Dopad změn nového konsolidačního balíčku pro roky 2023 a 2024 na daň z příjmů fyzické osoby

Natálie Divilová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Natálie Divilová**
Osobní číslo:	**M21043**
Studijní program:	**B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia:	**Prezenční**
Téma práce:	**Dopad změn nového konsolidačního balíčku pro roky 2023 a 2024 na daň z příjmů fyzické osoby**

Zásady pro vypracování

Úvod
Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.
I. Teoretická část

- Na základě literární rešerše zpracujte teoretické poznatky týkající se daně z příjmů fyzické osoby.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybranou fyzickou osobu.
- Proveďte analýzu současných daňových povinností a vypracujte daňové přiznání pro rok 2023.
- Analyzujte dopad změn nového konsolidačního balíčku pro roky 2023 a 2024 na daň z příjmů fyzické osoby.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

AGIANNI, Vasiliki; ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; KRAJCUSKA, Filip et al. (ed.). *European tax handbook 2022*. Thirty-third edition. Amsterdam: IBFD, 2022. ISBN 978-90-8722-760-9.
HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory: více vědět, více získat*. 7. vydání. Praha: ESAP, 2023. ISBN 978-80-907398-8-8.
KRAJŇÁK, Michal. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM, 2022. ISBN 978-80-7623-086-6.
MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů, 4. aktualizované a rozšířené vydání*. 2021. ISBN 978-80-7676-075-2.
VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Jarolímová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na daň z příjmů vybrané fyzické osoby. Práce je rozvržena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou prostřednictvím literární rešerše popsány základní daňové pojmy, daňová soustava České republiky, optimalizace zdanění, a především daň z příjmů fyzických osob. Dále teoretická část zkoumá správu daně a sociální pojistné, které má s daní z příjmů fyzických osob přímou souvislost. Praktická část zahrnuje charakteristiku vybrané fyzické osoby a stanovení daňové povinnosti pro zdaňovací období roku 2023 i 2024. Součástí daňové povinnosti je stanovení dílčích základů daně, odpočtů na dani, slev na dani a daňových zvýhodnění. Celková daňová povinnost je předvedena v daňovém přiznáním pro rok 2023. Pro stanovení odvodové povinnosti je vyměřeno sociální a zdravotní pojištění, které je podloženo přehledy o příjmech a výdajích OSVČ pro okresní správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu. V závěru práce dochází ke komparaci dvou zdaňovacích období, které ukazují dopady změn nového konsolidačního balíčku na vybranou fyzickou osobu.

Klíčová slova: daň z příjmů fyzické osoby, konsolidační balíček, OSVČ, dílčí základy daně, daňová povinnost, sociální pojistné

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on the income tax of a selected natural person. The thesis is divided into a theoretical and a practical parts. In the theoretical part, the basic tax concepts, the tax system of the Czech Republic, optimization of taxation, and especially the personal income tax are described through a literature search. Furthermore, it examines tax administration and social security contributions, which are directly related to the personal income tax. The practical part includes the characteristics of a selected individual and the determination of the tax liability for the tax years 2023 and 2024. The total tax liability is presented in the tax return for 2023. For the determination of the overall levy obligation, social security and health insurance contributions are assessed and supported by the income and expenditure statements of the self-employed person for the district social security administration and the health insurance company. The bachelor thesis concludes with a comparison of two tax years to show the impact of the new consolidation package changes on the selected individual.

Keywords: personal income tax, consolidation package, self-employed, partial tax bases, tax obligations, social insurance

Motto:

„Rifleyův obecný daňový zákon: *V daních je možné všechno“*

- Murphyho daňový zákon

Poděkování:

Za svou bakalářskou práci především vděčím paní Ing. Blance Jarolímové za profesionální vedení, ochotu, čas, odborné konzultace a přínosné rady, které přispěly k celkovému zpracování práce. Dále bych chtěla poděkovat vybrané fyzické osobě, která mi poskytla cenné materiály, které sloužily jako podklad pro praktickou část bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **9**
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE **10**
I TEORETICKÁ ČÁST **11**
1 STANOVENÍ ZÁKLADNÍCH DAŇOVÝCH POJMŮ **12**
2 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČR **14**
3 OPTIMALIZACE ZDANĚNÍ **15**
4 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB **16**
4.1 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ 16
4.2 POPLATNÍK A PLÁTCE DANĚ 16
4.3 PŘEDMĚT DANĚ 17
4.4 ZÁKLAD DANĚ 17
4.4.1 Dílčí základy daně §6 - §10 18
4.4.2 Příjmy osvobozené od daně 24
4.5 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ A ODČITATELNÉ POLOŽKY 25
4.6 SLEVY NA DANI 29
4.7 DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ NA DÍTĚ 31
5 SPRÁVA DANĚ **32**
5.1 SAZBA DANĚ 32
5.2 ZÁLOHY NA DAŇ Z PŘÍJMŮ 32
5.3 DAŇOVÁ PŘIZNÁNÍ 33
5.4 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB 34
6 SOCIÁLNÍ POJISTNÉ **35**
6.1 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ 35
6.1.1 Poplatníci pojistného na sociální zabezpečení 36
6.2 VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ 39
6.2.1 Poplatníci pojistného na veřejné zdravotní pojištění 40
II PRAKTICKÁ ČÁST **42**
7 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ FYZICKÉ OSOBY **43**
8 VYMEZENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI 2023 ..... **45**
8.1 STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ 45
8.2 CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST FO 59
8.3 ODVODOVÉ ZATÍŽENÍ SOCIÁLNÍHO POJISTNÉHO 60
9 MODELACE DAŇOVÉ POVINNOSTI 2024 – PO ZMĚNÁCH KONSOLIDAČNÍHO BALÍČKU **63**

9.1 STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ 63
9.2 CELKOVÁ DAŇOVÁ POVINNOST FO 74
9.3 ODVODOVÉ ZATÍŽENÍ SOCIÁLNÍHO POJISTNÉHO 75
10 KOMPARACE CELKOVÝCH DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ A ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ 2023 A 2024 77
10.1 DAŇOVÁ POVINNOST 77
10.2 ODVODOVÁ POVINNOST SOCIÁLNÍHO POJISTNÉHO 78
10.3 ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ 79
ZÁVĚR 82
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 84
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 88
SEZNAM OBRÁZKŮ 90
SEZNAM TABULEK 91
SEZNAM PŘÍLOH 93

ÚVOD

Zákon o daních z příjmů nabyl účinnost v roce 1993. Od té doby prošel již mnoha změnami, avšak poslední změnou, která je účinná od roku 2024, je změna spojená s novým konsolidačním balíčkem. Hlavním prvkem této práce je daň z příjmů fyzické osoby, které se balíček výrazně dotýká. Daň z příjmů představuje základní daňovou povinnost pro každého daňového rezidenta v České republice, který má příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky i ze zahraničí. Z ekonomického pohledu je tato důchodová daň klíčovým prvkem v rámci veřejného financování.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce jsou charakterizovány základní daňové pojmy, optimalizace zdanění a daňová soustava České republiky společně s jejím rozdělením na daně přímé a nepřímé. Součástí přímých daní je daň z příjmů fyzických osob, jíž je věnována samostatná kapitola práce. V této části je detailně popsáno zdaňovací období, poplatník a plátce daně, předmět daně a dílčí základy daně. V souvislosti s minimalizací daňové povinnosti jsou popsány nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky, slevy na dani a daňová zvýhodnění. Dále je popsána správa daně, jednotlivé sazby daně, zálohy na daň z příjmů, daňová přiznání a výpočet daně z příjmů fyzických osob. Závěrečná kapitola se věnuje problematice sociálního pojistného, jež je rozděleno na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění. Změny nového konsolidačního balíčku, které se dotýkají daně z příjmů fyzické osoby, jsou rozebrány v teoretické části u kapitol, v nichž změny nastaly.

Praktická část se zpočátku věnuje charakteristice vybrané fyzické osoby. Po přezkoumání dílčích základů daně je provedena analýza současných daňových povinností za zdaňovací období roku 2023. Po zjištění daňové povinnosti je vypracováno daňové přiznání spolu s přehledy o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2023 pro okresní správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu, které jsou součástí přílohy práce. Pro rok 2024 je nastíněna modelace daňových a odvodových povinností. V rámci poslední části je prezentována analýza změn dopadu nového konsolidačního balíčku na daň z příjmů fyzické osoby pro zdaňovací období roku 2024, a to ve srovnání s rokem 2023.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat dopad změn nového konsolidačního balíčku pro roky 2023 a 2024 na daň z příjmů vybrané fyzické osoby. V práci je pro komplexní pochopení problematiky nezbytné prozkoumat jak teoretické, tak praktické aspekty.

Na základě literární rešerše jsou zpracovány teoretické poznatky, které se týkají daně z příjmů fyzické osoby. Za hlavní zdroj informací je považován novelizovaný zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů a další odborná literatura, která je uvedena v seznamu použité literatury. V rámci dílčích základů daně a podílu jednotlivých živností na dílčím základu daně je provedena analogická metoda srovnání, která zkoumá znaky podobnosti u srovnávaných faktů. Literární rešerše dále studuje správu daně a sociální pojistné u daně z příjmů fyzické osoby. Změny podle konsolidačního balíčku jsou pozorovány a následně objasněny v kapitolách teoretické části.

Praktická část práce je zpracována na základě teoretických poznatků s využitím odborné legislativní daňové literatury. Je předvedena charakteristika vybrané fyzické osoby. V rámci dílčích základů daně je proveden rozbor dat na základě kvantitativní analýzy v podobě grafu, který ukazuje dopad účasti dílčích základů daně na celkovém základu daně. Následně jsou skutečně prokazatelné výdaje rozčleněny a graficky znázorněny podle jednotlivých živností. Dále je zpracována analýza současné daňové povinnosti poplatníka za zdaňovací období roku 2023 a vypracováno daňové přiznání, které je k práci přiloženo. Dalšími přiloženými dokumenty jsou přehledy o příjmech a výdajích OSVČ pro okresní správu sociálního pojištění a zdravotní pojišťovnu. V souvislosti s příjmy ze samostatné činnosti jsou v práci využity dva způsoby uplatnění výdajů. Výdaje skutečně prokazatelné na dosažení, zajištění a udržení příjmů a výdaje paušální. Výsledky dat, které byly zjištěny po stanovení daňové a odvodové povinnosti za rok 2023, jsou předvedeny v tabulkách. Za zdaňovací období roku 2024 je představena modelace vybrané fyzické osoby se stanovením celkové daňové povinnosti po změnách konsolidačního balíčku.

Závěrečnou kapitolou je komparace roků 2023 a 2024, která ukazuje celkový dopad na daň z příjmů fyzické osoby a sociální pojistné.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 STANOVENÍ ZÁKLADNÍCH DAŇOVÝCH POJMŮ

Aby daň mohla být vybírána, je třeba si ji nejprve jednoznačně definovat. Z právního hlediska není možné, aby byly daně uloženy jiným právním předpisem nežli zákonem. Daně jsou chápány z užšího a širšího pojetí. V užším pojetí se jedná o takový příjem veřejného rozpočtu, který současně daň definuje a dodržuje určené vlastnosti daně. Daně v širším smyslu jsou pokládány za obsáhlejší pojem, jelikož je možné zde zařadit všechny daňové příjmy veřejných rozpočtů, které zahrnují ostatní poplatky, clo a další peněžité plnění. Za peněžité plnění je považován odvod na sociální pojistné (Nováková, Králová, 2021, s. 7–8).

Vlastnosti daně uvádí jak Vančurová a Zídková, (2022, s. 1), tak i Krajňák (2022, s. 9) „*Daň je definována jako povinná, zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu, která je neúčelová, neekvivalentní, nenávratná, a která se pravidelně opakuje*.“

Povinnost platby daně představuje legislativa, která je stanovena na základě právních předpisů. Daně jsou neúčelové z toho důvodu, že nikdo při jejich placení přesně neví, na co budou použity. Vlastností daně je neekvivalentnost v takovém smyslu, že účast jedince na společných příjmech není přímo spojena s tím, jakým způsobem se podílí na výdajích veřejných rozpočtů či spotřebě veřejných statků (Vančurová, Zídková, 2022, s. 2).

Daně jsou představitelem značného nástroje ekonomické politiky státu. Moderní daně mohou sloužit k několika účelům. Hlavními představiteli základních daňových funkcí jsou:

- fiskální funkce,
- alokační funkce,
- redistribuční funkce,
- stimulační funkce a
- stabilizační funkce (Vančurová, Zídková, 2022, s. 3).

Představitelem primární funkce je funkce fiskální, která určuje, že veškeré daně musí zabezpečit dostatečný příjem do veřejného rozpočtu, k pokrytí veškerých výdajů (Vančurová, Zídková, 2022, s. 3).

Alokační funkce představuje povinnost plnit některá tržní selhání. Dále mohou naplňovat alokační funkci výdaje přímé, ve kterých je o veřejné finance zájem. V rámci nepřímého financování stát poskytuje zvýhodnění v rámci daňových úspor. Stát vede jedince k tomu,

aby usměrnil svoji spotřebu od základu daně z příjmů. Mnohdy i nevýznamná možnost snížení částky daně pomůže alokovat prostředky tam, kde to stát považuje za účelné (Vančurová, Zídková, 2022, s. 3-4).

Vláda dále ovlivňuje pomocí redistribuční funkce rozdělování důchodů. Jedná se o efektivní prostředek, jenž vede ke zmírnění rozdílů v příjmech mezi lidmi tím, že stát získává větší částky od bohaté populace, což vede ke zvýšení příjmů pro ty, kteří spadají do chudé populace (Nováková, Králová, 2021, s. 9–10). Při redistribuční funkci se oddělují osobní důchody před a po zdanění. Funkce se měří pomocí Lorenzovy křivky (Klimešová, 2018, s. 29-30).

Stimulační funkce daní spočívá v tom, že lidé obvykle daně vnímají jako újmu, a jsou proto schopni udělat maximum pro omezení svých daňových povinností. Může způsobovat jak pozitivní, tak i negativní dopad. Příkladem pozitivní stimulace je daňová úspora, při které dochází k poklesu základu daně z příjmů o ztrátu z podnikání v dalších letech, čímž se snižuje podnikatelské riziko. Negativní dopad na stimulační funkce má vysoké zdanění alkoholických nápojů a cigaret, kterými chce stát usměrňovat jejich spotřebu, jež je škodlivá pro lidské zdraví (Vančurová, Zídková, 2022, s. 4-5).

Cílem stabilizační funkce může být například zmírnění výkyvů, které vznikají z průběhu ekonomického cyklu. V případě rychlého růstu ekonomiky je podíl daní ve veřejném rozpočtu vyšší. Pomáhá tak k přehřátí ekonomiky a současně i ke tvorbě rezerv. V opačném případě, při pomalém růstu ekonomiky, je podíl daně v rámci veřejných rozpočtů menší a současně napomáhá při oživení ekonomiky. V této době je také vhodné rozpouštět rezervy, které vznikaly v období, kdy ekonomika prosperovala (Vančurová, Zídková, 2022, s. 4-5).

2 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČR

Daňová soustava České republiky obsahuje dvě hlavní skupiny daní, kterými jsou daně přímé a nepřímé (Vančurová, Zídková, 2022, s. 45).

Daně přímé jsou vyměřeny na základě příjmů či majetku poplatníka. Očekává se, že částka vyměřovacího základu bude mít vliv na výši penze u lidí, kteří mají povinnost jej odvádět a nemají možnost tuto částku přesunout na jiný ekonomický subjekt (Široký, Krajňák, 2015, s. 26). Ve spojení s přímými daněmi je zdůrazňováno, že plátce daně je současně i poplatníkem (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 13).

Nepřímé daně na rozdíl od daní přímých rozlišují plátce daně a poplatníka jako dvě odlišné osoby. Plátce daně danou částku neplatí ze svého příjmu, ale odvádí ji za jiný ekonomický subjekt do státního rozpočtu (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 13). Jsou vybírány a vypláceny v hodnotě statků a služeb, přičemž za hlavní okamžik zdanění je považován samotný krok nákupu či spotřeby. Výše nepřímých daní je stejná pro všechny vrstvy obyvatelstva, nepřihlíží tedy k finanční situaci subjektů (Široký, Krajňák, 2015, s. 26).

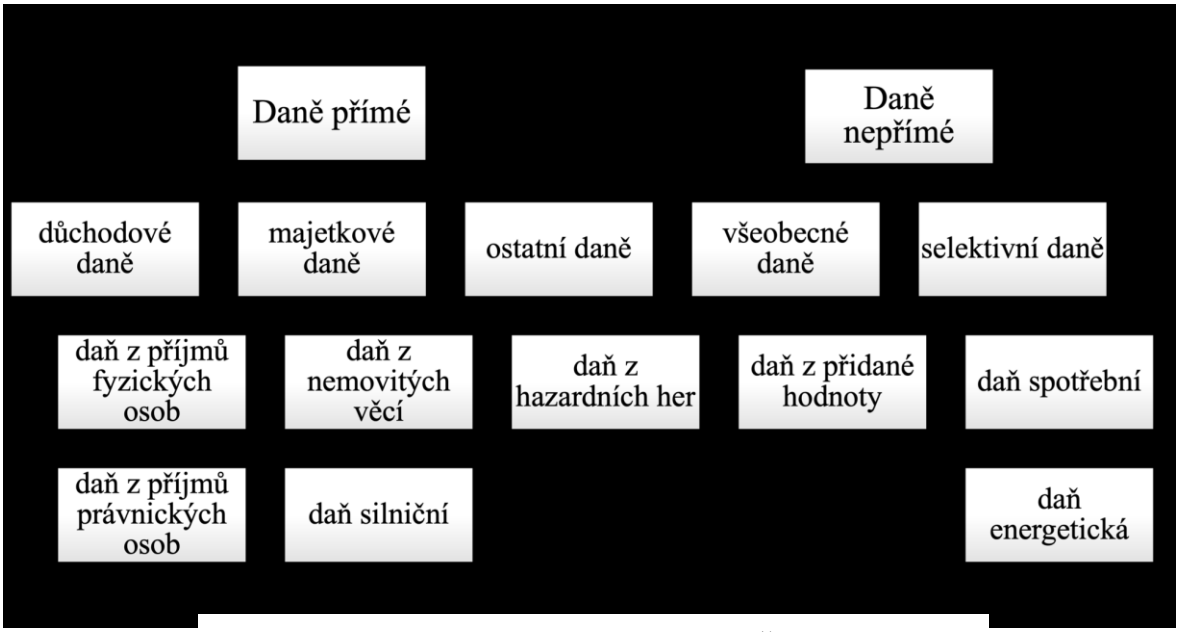

Obrázek 1 Daňová soustava ČR

(vlastní zpracování dle Krajňáka, 2022, s. 10)

3 OPTIMALIZACE ZDANĚNÍ

Je jasně dáno, že každý daňový poplatník chce mít výslednou daň co nejnižší. S touto možností stát počítá. Efektivně však hledá řešení, jak tímto způsobem navést daňový subjekt daným směrem tak, aby splňoval funkci alokační a stimulační. Optimalizace zdanění obsahuje tři stupně, mezi něž se řadí daňová úspora, vyhnutí se dani a daňový únik (Vančurová, Zídková, 2022, s. 32).

Daňová úspora

Vzniká v důsledku využití možností, které stanovuje daňový zákon při splnění zákonem stanovených podmínek. Jedná se o snížení základu daně, uplatnění odpočtů na dani a slev na dani. U daně z příjmů fyzické osoby zákon stanovuje, že má každá fyzická osoba možnost volby uplatnění skutečných nebo zjednodušených výdajů s využitím procenta z příjmů (Vančurová, Zídková, 2022, s. 32).

Vyhnutí se dani

Vyhnutí se dani znázorňuje minimalizaci daně prostřednictvím hledání mezer ve znění daňových zákonů, které zákonodárce nezvažoval. V případě použití způsobu nedokonalé definice zákona to zpravidla vede k jeho změně (Daňové zákony, 2023).

Daňový únik

Daňovým únikem se rozumí protiprávní konání daňového subjektu se záměrným jednáním zkrátit daňovou povinnost. Pro společnosti to znamená, že omezují předpokládaný výnos, a tudíž jsou pro ně škodlivé. V České republice spadá poslední roky boj proti daňovým únikům k vysoké prioritě finanční politiky státu (Vančurová, Zídková, 2022, s. 33).

4 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Součástí důchodových přímých daní je daň z příjmů fyzických osob. Daň z příjmů fyzických osob se řídí podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Osobní daň z důchodů je klíčovou složkou moderního daňového systému. Daně z příjmů jsou podrobeny nejvyšším standardům, jelikož mají za úkol reflektovat sociální postavení daňových poplatníků, a umožnit tím redistribuci příjmů od bohatých k chudým členům společnosti, lépe řečeno těm, kteří jsou sociálně znevýhodněni. Konstrukčními prvky mají napomoci k tomu, aby se poplatník choval v souladu s vymezenými prioritami společnosti. K dosažení tohoto cíle se využívá osvobození od daně, odpočtů od základu daně či slev na dani (Vančurová, Zídková, 2022, s. 131).

4.1 Zdaňovací období

Za zdaňovací období u daně z příjmů fyzických osob je považován kalendářní rok dle §16b ZDP. Fyzické osoby, které podnikají a mají příjmy podle §6 nebo §7, si mohou zvolit jiný hospodářský rok na základě oznámení příslušnému úřadu (AGIANNI et al., 2022, s. 307).

4.2 Poplatník a plátce daně

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob rozdělujeme do dvou podskupin – na daňové rezidenty a daňové nerezidenty.

Daňový rezident je takový poplatník, který má místo bydliště na území České republiky nebo se zde obvykle zdržuje, a to alespoň po dobu 183 dnů v roce. Má neomezenou daňovou povinnost vztahující se jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak na příjmy plynoucí ze zahraničí (Macháček, 2021, s. 35).

Daňový nerezident je poplatníkem s omezenou daňovou povinností. Daňová povinnost se na něj v České republice vztahuje pouze na příjmy, které plynou ze zdrojů na území České republiky (Krajňák, 2022, s. 17).

Za plátce daně je považován daňový subjekt, který je odpovědný jak za odvedení daně do veřejného rozpočtu vybíranou od poplatníka, tak i za sražení daně (Vančurová, Zídková, 2022, s. 6).

4.3 Předmět daně

U daně z příjmů fyzických osob se za předmět daně považuje součet základních druhů příjmů. Do předmětu daně se nezahrnují takové příjmy, u kterých nelze předpokládat, že budou zvyšovat hodnotu majetku (Vančurová, Zídková, 2022, s. 3).

Předmět daně z příjmů obsahuje pět skupin příjmů:

- *§6 Příjmy ze závislé činnosti,*
- *§7 Příjmy ze samostatné činnosti,*
- *§8 Příjmy z kapitálového majetku,*
- *§9 Příjmy z nájmu,*
- *§10 Ostatní příjmy* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, je přesně dáno, co je a co není považováno za předmět daně. Příjmem ve smyslu §3 odst. 1 je jak příjem peněžní, tak i nepeněžní peněžní dosažený i směnou. Nepeněžní příjem se oceňuje dle právního předpisu, který upravuje oceňování majetku, nebo se ocení jako pětinásobek hodnoty ročního plnění, pokud příjem spočívá v jiném než majetkovém prospěchu, jehož obsahem je opakující se nebo trvající plnění na dobu neurčitou, života člověka nebo delší jak 5 let (Zákon č. 586/1992 Sb.).

4.4 Základ daně

Základ daně je považován za nepostradatelný konstrukční prvek daně, k jehož zjištění vede dlouhá cesta začínající u předmětu daně (Vančurová, Zídková, 2022, s. 8).

Pro metodiku stanovení základu daně je nutné si nejprve vymezit dílčí základy daně (dále jen "DZD"), které v celkovém součtu zjistí celkový základ daně z příjmů fyzických osob. Od základu daně lze následně srazit hodnotu nezdanitelných částí základu daně (NČZD) a odčitatelných položek (OP) (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 38).

Stanovení celkového základu daně ukazuje tento výpočet:

$$\mathbf{ZD} = (DZD§6 + DZD§7 + DZD§8 + DZD§9 + DZD§10) - NČZD - OP$$

Tabulka 1 Souhrn dílčích základů daně pro celkový základ daně

Souhrn dílčích základů daně pro celkový základ daně	
Dílčí základ daně §6	Příjmy
Dílčí základ daně §7	Příjmy – Výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
Dílčí základ daně §8	Příjmy
Dílčí základ daně §9	Příjmy – Výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
Dílčí základ daně §10	Příjmy – Výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení příjmů (výdaje však nesmí za zdaňovací období převýšit dané příjmy)

(vlastní zpracování dle Zákona č. 586/1992 Sb.)

4.4.1 Dílčí základy daně §6 - §10

§6 Příjmy ze závislé činnosti

Příjmy ze závislé činnosti zahrnují:

Plnění v podobě:

- *příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž je poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu povinen dbát příkazů plátce,*
- *funkčního požitku* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příjmy ze závislé činnosti jsou vypláceny poplatníkovi od plátce (zaměstnavatele) měsíčně, formou měsíční zálohy na daň nebo daní vybíranou srážkou dle zvláštní sazby daně. Zálohovou daň vypočte zaměstnavatel podle §38 písm. h) ZDP a v termínech, které stanovuje ZDP zálohu na daň, odvede nejpozději do 20. dne příslušného kalendářního měsíce. Pokud si daňový rezident vyžádá od plátce daně roční zúčtovaní záloh a potvrzení o daňovém zvýhodnění, pak v případě, že má podepsané prohlášení k dani dostává mzdu od jednoho či více zaměstnavatelů postupně, v takovém případě je záloha zdaněna 15 % nebo 23 % a snížena o slevy na dani a daňová zvýhodnění. V případě, že poplatník nebude vyžadovat roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění, je sraženými zálohami ze mzdy jeho daňová povinnost splněna v případě, že nemá povinnost podat daňové přiznání (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 44-45).

Příjmy, které plynou z dohody o provedení práce (dále jen "DPP") do 10 000 Kč nebo příjmy, které nepřesahují u stejného plátce daně za kalendářní měsíc částku 4 000 Kč (rozhodnou částku pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění), jsou v případě

podepsaného prohlášení zdaněny 15% zálohou na daň. Pokud ale poplatník prohlášení nepodepíše, příjem ze samostatného základu daně (dále jen "SZD") je zdaněn srážkovou daní 15 %. V případě srážkové daně se tato mzda nemusí uvádět ani v ročním zúčtováním daně, ani v daňovém přiznání (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 45).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Příjmy ze závislé činnosti, které plynou z DPP, podléhají zdanění, pokud jejich měsíční částka při nepodepsaném prohlášení poplatníka daně není vyšší než 10 000 Kč. Od 1. 7. 2024 vznikají dva nové limity. Pokud má poplatník pouze jednoho zaměstnavatele u DPP, jeho příjem nesmí přesáhnout hranici 25 % průměrné mzdy. V tomto případě je mez stanovena ve výši 10 500 Kč. Jestliže má dohodu u více zaměstnavatelů, pak nesmí jeho celkové příjmy přesáhnout 40 % průměrné mzdy, které vycházejí na 17 500 Kč. Takové příjmy společně se sraženou daní lze zahrnout do daňového přiznání (Srážková daň, 2024).

Podle tab. č. 1 lze vidět, že u dílčího základu daně §6 nelze v současnosti využít žádné výdaje.

§7 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjem ze samostatné činnosti je považován za takový příjem, který plyne z nezávislé činnosti poplatníka (Vančurová, Zídková, 2022, s. 140).

Příjmy ze samostatné činnosti zahrnují:

- *příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,*
- *příjem ze živnostenského oprávnění,*
- *příjem z jiného oprávnění,*
- *podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Obrázek 2 Způsoby uplatňování výdajů u příjmů ze samostatné činnosti
(vlastní zpracování dle Vančurové, Zídkové, 2022, s. 141)

Za účelem stanovení dílčího základu daně lze příjmy ze samostatné činnost snížit o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení s výjimkou příjmů na podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku (Vančurová, Zídková, 2022, s. 141).

Fyzická osoba jako podnikatel zdaňuje rozdíl mezi příjmy a výdaji, který vynaložila za období od 1. 1. do 31. 12. za daný kalendářní rok (Hnátek, 2023, s. 61). Pokud výdaje přesáhnou příjmy, pak je výsledný rozdíl daňovou ztrátou, kterou lze následně vykázat v daňovém přiznání (Macháček, 2021, s. 118).

Jestliže vede účetnictví, zdaňuje vykázaný výsledek hospodaření, který vychází z rozdílu mezi náklady a výnosy z účetnictví (Hnátek, 2023, s. 61).

Daňový poplatník má možnost uplatnit skutečné výdaje prokazatelné na dosažení, zajištění a udržení příjmů, a to jako fyzická osoba, která vede daňovou evidenci, nebo poplatník vedoucí účetnictví. Na základě §7b ZDP **daňová evidence** podává informace o stavu a pohybu majetku a současně zajišťuje správnou výši základu daně z příjmů. Cílem účetnictví je poskytnout souhrnný pohled na hospodaření konkrétního podnikatele (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 52-54).

Daňová evidence obsahuje především informace o příjmech a výdajích pro usnadnění členění ZD a údaje o majetku a dluzích (Zákon č. 586/1992 Sb.).

V posledních letech se stala možnost uplatnění takzvaných **paušálních výdajů** velmi využívanou. Částka paušálních výdajů zahrnuje veškeré výdaje související s dosahováním příjmů. Povinností při uplatnění paušálních výdajů je vést záznam o příjmech a evidenci pohledávek (Hnátek, 2023, s. 62-65).

Zákon o daních z příjmů stanovuje rozdílné sazby paušálních výdajů, které jsou vyobrazeny v tab. č. 2. Paušální výdaje mohou být také uplatněny u §9.

Tabulka 2 Paušální výdaje §7 a §9

sazba paušálních výdajů	druhy příjmů	maximální částka paušálních výdajů
80 %	Zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství řemeslné živnosti	1 600 000 Kč
60 %	Ostatní druhy živností	1 200 000 Kč
40 %	Příjmy z podnikání, příjmy z převodu a využití duševních práv, příjmy z nezávislého podnikání	600 000 Kč
30 %	Příjmy z nájmu majetku v obchodním majetku	800 000 Kč

(vlastní zpracování dle Vančurové, Zídkové, 2022, s. 144)

§8 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku zahrnují například:

- *podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, je-li v něm podíl představován cenným papírem, úroky z držby cenných papírů a výnosy dluhopisů podle zákona upravujícího dluhopisy s výjimkou výnosu určeného rozdílem mezi jmenovitou hodnotu dluhopisu a jeho emisním kurzem*,*
- *úroky, úroky z peněžních prostředků na účtu, který není podle podmínek toho, kdo účet vede, určen k podnikání*,*
- *úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Existují dva režimy zdanění příjmů z kapitálového majetku. První režim zdanění představuje takové příjmy s *, které podle §36 ZDP zdaňuje plátce daně zvláštní sazbou daně (15 %) a neuvádí je do daňového přiznání. Tento režim se týká výše uvedených příjmů, pokud pocházejí ze zdrojů na území České republiky. Zahraniční příjmy jsou zdaněny podle druhého režimu zdanění dle §8 ZDP. Například úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček a úroky z prodlení jsou zdaněny podle druhého režimu, který je poplatníkem zahrnut do základu daně v daňovém přiznání (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 57-58).

Podle tab. č. 1 lze vidět, že u dílčího základu daně §8 příjmy nelze snížit o výdaje.

Existuje ale jedna výjimka u příjmů z úroků a zápůjček nebo úvěrů, které se snižují o výdaje. Tyto výdaje představují placené úroky z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěrů. Takové výdaje mohou být až do výše příjmů (Hnátek, 2023, s. 116).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Od roku 2024 je za příjem z kapitálového majetku nově považováno plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem a plnění z pojištění pro případ dožití (Zákon č. 586/1992 Sb.).

§9 Příjmy z nájmu

Příjmy z nájmu zahrnují:

- *příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů,*
- *a příjmy z nájmu movitých věcí s výjimkou příležitostného nájmu* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

„Příjmy výše uvedené se v případě společného jmění manželů zdaňují pouze u jednoho z nich“ (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Pro určení základu daně jsou příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. U §9 má poplatník možnost využít kromě skutečných výdajů výdaje paušální ve výši 30 % z příjmů. Jelikož rozeznáváme i příjmy nepeněžní, je nutné i ty zahrnout do DZD, a to například ve formě úhrady opravy najaté nemovité věci, kdy hradí nájemce namísto vlastníka ve sjednané výši (Vančurová, Zídková, 2022, s. 148-149).

Z pronajímatelných nemovitostí se daňová úspora bere v potaz, jestliže jsou výdaje, které jsou spojeny s nemovitostí, vyšší než vybírané příjmy z nájemného. Jako výdaj je možné uplatnit odpisy nemovitostí, výdaje na opravy a běžnou úpravu, daň z nemovitých věcí, úroky z úvěrů a další. Následně se vykáže ztráta a dojde k poklesu zdanitelných příjmů (Hnátek, 2023, s. 103).

Podle zákona č. 586/1992 Sb., dle §27: *je hmotným majetkem vyloučeným z odepisování takový hmotný majetek, jenž byl nabytý darováním ze strany rodiny nebo v rámci svěřeneckého fondu* (Zákon č. 586/1992 Sb.). Tohle ustanovení zároveň platí i pro §7.

§10 Ostatní příjmy

Ostatní příjmy zahrnují veškeré příjmy, které nejsou obsaženy v předchozích DZD. Jedná se například o:

- *příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, včetně příjmů ze zemědělské výroby a lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem,*
- *příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví včetně práv příbuzných právu autorskému,*
- *příjmy z úplatného převodu: nemovité věci, cenného papíru nebo jiné věci,*
- *výhry z jiných hazardních her* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Nepřesáhnou-li příležitostné příjmy výši 30 000 Kč, jsou od daně osvobozeny. Dalším příjmem, který je rovněž od daně osvobozen v případě, že nepřesáhne za zdaňovací období 100 000 Kč, je příjem z prodeje cenných papírů (Vančurová, Zídková, 2022, s. 149-150). V majetkovém užitku se za osvobozený příjem například u vypůjčitele při výpůjčce považuje příjem od příbuzného v přímé vedlejší linii, pokud jde o sourozence, strýce, tetu, manžela, synovce, neteř, manžela dítěte, dítě manžela, rodiče manžela či manžela rodičů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Tabulka 3 Osvobozené příjmy §10 – změna 2023 a 2024

Osvobozené příjmy §10	2023	2024
Příležitostné příjmy	30 000 Kč	50 000 Kč
Výhry z hazardních her	1 000 000 Kč	50 000 Kč

(vlastní zpracování dle Zákona č. 586/1992 Sb.)

Od daně jsou osvobozeny například příjmy, uvedené v tab. č. 3, v takovém případě, pokud úhrn příjmů, které spadají pod tento druh příjmů, nepřesáhne 50 000 Kč. Jestliže jsou ostatní příjmy SZD pro daň vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně či příjmem zahrnovaným do SZD zdaněného podle sazby §16a, je příjem od daně osvobozen v případě, kdy nepřesahuje 50 000 Kč. Dále dochází k zavedení ročního limitu pro osvobození ostatních příjmů z hazardních her v celkové výši 50 000 Kč na poplatníka z původní částky 1 000 000 Kč. Limit se uplatní v případě, kdy výhra podléhá srážkové dani nebo je zahrnuta do DZD (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Ostatní příjmy je možné snížit o výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení příjmů výhradně do výše příjmů, tzn. že nelze vykazovat ztrátu. Možnost pro uplatnění paušálních výdajů v kombinaci s výdaji v prokazatelné výši platí pouze pro příležitostné příjmy ve výši 80 % příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství (Vančurová, Zídková, 2022, s. 149).

4.4.2 Příjmy osvobozené od daně

Osvobozené příjmy se neuvádí do daňového přiznání daně z příjmů fyzických osob, ale vztahuje se k nim oznamovací povinnost. Pokud poplatník získá peněžní příjem z prodeje nebo nepeněžní příjem z titulu dědictví či daru, který je vyšší než 5 mil. Kč, a zároveň je od daně osvobozen, má povinnost tuto událost oznámit daňové správě do termínu pro odevzdání daňového přiznání za zdaňovací období, ve kterém osvobozený příjem získal. Jestliže tato podmínka nebude splněna, může být poplatníkovi uložena pokuta až do výše 15 % z částky neoznámeného příjmu. Mezi osvobozené příjmy podle §4 osvobození od daně se řadí například příjmy z prodeje rodinného domu či bytu, příjmy z prodeje ostatních nemovitostí či přijaté náhrady škody podle podmínek zákona (Hnátek, 2023, s. 147-148).

Příjmy osvobozené od daně v rámci nepeněžních plnění dle §6 odst. 9 zahrnují příjmy sloužící pro odborný rozvoj, který souvisí s předmětem činnosti zaměstnavatele a rekvalifikací. Dále se osvobozují nealkoholické nápoje, které jsou uděleny ze sociálního fondu, fondu ze zisku či na vrub nedaňových nákladů. Nepeněžním plněním se také rozumí přechodné ubytování do výše 3 500 Kč/měsíc, pokud se nejedná o ubytování v rámci pracovní cesty, která je spojena s výkonem práce. Nepeněžním plněním, které je poskytováno zaměstnancům nebo rodinným příslušníkům, se rozumí účast na sportovních či kulturních akcích, které jsou pořádány v omezeném okruhu účastníků, pokud je pořádání akce obvyklé s přiměřeným rozsahem a formou. Dále takové příjmy, které poskytuje FKSP, sociálního fondu, fondu ze zisku nebo na vrub nedaňových nákladů za zdaňovací období. Například ve formě pořízení zboží nebo služeb zdravotního a obdobného charakteru od zdravotnických zařízení a pořízení zdravotnických prostředků na předpis. Za osvobozená peněžní plnění jsou považovány příspěvky, které jsou hrazeny zaměstnavatelem na daňově podporované produkty do výše 50 000 Kč/rok. Daňovými podporovanými produkty se rozumí produkt spoření na stáří a pojištění dlouhodobé péče (Zákon č. 586/1992 Sb.). Tyto příspěvky jsou podrobně rozebrány v kapitole 4.5.

Dále je osvobozena hodnota stravování, kterou poskytuje zaměstnavatel zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti či v rámci stravování. Jedná se o obstarání od jiného subjektu nebo peněžitý příspěvek, které poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci na stravování za jednu směnu do výše 70 % stanovené meze stravného, které lze zaměstnancům dát při pracovní cestě, která trvá od 5 do 12 hodin (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Nepeněžní plnění, které je poskytnuto rodinnému příslušníkovi nebo zaměstnanci z FKSP, sociálního fondu, fondu ze zisku nebo na vrub nedaňových nákladů, je v úhrnu do výše poloviny průměrné mzdy za dané zdaňovací období nově ve formě poskytnutí rekreace či zájezdu (Zákon č. 586/1992 Sb.).

V roce 2024 je stanoveno nové omezení pro osvobození nepeněžních plnění v rámci příspěvku na stravování. Pokud zaměstnanec získá příspěvek na stravování v podobě nepeněžních plnění na pracovišti či od jiného poskytovatele do výše 70% hranice, která je stanovena, a délka směny je delší než 11 hodin včetně přestávek, je tento příjem osvobozen od daně. Pokud zaměstnanec nemá činnost rozvrženou do směn, je příjem od daně osvobozen, pokud pracuje minimálně 3 hodiny a nemá-li nárok na stravné z ostatních zdrojů. Toto ustanovení platí pro hranici do výše 70 %, které je stanovené pro stravné v rámci pracovní cesty, která trvá 5 až 12 hodin a je také platné pro peněžní příspěvek na stravování v případě, je-li poskytnut v souladu s výše uvedenými podmínkami (Hnátek, 2024, s. 48).

4.5 Nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky

Nezdanitelné části základu daně snižují základ daně u daně z příjmů fyzické osoby. Musí být využity v takovém zdaňovacím období, v němž nárok na jejich uplatnění vznikl (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 40). Níže uvedená tab. č. 4 představuje daňové odpočty, které si může fyzická osoba odečíst od základu daně.

Bezúplatné plnění (dary)

Od základu daně si fyzická osoba s bydlištěm na území České republiky může odečíst hodnotu bezúplatných plnění, které jsou poskytovány veřejně prospěšným organizacím. Úhrnnou hodnotou bezúplatného plnění ve zdaňovacím období musí přesáhnout 2 % ZD anebo činit alespoň 1 000 Kč. Dále hodnota bezúplatného plnění zahrnuje zdravotnické účely, kterými se rozumí hodnota jednoho odběru krve nebo jejích složek a dále také odběr orgánu od žijícího dárce (Zákon č. 586/1992 Sb.). Zákon č. 128/2022 Sb. stanovuje,

že za zdaňovací období roku 2023 lze od základu daně odečíst hodnotu bezúplatných plnění až do výše 30 % ze základu daně (Zákon č. 128/2022 Sb.).

Zaplacené úroky z úvěru na bytové potřeby

Dalším odpočtem, který může fyzická osoba využít, je částka, jež je rovna zaplaceným úrokům z úvěru ze stavebního spoření a také úrokům z hypotečního úvěru, které byly bankou poskytnuty, snížené o státní příspěvek dle právních předpisů. Dále také úrokům, které byly poplatníkem použity na financování bytových potřeb. Bytovou potřebou se rozumí výstavba nebo koupě stavby pro bydlení, získání pozemku pro stavbu, výstavba stavby a bydlení, výdaje na opravu nebo rekonstrukci bytové jednotky s právem nájemním a užívacím a jiné další. *Bytová potřeba musí vždy sloužit k trvalému bydlení buď za samotného poplatníka, nebo jeho manželky (manžela), dětí, rodičů či prarodičů a současně pro jednou z osob, které byl poskytnut úvěr, musí být sám poplatník,* jak uvádí Vančurová a Zídková (2022, s. 155).

Příspěvky na penzijní pojištění

Dále lze jako příspěvky za zdaňovací období odečíst od základu daně penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření. Penzijní připojištění se státním příspěvkem, je uzavřeno mezi poplatníkem a penzijní společností. Částka je rovna měsíčním příspěvkům, které v jednotlivých měsících přesáhly maximální výši, od níž náleží státní příspěvek. Dále penzijní pojištění na základě smlouvy o penzijním pojištění, které uzavírá poplatník spolu s institucí penzijního pojištění. Podmínkou pro penzijní pojištění je výplata plnění nejdříve za 60 kalendářních měsíců po dosažení věku 60 let. Tato částka je rovna celkovým příspěvkům, které poplatník na pojistném zaplatil. Doplňkové penzijní spoření na základě smlouvy o doplňkovém penzijním spoření uzavírá poplatník spolu s penzijní společností. Částka je rovna měsíčním příspěvkům, které přesáhly výši, od které náleží maximální státní příspěvek (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Příspěvky na soukromé životní pojištění

Příspěvek na soukromé životní pojištění představuje další možný odpočet, který má možnost fyzická osoba od základu daně odečíst na základě smlouvy mezi poplatníkem (pojistníkem) a pojištěným v jedné osobě a pojišťovnou (Hnátek, 2023, s. 29-30). Podmínkou pro tento příspěvek je, že výplata pojistného v pojistné smlouvě je sjednána až po 60 měsících od uzavření smlouvy a nejdříve v roce, ve kterém bude poplatníkovi 60 let (Macháček, 2019, s. 46).

Členské příspěvky odborové organizaci a Úhrada zkoušek ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Členské příspěvky obhajují hospodářské a sociální zájmy sociálních zaměstnanců. Zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání lze odečíst, pokud nebyly uhrazeny zaměstnavatelem a nebyly uplatněny jako výdaj. Od 1. 1. 2024 došlo k jejich zrušení (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Za zdaňovací období roku 2024 si lze od základu daně odečíst ** sloučené příspěvky na zaplacené daňově podporované produkty spoření na stáří a daňově podporované pojištění dlouhodobé péče do maximální výše 48 000 Kč. Produkty na stáří obsahují penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní připojištění, penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění, soukromé životní pojištění a dlouhodobý investiční produkt (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Novým prvkem v rámci nezdanitelných částí základu daně je **pojištění dlouhodobé péče**, které umožňuje odpočet pojistného z daně, čímž snižuje daňovou zátěž poplatníka. Je stanoveno pro takový případ, kdy se poplatník či blízká osoba stanou závislými na péči jiné osoby z důvodu zdravotního postižení. V takové situaci je pojišťovna povinna vyplácet finanční prostředky, nebo se musí postarat o umístění v zařízení poskytující péči. Pro základ daně je nezbytné ujednat měsíční výplatu pojistného po dobu, kdy je na péči závislá, a zároveň musí splňovat požadavky III. či IV. stupně. Pojištění musí být uzavřeno u takové pojišťovny, která má oprávnění k provozování činnosti v rámci EU. **Dlouhodobý investiční produkt** (dále jen "DIP") umožňuje investovat finanční prostředky do akcií, dluhopisů nebo podílových fondů, které jsou státem regulovány. Musí postupovat podle stejných podmínek jako u penzijního spoření. Vklady musí být alespoň do věku 60 let a nelze je vybrat dříve než po 10 letech od uzavření smlouvy. Při výběru do 10 let je nutné daň doplatit, přičemž poplatník přichází o daňové zvýhodnění. Dojde-li ke změně poskytovatele DIPU, pak se hranice 10 let může změnit. V takovém případě, kdy bude jeho hranice dosahovat nejméně 40 000 Kč v době mezi 10 a nejvýše 20 lety, nebo do výše 70 000 Kč, pokud pojistná doba činí více než 20 let. Pojistná částka je rovna jednorázovému plnění při dožití (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Od 1. 7. 2024 dojde k posunu hranice, od které stát přispívá na penzijní připojištění ze současných 300 Kč na 500 Kč. Při vkladu 500 Kč stát přispěje 100 Kč. Stát nastavil maximální hranici státního příspěvku na 340 Kč, kterou bude přispívat v případě vkladu

1 700 Kč/měsíc. Výše státních příspěvků se sjednotí na 20 % z vkladů. Smlouvy se budou nově uzavírat ne na 5 let, ale minimálně na 10 let (Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany, 2024).

Tabulka 4 §15 Nezdanitelné části základu – změna 2023 a 2024

Nezdanitelné části základu daně §15	**2023**	**2024**
Zaplacené příspěvky na soukromé životní pojištění	max. limit 24 000 Kč	Produkt spoření na stáří a pojištění dlouhodobé péče: sloučeno a max. limit je 48 000 Kč **
Zaplacený příspěvek na penzijní připojištění	max. limit 24 000 Kč	
Bezúplatné plnění (dary)	Dar musí přesáhnout 2 % ze ZD, anebo činit alespoň 1 000 Kč, v úhrnu lze odečíst max. 30 % ze ZD zdravotnické účely 3 000 Kč/odběr krve a 20 000 Kč/orgán	v úhrnu lze odečíst max. 15 % ZD
Zaplacené úroky z úvěru na bytové potřeby	Úhrn zaplacených úroků nesmí překročit 150 000 Kč/rok ve společně hospodařící domácnosti. Dále nesmí převýšit 1/12 za měsíc, pokud platí úroky jen část roku.	
Členské příspěvky odborové organizaci	1,5 % zdanitelných příjmů, max. limit 3 000 Kč	zrušeno
Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	max. limit 10 000 Kč, 13 000 Kč pro ZTP, 15 000 Kč pro ZTP/P	zrušeno

(vlastní zpracování dle Illetška, Pelcla, Děrgela, 2022, s. 209 a 218 a Zákona č. 586/1992 Sb.)

Vymezení daňové ztráty

Pokud poplatníkům daně jejich výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů přesáhnou příjmy uvedené pouze v **§7 a §9 ZDP**, je rozdíl jejich daňovou ztrátou. U poplatníka daně z příjmů fyzických osob lze daňovou ztrátu odečíst od základu daně pouze do výše úhrnu DZD dle §7 až §10. V daňovém přiznání se uvede zdaňovací období, za které byla daňová ztráta uplatněna jako odčitatelná položka. Daňové přiznání má každý poplatník daně z příjmů FO v případě vzniku daňové ztráty povinnost podat, i pokud jeho roční příjmy nepřesáhly 50 000 Kč. V případě uplatnění výdajů procentem nemůže docházet u těchto DZD ke vzniku daňové ztráty (Macháček, 2021, s. 118).

Poplatníci podle §34 odst.1 ZDP mají následující možnosti využití odpočtu vzniklé daňové ztráty:

1. V souladu se zákonem o daních z příjmů je daňový poplatník oprávněn odečíst daňovou ztrátu od základu daně ve dvou zdaňovacích obdobích, které předcházejí období, ve kterém daňová ztráta vznikla. Celková výše odpočtu nesmí přesáhnout 30 000 000 Kč,
2. v pěti zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po období, za které se daňová ztráta vymezí,
3. pokud se poplatník vzdá práva na uplatnění daňové ztráty pro zdaňovací období následující po tom období, za které se daňová ztráta stanovila, nebo
4. v kombinaci bodu 1 a 2 (Macháček, 2021, s. 120).

Mezi další odčitatelné položky se řadí **odpočet na podporu výzkumu a vývoje** a **odpočet na podporu odborného vzdělávání**. V případě, že odpočty nelze uplatnit z důvodu nízkého základu daně nebo díky vzniklé daňové ztrátě, mohou být odečteny nejpozději ve třetím období od období, kdy vznikly (Zákon č. 586/1992 Sb.).

4.6 Slevy na dani

Každý daňový poplatník, který v průběhu daného zdaňovacího období obdržel příjmy podle §6 až §10, má nárok na uplatnění slev na dani, které snižují jeho daňovou povinnost. Kritéria pro získání jednotlivých slev jsou podrobně vysvětlena u každé specifické slevy na dani (Hnátek, 2023, s. 14). Poplatník může uplatnit snížení daně podle Zákona č. 586/1992 Sb. v případě slevy na manžela/manželku a studenta o takovou částku, která je ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění slevy na dani splněny (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Základní sleva na poplatníka

Sleva na poplatníka je daňovou úlevou, kterou si mohou uplatnit všechny fyzické osoby se zdanitelnými příjmy. Základní sleva na poplatníka je stanovena k 1. 1. 2023 v částce 2 570 Kč/měsíc a 30 840 Kč/rok (Hnátek, 2023, s. 14).

Sleva na manžela/manželku

Sleva na dani na manžela či manželku je připisována druhému z manželů ve výši 24 840 Kč, který žije s poplatníkem ve společné domácnosti a má vlastní příjem, který za zdaňovací období nepřesáhl 68 000 Kč. Pokud je manželovi přiznán průkaz ZTP/P, pak se částka navyšuje o dvojnásobek – na 49 680 Kč. Slevu na manžela/manželku lze uplatnit pouze

v ročním zúčtováním daně nebo v rámci daňového přiznání pouze za měsíce, ve kterých došlo k naplnění podmínek (Dvořáková, Pitterling, Skalická, 2019, s. 122).

Sleva na studenta

Další slevou je sleva na studenta u poplatníka v době, kdy se student připravuje na budoucí povolání studiem či předepsaným výcvikem do věku 26 let nebo po dobu prezenční formy doktorského studijního programu, který poskytuje vzdělání až do věku 28 let. Sleva na studenta činí 335 Kč/měsíc a 4 020 Kč/rok (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte neboli „školkovné“ se dotýká vyživovaného dítěte, které spolu s poplatníkem žije ve společně hospodařící domácnosti. Maximální výše pro uplatnění slevy je minimální mzda. Pokud v jedné společné domácnosti vyživuje dítě více poplatníků, pak si slevu může uplatnit jen jeden z nich. Slevu nelze uplatnit měsíčně, ale pouze ročně. Do školkovného se zahrnuje měsíční úplata za předškolní vzdělávání, naopak se zde nezahrnuje stravné ve školce a příspěvky na kulturní akce, výlety a zájmové kroužky (Illetško, Pelcl, Děrgel, 2022, s. 185).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Tabulka 5 Slevy na dani – změna 2023 a 2024

Slevy na dani	2023	2024
Základní sleva na poplatníka	30 840 Kč	30 840 Kč
Sleva na manžela/manželku	24 840 Kč	24 840 Kč ***
Sleva na manžela/manželku ZTP/P	49 680 Kč	49 680 Kč ***
Sleva na studenta	4 020 Kč	zrušeno
Sleva za umístění dítěte	17 300 Kč	zrušeno

(vlastní zpracování dle Zákona č. 586/1992 Sb. a Hnátka, 2024, s. 15-17)

*** Od 1. 1. 2024 dochází k úpravě podmínek pro čerpání slevy na manžela či manželku. Pro uplatnění slevy musí poplatník s vyživovaným dítětem do 3 let žít ve společně hospodařící domácnosti a současně manžel či manželka nesmí mít příjem vyšší než 68 000 Kč za zdaňovací období. Na začátku roku 2024 také dochází ke zrušení slevy na studenta z důvodu nízké efektivity zvýhodnění a zrušení slevy za umístění dítěte (Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany, 2024).

4.7 Daňové zvýhodnění na dítě

Daňové zvýhodnění na dítě lze v současné době využít tak, že pouze jeden z poplatníků, který žije s dítětem ve společné domácnosti a ke kterému má vyživovací povinnost, si může daňové zvýhodnění na dítě uplatnit. Za dítě je považováno každé nezletilé dítě a dítě do věku 26 let, které se připravuje na budoucí povolání a nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. U dítěte, které se narodí nebo začne studovat v průběhu zdaňovacího období, se může uplatnit poměrná část výhod již v tom měsíci, v němž k události došlo. Jestliže vznikne z jiného důvodu, sleva se uplatní jednou dvanáctinou až za měsíc, ve kterém byly podmínky splněny. Od roku 2015 je výše slevy určována podle toho, kolik dětí, na které si daňové zvýhodnění uplatňuje, žije s poplatníkem ve společné domácnosti. Pokud je dítě majitelem průkazu ZTP/P, sleva se zvyšuje na dvojnásobek (Hnátek, 2023, s. 18-19).

Tabulka 6 Daňové zvýhodnění

Pořadí dítěte	částka
1.dítě	15 204 Kč
2.dítě	22 320 Kč
3.dítě	27 840 Kč

(vlastní zpracování dle Hnátka, 2023, s. 19)

Pokud by částka daně nebyla natolik velká, aby si poplatník mohl uplatnit celé daňové zvýhodnění na dítě, stát mu zbytek doplatí prostřednictvím daňového bonusu. Aby měl poplatník právo na daňový bonus, musí splňovat následující podmínky: nárok na daňový bonus musí být alespoň 100 Kč za zdaňovací období a hrubé příjmy v DZD podle §6 a §7 musí splňovat minimálně šestinásobek minimální mzdy (Vančurová, Zídková, 2022, s. 162).

Tabulka 7 Minimální mzda 2023 a 2024

Změna	2023	2024
minimální mzda	17 300 Kč	18 900 Kč

(vlastní zpracování dle Minimální mzdy, 2024)

5 SPRÁVA DANĚ

5.1 Sazba daně

Prostřednictvím několika typů sazeb daně dochází k určení základní částky daně. Z praktického hlediska dělíme sazby daně podle jejich jednotlivých druhů:

- jednotná sazba daně,
- diferencovaná sazba daně,
- pevná sazba daně,
- relativní sazba daně,
- lineární sazba daně a
- progresivní sazba daně (Vančurová, Zídková, 2022, s. 15-16).

Progresivní sazba daně byla zavedena v České republice od roku 2021. Jedná se o takovou sazbu daně, která s růstem základu daně roste rychleji než základ daně (Solidární daň a progresivní daň: jaký je mezi tím rozdíl?,2024). *Sazba a výpočet daně pro základ daně činí 15 % pro takovou část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a 23 % pro takovou část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy. Sazba daně pro SZD činí 15 %* (Zákon č. 586/1992 Sb.).

V roce 2024 dochází ke snížení hranice pro **progresivní sazbu daně**. Nově se uplatní sazby 15 % a 23 % pro takovou část základu daně, která převyšuje 36násobek průměrné mzdy (Vládní konsolidační balíček 2024, 2024).

Tabulka 8 Průměrná mzda 2023 a 2024

Změna	2023	2024
průměrná mzda	40 324 Kč	43 697 Kč

(vlastní zpracování dle Průměrné mzdy 2024, 2024)

5.2 Zálohy na daň z příjmů

Při stanovení výše a pravidelnosti záloh se vychází z poslední známé daňové povinnosti (dále jen "PZDP"). Jedná se o takovou sumu, kterou si poplatník vypočetl a uvedl v daňovém přiznání za období bezprostředně předcházejícímu zdaňovacímu období. Výsledná částka

je platná od následujícího dne po termínu pro podání daňového přiznání (Vančurová, Zídková, 2022, s. 170-175).

Tabulka 9 Platba záloh na základě poslední známé daňové povinnosti

Výše poslední známé daňové povinnosti	Platba záloh
nepřesáhne 30 000 Kč	zálohy se neplatí
přesáhne 30 000 Kč a nepřesáhne 150 000 Kč	zálohy na daň na zdaňovací období ve výši 40 % PZDP, přičemž první záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce
přesáhne 150 000 Kč	zálohy na daň na zdaňovací období ve výši 1/4 PZDP, přičemž zálohy jsou splatné do 15. dne třetího, šestého, devátého a dvanáctého měsíce zdaňovacího období

(vlastní zpracování dle Macháčka, 2021, s. 49)

Zálohy není povinen hradit poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti, z nichž byl povinen srazit zálohu na daň, a pokud je DZD roven nebo činí více než 50 % z celkového základu daně. Zálohy se vždy zaokrouhlují na stovky nahoru (Hnátek, 2023, s. 265-266).

5.3 Daňová přiznání

Povinnost podat daňové přiznání má každý daňový rezident, který má zdanitelné příjmy za předcházející období vyšší než 50 000 Kč. Povinnost nemá poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti pouze od jednoho nebo od více plátců daně, kde podepsal prohlášení k dani. To ale neplatí pro příjmy osvobozené od daně a příjmů, ze kterých je vybírána daň srážkou podle zvláštní sazby daně. Dále jeho ostatní příjmy nesmí přesáhnout částku 20 000 Kč a zároveň nesmí být větší než příjmy ze závislé činnosti (Hnátek, 2023, s. 254-259).

Pro ostatní fyzické osoby je základní povinností podat daňové přiznání k dani z příjmů, a srovnat tím svou daňovou povinnost. Každý daňový subjekt má povinnost podat **řádné daňové přiznání,** ve kterém si musí sám určit výši daně a uvést případně další okolnosti pro její vyměření. Jestliže daňový subjekt po podání daňového přiznání zjistí chybu u své daňové povinnosti, má možnost do lhůty podání řádného přiznání podat **opravné daňové přiznání.** Opravných daňových přiznání lze podat nespočet, avšak to poslední bere správce daně v potaz. Při zmeškání lhůty pro podání řádného daňového přiznání lze podat **dodatečné daňové přiznání**, které musí být podáno do konce měsíce následujícího po tom měsíci, ve kterém subjekt daně zjistil neshody ve výměře daně. Pokud se jedná o výši nedoplatku, je daňový subjekt povinen ho v dané lhůtě doplatit. V opačném případě, u výše přeplatku, si o něj musí zažádat a následně bude poté do 30 dnů vrácen. Nejdelší lhůta

pro podání dodatečného daňového přiznání jsou 3 roky od termínu, pro podání řádného daňového přiznání (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 15).

Lhůty pro podání řádného daňového přiznání je nejpozději do 1. 4. následujícího roku, pokud nevychází tento den na svátek nebo sobotu či neděli. Případně do 2. 5. následujícího roku v případě elektronického podání. V případě využití služeb daňového poradce je lhůta prodloužena do 1. 7. následujícího roku (Hnátek, 2023, s. 255).

5.4 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Podle zákona č. 586/1992 Sb. se daň z příjmů fyzických osob vypočte jako:

+/-	DZD §7 příjmy ze samostatné činnosti
+	DZD §8 příjmy z kapitálového majetku
+/-	DZD §9 příjmy z nájmu
+	DZD §10 ostatní příjmy
=	**∑ DZD §7-§10**
-	Odpočet daňové ztráty z minulých let
=	**ZD po odpočtu daňové ztráty musí být ≥ 0**
+	DZD §6 příjmy ze závislé činnosti
=	**ZD (Základ daně)**
-	Nezdanitelné části ZD §15
-	Odčitatelné položky §34
=	**ZD Upravený (zaokrouhlený na 100 Kč dolů)**
×	Sazba daně §16 (15 % nebo 23 %)
=	**Daň**
-	Slevy na dani §35
=	**Daň po slevách**
-	Daňové zvýhodnění §35c
=	**Daňový bonus/Daňová povinnost**
-	Vyplacené zálohy
=	**Přeplatek/Nedoplatek na dani**

6 SOCIÁLNÍ POJISTNÉ

Sociální pojistné má daňovou povahu, jelikož celá jeho část plyne do veřejného rozpočtu v podobě pravidelně se opakující platby (Vančurová, Zídková, 2022, s. 181). Sociální pojistné se skládá z několika subsystémů (Vančurová, Zídková, 2022, s. 1).

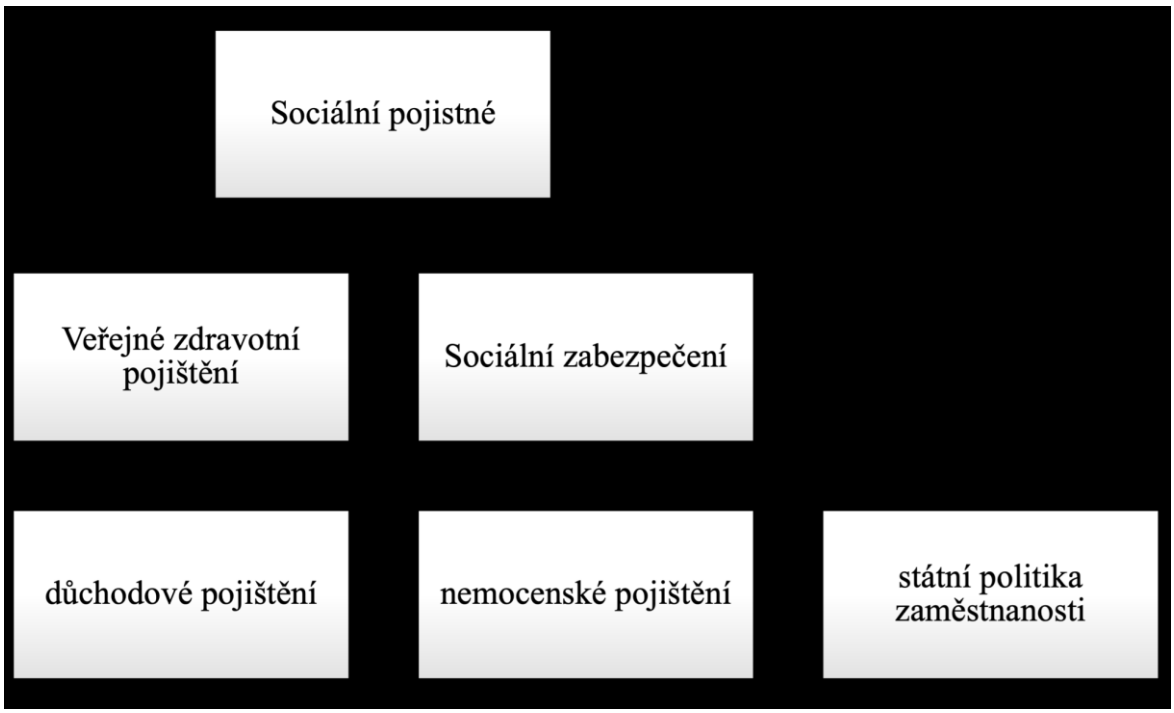

Obrázek 3 Systém sociálního pojistného v České republice
(vlastní zpracování dle Vančurové, Zídkové, 2022, s. 1)

Legislativní úprava

Legislativu pro sociální zbezpeční vymezuje zákon č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení (dále jen "SP") a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (Zákon č. 589/1992 Sb.).

Veřejné zdravotní pojištění upravuje zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění (dále jen "ZP") (Zákon č. 48/1997 Sb.). Dále zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění (Zákon č. 592/1992 Sb.).

6.1 Sociální zabezpečení

SP v sobě zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (Tepperová, 2019, s. 20).

Je jedním z hlavních příjmů plynoucích do státního rozpočtu ve formě nemocenských nebo starobních důchodů. Hlavním cílem je poskytnutí finanční pomoci v případě specifických nouzí. Podmínkou účasti na SP je přítomnost zdanitelných příjmů (Šubrt et al., 2023, s. 446).

Součástí zdanitelných příjmů jsou první dva DZD, jejichž součástí jsou podle §6 příjmy ze závislé činnosti a podle §7 příjmy ze samostatné činnosti (Vančurová, Zídková, 2022, s.186).

Poplatníci pojistného na SP, kteří jsou povinně účastní, jsou:

- zaměstnavatelé jako fyzická nebo právnická osoba, kteří zaměstnávají nejméně jednoho zaměstnance a mají sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky,
- zaměstnanci,
- osoby samostatně výdělečně činné (dále jen „OSVČ“) a
- osoby, které se k důchodovému pojištění dobrovolně přihlásí (Šubrt et al., 2023, s. 446).

Rozhodné období

Rozhodným obdobím je pro SP kalendářní měsíc u všech poplatníků s výjimkou OSVČ, u kterých je rozhodným obdobím kalendářní rok (Šubrt et al., 2023, s. 464).

6.1.1 Poplatníci pojistného na sociální zabezpečení

Pro zaměstnance a OSVČ plyne pojistné z vyměřovacího základu (dále jen “VZ“) a procentní sazby. VZ je ekvivalentní základu daně z příjmů (Vančurová, Zídková, 2022, s. 183).

Tabulka 10 Sazby pro pojistné na sociální zabezpečení – změna 2023 a 2024

Sociální zabezpečení	zaměstnanec	zaměstnavatel	OSVČ
Důchodové pojištění	6,5 %●	21,5 %	28 %
Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	–	1,2 %	1,2 %
Nemocenské pojištění	– ●	2,1 %	2,1 % dobrovolně●●

(vlastní zpracování dle Hnátka, 2023, s. 164)

Změny v rámci konsolidačního balíčku

V roce 2024 dochází ke změně odvodů nemocenského pojištění • u zaměstnance. Stále připadá větší část na zaměstnavatele, ale nově bude zaměstnanec odvádět navíc 0,6 % ze své hrubé mzdy, tudíž 7,1 %. V případě dobrovolné účasti na nemocenském pojištění u OSVČ dochází od roku 2024 k nárůstu •• na 2,7 % (Hnátek, 2024, s. 172).

Zaměstnanci a dohody konané mimo pracovní poměr

V rámci dohod konaných mimo pracovní poměr rozeznáváme DPP a DPČ, které jsou za určitých podmínek od záloh pojistného na SP i ZP osvobozeny. V rámci DPP se jedná o limit do 10 000 Kč a u DPČ nesmí částka překročit 3 999 Kč (Hnátek, 2023, s. 164-165).

Zaměstnavatelé a zaměstnanci

Zaměstnavatel má povinnost za dané období podat informace o celkových VZ a výši pojistného za zaměstnance, který má účast na důchodovém pojištění. Zaměstnanec má za VZ celkový příjem ze závislé činnosti neboli hrubou mzdu, která se následně zaokrouhlí na celé koruny nahoru. Maximální VZ pro odvody SP jsou vymezeny jako 48násobek průměrné mzdy. Odvody pro zaměstnavatele jsou stanoveny ve výši 24,8 % VZ. Zaměstnavatel je povinen odvádět pojistné za kalendářní měsíc příslušné okresní správě sociálního pojištění (dále jen „OSSZ“), která spadá pod Českou správu sociálního zabezpečení se splatností od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce (Sociální pojištění v roce 2024, 2024).

OSVČ

OSVČ je nutné rozlišovat podle podnikání na hlavní nebo vedlejší činnost. Vedlejší činnost se využívá i v případě sociálně uznaných situací. Mezi takové situace se řadí osoby, které:

- při zaměstnání současně podnikají,
- studenti,
- osoby pobírající invalidní či starobní důchod,
- osoby na rodičovské dovolené (OSVČ, 2024).

Osoby, které podnikají na vedlejší činnost, nemají povinnost se účastnit na důchodovém pojištění. Naopak při výkonu hlavní činnosti a v případě, že se jedná o jediný příjem OSVČ, je účast na důchodovém pojištění povinná (OSVČ, 2024).

U SP platí, že VZ pro OSVČ je částka rovna 50 % daňového základu. Daňový základ je roven DZD ze samostatné činnosti. Pojistné se vypočte z VZ 50 % v případě, že je vyšší než minimální roční VZ u hlavní samostatně výdělečné činnosti. V případě vedlejší činnosti se osoba povinně účastní důchodového pojištění, pokud z této činnosti dosáhne takových příjmů, aby její základ daně za kalendářní rok dosahoval rozhodné částky. Pokud ji nepřesáhne, není OSVČ povinna se důchodového pojištění účastnit (Důchodové pojištění, 2020).

Tabulka 11 Minimální zálohy pro OSVČ – změna 2023 a 2024

Sociální zabezpečení	2023	2024
Minimální měsíční vyměřovací základ – hlavní činnost	10 081 Kč	13 191 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ – vedlejší činnost	4 033 Kč	4 837 Kč
Minimální měsíční záloha – hlavní činnost	2 944 Kč	3 852 Kč
Minimální měsíční záloha – vedlejší činnost	1 178 Kč	1 413 Kč
Rozhodná částka – vedlejší činnost	96 777 Kč	105 520 Kč

(vlastní zpracování dle Šubrta et al. 2023, s. 463 a Změny výše minimálních záloh OSVČ v roce 2024)

Rozhodující hranicí pro OSVČ v rámci plateb minimálních záloh na pojistném je minimální měsíční VZ. Tento základ byl stanoven do roku 2023 jako 25 % průměrné mzdy. Tab. č. 12 poukazuje na změnu v roce 2024. Z minimálního VZ je z pojistného ve výši 29,2 % stanovena výše minimálních zálohy na SP (Změna výše minimálních záloh OSVČ v roce 2024, 2024). Zálohy na SP jsou splatné do konce každého měsíce, za které se pojištění platí (Hnátek, 2023, s. 171).

Změny v rámci konsolidačního balíčku

Tabulka 12 Sociální zabezpečení – změna 2023 a 2024

Sociální zabezpečení	2023	2024
maximální vyměřovací základ	48násobek průměrné mzdy	
OSVČ		
minimální vyměřovací základ vedlejší činnost	10 % průměrné mzdy	11 % průměrné mzdy
minimální vyměřovací základ hlavní činnost	25 % průměrné mzdy	30 % průměrné mzdy
vyměřovací základ hlavní činnost	50 % daňového základu	55 % daňového základu

(vlastní zpracování dle Zákona č. 586/1992 Sb.)

Dále od 1. 7. 2024 vznikají dva nové limity pro účast na pojištění a pro placení SP u DPP. Limity jsou zmíněny v kapitole 4.4.1 v rámci změn konsolidačního balíčku. Při překročení obou limitů musí zaměstnanec i zaměstnavatel odvést odvody na sociální i zdravotní pojištění (Důležité změny v dohodách o provedení práce od roku 2024, 2023).

Celkové pojistné vypočtené na základě dosažených příjmů za předcházející rok se zaúčtuje proti zálohám v **Přehledu o příjmech a výdajích**. Jedná se o dokument, který se odevzdává po zjištění daňového základu z daňového přiznání. Daňový základ je základem pro stanovení VZ. Na konci období vzniká buď přeplatek, nebo nedoplatek, který je potřeba uhradit. Přehled o příjmech a výdajích se odevzdává na OSSZ krajského města. Uhradit musí fyzická osoba do 8. dne od podání přehledu (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 30-31).

6.2 Veřejné zdravotní pojištění

ZP se využívá dle dané legislativy k zajištění výdajů v souvislosti s financováním nezbytné zdravotní péče. Vzniklé výnosy z pojistného jsou spravovány a rozděleny dílčími zdravotními pojišťovnami, k nimž pojistné směřuje. Systém je postaven na principu solidarity, kde má každý občan s trvalým pobytem na území ČR povinnost platit ZP (Vančurová, Zídková, 2022, s. 181).

Právní úprava rozeznává tyto skupiny plátců pojistného na ZP:

- stát,
- zaměstnavatelé,
- OSVČ a
- osoby bez zdanitelných příjmů a osoby, které se na území ČR narodily matce s povoleným dlouhodobým pobytem na území ČR (Šubrt et al., 2023, s. 353-354).

Rozhodné období

Rozhodným obdobím je buď kalendářní měsíc, nebo kalendářní rok, z něhož skupiny plátců vypočtou VZ pro placení ZP (Šubrt et al., 2023, s. 333).

6.2.1 Poplatníci pojistného na veřejné zdravotní pojištění

Tabulka 13 Sazby pro pojistné na veřejné zdravotní pojištění pro rok 2023

Veřejné zdravotní pojištění	**zaměstnanec**	**zaměstnavatel**	**OSVČ**
	4,5 %	9 %	13,5 %

(vlastní zpracování dle Hnátka, 2023, s. 164)

Zaměstnanci a dohody konané mimo pracovní poměr

U dohod konaných mimo pracovní poměr jsou stanoveny podmínky, které jsou zároveň platné i pro veřejné zdravotní pojištění (Hnátek, 2023, s. 164-165). Tyto podmínky jsou uvedeny v kapitole 5.2.1.

Zaměstnavatelé a zaměstnanci

VZ pro ZP je 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji. VZ zaměstnance je tvořen skutečným příjmem ze závislé činnosti (hrubou mzdou) a funkčních požitků, které jsou předmětem daně a nejsou od daně osvobozeny. Základem pro stanovení minimálního VZ je minimální mzda, která je platná po celý kalendářní rok, pro nějž je stanovena. Maximální VZ pro ZP neplatí. Minimální VZ se pro účely zaměstnance snižuje na poměrnou část v poměru počtu kalendářních dnů, pokud zaměstnání netrvalo celý měsíc, zaměstnanec onemocněl nebo v daném kalendářním měsíci přestane být osobou, za kterou stát pojistné platí (Vančurová, Zídková, 2022, s. 191-196).

Zaměstnavatel tedy platí pojistné za své zaměstnance měsíčně a současně také odvádí pojistné, které zaměstnanec povinně hradí srážkou ze mzdy. Splatnost pojistného je od 1.

dne kalendářního měsíce do 20. dne následujícího kalendářního měsíce (Platby zdravotního pojištění v roce 2024, 2024).

OSVČ

Tabulka 14 Veřejné zdravotní pojištění – změna 2023 a 2024

Veřejné zdravotní pojištění	2023	2024
Minimální měsíční vyměřovací základ	20 162 Kč	21 983,5 Kč
Minimální záloha	2 722 Kč	2 968 Kč

(vlastní zpracování dle Plateb zdravotního pojištění v roce 2024, 2024 a OSVČ – minimální výše záloh, 2023)

Minimální zálohy na ZP pro OSVČ jsou stanoveny na základě průměrné mzdy pro daný kalendářní rok. Splatnost záloh OSVČ je od 1. dne kalendářního měsíce, za který se pojistné platí, až do 8. dne dalšího měsíce. Všichni plátci, kteří podnikají a platí zálohy ve výši stanovené pro rok 2023, je musí pro další zdaňovací období navýšit na částku stanovenou pro rok 2024. Dále také osoby, které začaly s podnikáním v roce 2024, jsou povinny je dodržovat. OSVČ, za které platí pojištění stát, nemají povinnost dodržovat minimální VZ, avšak jejich povinností je platit zálohy, které vychází ze skutečných příjmů a výdajů. Mezi takové osoby spadají například studenti či důchodci. OSVČ, kteří jsou zaměstnanci nebo podnikající na vedlejší činnost a jejich částka nepřesáhla rozhodnou částku, nejsou povinni měsíční zálohy platit. Tyto osoby odvádí pojistné pouze ročně na základě daňového základu z daňového přiznání (Platby zdravotního pojištění v roce 2024, 2024).

Přehled OSVČ se odevzdává zdravotní pojišťovně, u které je poplatník pojištěn, do jednoho měsíce od podání daňového přiznání. V případě vzniklého nedoplatku je splatnost fyzické osobě vyměřena do 8. dnů od podání přehledu (Ptáčková Mísařová, Otavová, 2018, s. 30-31).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 CHARAKTERISTIKA VYBRANÉ FYZICKÉ OSOBY

Fyzická osoba si nepřeje být jmenována. Pro respektování její anonymity bude pro účely práce označována jako pan Soukromý, jehož soukromé údaje budou smyšlené. Pan Soukromý studoval na střední škole průmyslové v oboru stavebnictví, kterou zakončil úspěšnou maturitní zkouškou. Po zdárném dokončení střední školy nastoupil do nejmenované stavební společnosti s. r. o., u níž pracoval po dobu 9 let a získal potřebné zkušenosti pro zahájení svého vlastního podnikání.

Rok 2023

Ve stejné nejmenované stavební společnosti pan Soukromý pracuje ve svém volném čase brigádně na základě DPP. Podepsal zde prohlášení k dani z příjmů fyzických osob a jeho měsíční příjem nepřesáhl částku 10 000 Kč ani v jednom měsíci.

Mimo zaměstnání je podnikatelem a dle živnostenského zákona podniká na hlavní samostatně výdělečnou činnost v oboru specializovaného stavebnictví. Provádí přípravné a dokončovací pozemní, dopravní a vodohospodářské stavby. Uskutečňuje zemní výkopové práce stavebními stroji a realizaci inženýrských sítí. Dále se zaměřuje na základové desky a zpevněné plochy, jako jsou chodníky či pozemní komunikace. Není plátcem daně z přidané hodnoty. Jedná se o živnost ohlašovací vázanou, kterou nalezneme v Živnostenském rejstříku pod názvem specializované stavební činnosti a přípravné a dokončovací práce. Další provozovanou živností je řemeslná živnost, kterou má v rejstříku uvedenou zámečnictví, nástrojářství. V roce 2023 jeho celkové příjmy dle §7 činily 1 338 684 Kč. Pro uplatnění výše výdajů pan Soukromý využívá skutečné výdaje v prokazatelné výši, je tedy povinen vést daňovou evidenci.

Pan Soukromý podle §8 vlastní podnikatelský účet. Roční výnosové úroky z podnikatelského účtu činí 1 200 Kč. Poplatník disponuje i nepodnikatelským osobním účtem, kde si odkládá část svých příjmů pro své úspory. Z nepodnikatelského účtu činí roční výnosové úroky 4 500 Kč. Mimo to poskytnul zápůjčku, ze které roční úroky odpovídají částce 66 000 Kč.

Je vlastníkem bytu, který získal darem, a pronajímá ho měsíčně podle §9. Roční částka nájmu činí 120 000 Kč.

Na základě §10 vypomáhal také příležitostně sousedovi na zahradě s altánem, za výpomoc obdržel 10 000 Kč. Prodal cenné papíry (dále jen "CP"), které měl ve svém vlastnictví. Jako další zdroj svých příjmů pan Soukromý uvádí příjmy z hazardních her.

V roce 2022 prodal druhý byt, který vlastnil, a za peníze z prodeje si pořídil nový a větší byt. Částka nového bytu byla vyšší, a proto byl pan Soukromý nucen financovat zbývající část hypotečním úvěrem, kde roční úhrn zaplacených úroků činí 50 000 Kč.

Pan Soukromý je ženatý od 2. 2. 2023 a žije v jedné společné domácnosti s manželkou a jednou dcerou. Manželka dosahuje na příjmy 60 000 Kč/rok. Dcera ve věku 4 let navštěvuje pravidelně mateřskou školu, za kterou pan Soukromý platí 18 000 Kč/rok. Daňové zvýhodnění na dítě si uplatňuje pan Soukromý.

V roce 2023 si pan Soukromý přispíval na penzijní připojištění měsíčně, ke kterému doložil potvrzení o zaplaceném připojištění za 24 000 Kč/rok. Dále byl také třikrát darovat krev.

Pan Soukromý nemá povinnost platit zálohy na daň, jelikož v roce 2022 jeho daňová povinnost nepřesáhla částku 30 000 Kč.

Za rok 2023 platil pravidelně minimální měsíční výši stanovených záloh na sociální a zdravotní pojištění.

8 VYMEZENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI 2023

Pro stanovení základu daně je nutné nejprve určit DZD, které jsou rozdílem příjmů a výdajů souvisejících s danou činností. Pan Soukromý dosahuje na veškeré příjmy, které jsou součástí předmětu daně z příjmů FO.

8.1 Stanovení základu daně

§6 DZD Příjmy ze závislé činnosti

Pan Soukromý se rozhodl v roce 2023 od února začít pracovat brigádně v nejmenované stavební společnosti s. r. o., kde byl zaměstnán ihned po dokončení studia. Chtěl vypomoci svému známému, jenž na začátku roku přišel ve společnosti o dva zaměstnance, kteří zde působili na hlavní pracovní poměr. Pan Soukromý je tedy nahradil do doby, než si zaměstnavatel našel nového zaměstnance. Jelikož se jednalo o krátkodobou brigádu v rozmezí od února do července, rozhodl se pan Soukromý pracovat pouze na DPP, na jejímž základě podepsal prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Jelikož má prohlášení podepsáno, může si uplatnit slevy na dani a daňová zvýhodnění na dítě. Sleva na dani zahrnuje základní slevu na poplatníka, která činí měsíčně 2 570 Kč. Zaměstnavatel stanovil hodinovou sazbu na 200 Kč/h. V rozmezí od února do července nebyla překročena hranice 10 000 Kč, a proto poplatníkovi nevznikla žádná daňová ani odvodová povinnost sociálního a zdravotního pojištění. U daňového přiznání, které je přiloženo k práci v rámci přílohy P I: Daňové přiznání 2023, doložil pan Soukromý potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů.

Tabulka 15 Příjmy podle §6 za rok 2023

Pan Soukromý DPP	Odpracované hodiny	Příjmy §6/2023
únor	40	8 000 Kč
březen	49	9 800 Kč
duben	46	9 200 Kč
květen	39	7 800 Kč
červen	42	8 400 Kč
červenec	43	8 600 Kč
∑ Celkem	**259**	**51 800 Kč**

Tab. č. 15 ukazuje jednotlivé příjmy za daný měsíc, ve kterých pan Soukromý pracoval. Celkový příjem je stanovený na základě výpočtu součinu počtu odpracovaných hodin a hodinové sazby.

Pan Soukromý od svého zaměstnavatele obdržel nepeněžní plnění v rámci stravování na pracovišti, které mohl využít pouze ke spotřebě na pracovišti. Veškerý příjem je od daně osvobozen podle §6 odst. 9 písm. b).

V důsledku toho, že v rámci §6 nelze uplatnit žádné výdaje po sečtení hrubých mezd, vzniká DZD v celkové výši:

∑ Celkem: **51 800 Kč (DZD §6)**

§7 DZD Příjmy ze samostatné činnosti

Hlavním zdrojem příjmů pana Soukromého jsou příjmy ze samostatné činnosti. DZD u §7 představují příjmy a výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů ze samostatné činnosti, které souvisejí se specializovanou stavební činností. V první řadě pan Soukromý provozuje živnost vázanou v oboru specializovaného stavebnictví, dále také i živnost řemeslnou v oboru zámečnictví. V tab. č. 16 můžeme vidět součet dílčích příjmů podle druhu vykonávané živnosti.

Tabulka 16 Příjmy podle §7 za rok 2023

Příjmy §7	**Částka**
Stavebnictví – vázaná živnost	1 050 000 Kč
Zámečnictví – řemeslná živnost	288 684 Kč
∑ Celkem	**1 338 684 Kč**

Podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání je živností *soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem* (Zákon č.455/1991 Sb.). Živnost může provozovat fyzická či právnická osoba, která splní zákonem stanovené podmínky pro výkon živnosti. Fyzická osoba musí být svéprávná a bezúhonná. Ohlašovací živnosti vznikají ode dne ohlášení Živnostenskému úřadu a jsou rozděleny do třech základních skupin. Jsou jimi živnosti řemeslné a vázané, které vyžadují odbornou způsobilost, a živnosti volné, které odbornou způsobilost nevyžadují. Živnost vázaná je určena pro obor *specializované stavební činnosti a přípravné a dokončovací práce*, který vyžaduje podmínky pro jeho vykonávání.

Živnostník, který by chtěl začít podnikat v tomto oboru, musí mít střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělávání zaměřeném na stavebnictví a 5 let praxe v provádění stavebních činností, nebo vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání zaměřeném na stavebnictví a 5 let praxe v provádění stavebních činností (Zákon č. 455/1991 Sb.). Pan Soukromý provozovat může, protože má střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru stavebnictví a k tomu navíc i praxi v oboru dlouhých 9 let.

Ve spojitosti s těmito příjmy si pan Soukromý vede i evidenci následujících skutečných výdajů, které má podloženy doklady o zaplacení.

Výdaje u vázané živnosti

Výdaje na pořízení materiálu

Největší podíl na celkových výdajích pana Soukromého u samostatné činnosti jsou výdaje na pořízení materiálu. Za tyto výdaje jsou považovány nákupy výrobků a surovin potřebných pro realizaci stavebních projektů. Součástí tohoto materiálu jsou náklady na písek, kamenivo, beton, izolační materiály, dřevo, dlaždice, barvy a další stavební materiál.

S těmito výdaji jsou dále spojeny i výdaje na dopravu objemného nakoupeného materiálu na místo skladování, kde jsou zajištěny vhodné podmínky pro skladování a snadnou manipulaci s materiálem. V této situaci si může pan Soukromý uplatnit využití cestovních náhrad. Pan Soukromý využívá nejvíce velkoobchod, který je vzdálen 50 km od místa jeho skladování. Dopravu si zajišťuje pan Soukromý vlastním vozidlem, které nemá zahrnuté v obchodním majetku, ale využívá ho k podnikatelským účelům. V roce 2023 nemusí platit silniční daň, jelikož má jeho auto nosnost do 12 tun.

Rozpočet: Sazba pro osobní automobil vychází v roce 2023 na 5,2 Kč/km. Ta je určena na základě vyhlášky č. 467/2022 Sb., která určuje sazby pro základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023 (Vyhláška 467/2022 Sb., 2023).

Uvažujeme-li i cestu zpět celková vzdálenost k obchodu a zpět je v propočtu přesně 100 km. Náklady na dopravné tedy vychází celkově na 520 Kč pro cestu tam i zpět. Dále musí být zahrnuta cena PHM. Průměrná cena za 1 litr pohonných hmot je kalkulována jako 41,20 Kč pro benzin 95 oktanů, tato cena vychází z vyhlášky 467/2022 Sb. Průměrná spotřeba podle technického průkazu vozidla je 10 litrů na 100 km. Za pohonné hmoty tedy platí 412 Kč. Ostatní výdaje spojené s automobilem a časem zaměstnance, který materiál přiveze, vychází na 120 Kč.

Celkový rozpočet na dopravu materiálu na místo skladování je v celkové výši 1 052 Kč/1 cestu. Tento rozpočet bude měsíčně připočten k výdajům za pořízení materiálu podle toho, kolikrát pro materiál měsíčně jezdil. V rámci daňové evidence je podstatné, aby poplatník vedl knihu jízd. Ve své knize jízd pan Soukromý odlišuje soukromé cesty od pracovních.

Tabulka 17 Výdaje za pořízení a dopravu materiálu podle §7 za rok 2023

Pan Soukromý	Výdaje na pořízení materiálu	Výdaje na dopravu
Leden	60 000 Kč	3 156 Kč
Únor	14 000 Kč	2 104 Kč
Březen	15 000 Kč	2 104 Kč
Duben	20 000 Kč	2 104 Kč
Květen	17 040 Kč	2 104 Kč
Červen	69 000 Kč	4 208 Kč
Červenec	59 000 Kč	3 156 Kč
Srpen	68 000 Kč	4 208 Kč
Září	96 000 Kč	5 260 Kč
Říjen	99 000 Kč	5 260 Kč
Listopad	60 000 Kč	3 156 Kč
Prosinec	69 000 Kč	4 208 Kč
∑ Celkem	**646 040 Kč**	**41 028 Kč**

V měsících únor–červenec má poplatník menší výdaje, jelikož pracoval navíc na DPP, která je podrobně popsána u §6.

Cestovní náhrady

Materiál, který je do místa skladování dopraven, je dále nutné přemístit na místo výkonu činnosti dle požadavků zákazníků. Dopravu si zajišťuje jeho stejným osobním automobilem se stejnými parametry, které jsou uvedeny výše. Pan Soukromý používal automobil k podnikatelským účelům po celý rok. Za rok 2023 pan Soukromý najel celkově 860 km. Údaje o najetých kilometrech za zdaňovací období roku 2023 pan Soukromý poskytl na základě údajů z jeho knihy jízd. Na základě výše uvedených hodnot je výpočet cestovních náhrad pro účely cest k zákazníkům stanoven ve výši:

Výpočet základní cestovní náhrady je stanoven ze sazby stanovené pro daný rok, která je pro rok 2023: 5,2×860= 4 472 Kč

Výpočet za spotřebované PHM: 10/100×41,2×860= 3 543 Kč

Celkové cestovní náhrady v součtu činí: 8 015 Kč+41 028 Kč= 49 043 Kč

Paušální výdaje na dopravu

Poplatník má možnost využít i tzv. paušálních výdajů na dopravu. Paušální výdaje nahrazují veškeré výdaje za PHM i parkovné. Vycházejí z §24 odst. 2 písm. zt) ZDP. V roce 2023 je paušální výdaj stanoven ve výši 5 000 Kč na jedno motorové vozidlo za kalendářní měsíc zdaňovacího období, které je využíváno pouze k podnikatelským účelům. Maximálně lze využít paušální výdaje na dopravu na 3 motorová vozidla. Jelikož pan Soukromý automobil nemá zařazen v obchodním majetku a využívá automobil jak k podnikatelským, tak i soukromým účelům, je paušál zkrácen o 80 %, tudíž na 4 000 Kč za kalendářní měsíc. Krácený paušál ve výši 80 % je daňově uznatelným. Dále při využití paušálních výdajů není nutné vedení knihy jízd.

Paušální výdaj na dopravu tedy za zdaňovací období roku 2023 činí:

4 000 Kč×12= 48 000 Kč

V porovnání s paušálními výdaji jsou výhodnější výdaje skutečně vynaložené v celkové výši 49 043 Kč.

Palivo pro stroje

Poplatník při své činnosti dále využívá i stroje, na jejichž základě má možnost uplatnit si výdaje na pohonné hmoty. Stroje, které má pan Soukromý ve vlastnictví již mnoho let, jsou již plně odepsány. Pro každodenní práci využívá vibrační desku, u níž výdaje na palivo dosahují na 50 000 Kč/rok. Stroj na řezání dlažby vyčerpá 31 981 Kč/rok.

Mzdové výdaje

Pan Soukromý v měsících únor–červenec zaměstnával jednoho brigádníka, který mu s výkonem práce vypomáhal. Je zaměstnán na DPP, na jejímž základě podepsal prohlášení k dani. Výše jeho odvedené směny je závislá na odpracovaných hodinách v daném měsíci. Ani v jednom měsíci brigádník nepřekročil stanovenou hranici 10 000 Kč. Žádná daňová povinnost nevznikla, pan Soukromý za něj tedy nemusí odvádět SP ani ZP. Celkové mzdové výdaje za všechny měsíce činí 58 104 Kč.

Nájemné za provozní prostory skladování

Pro skladování materiálu, strojů a dalšího vybavení pro výkon hlavní činnosti si pan Soukromý pronajímá prostory. Částka pronájmu činí 81 600 Kč/rok, ve které je zahrnuta i cena energií ve výši 6 800 Kč. Z důvodu malého prostoru není částka příliš vysoká, subjektu pro uchování potřebností plně dostačuje.

Pojištění odpovědnosti

Obecná část odpovědnosti kryje především škody na majetku či zranění, ke kterým může během provádění stavebních prací dojít. Rozsah pokrytí je stanoven částkou 2 232 Kč/rok.

Poplatky s povoleními a regulacemi v tomto odvětví

Před zahájením výkonu činnosti je nutné si vyžádat či zjistit, zda bylo schváleno stavební povolení od daného místního úřadu. Dalšími poplatky pro výkon činnosti byly sečteny a celková suma činí 3 000 Kč.

Výdaje živnost řemeslná

Řemeslná živnost je taktéž součástí živností ohlašovacích. Pro výkon řemeslné živnosti je stanovena odborná způsobilost. Subjekt musí mít minimálně 18 let, být způsobilý k právním úkonům a trestně bezúhonný. Pan Soukromý podniká i v oblasti řemeslných prací, kde provádí rychlé služby jako zámečník. Pan Soukromý má doklad, který potvrzuje uznání jeho odborné kvalifikace v oboru zámečník. Jedná se o nahodilou činnost, která je určena pro rychlou pomoc lidem v nouzové situaci při otevírání domu, bytu či jakékoliv jiné místnosti.

Nářadí

Jako zámečník potřebuje k výkonu své činnosti různé druhy nářadí k opravě a výrobě zámků, klíčů a jiných kovových konstrukcí. Pan Soukromý si pořídil pro tuto činnost kovací kladivo, kovadlinu, šroubováky, štípací kleště a další speciální nástroje. Veškeré nářadí vyšlo v přepočtu na 25 000 Kč.

Pojištění

Jelikož se jedná o zámečnické služby, mohlo by dojít například k náhodnému poškození dveří. V tomto případě musí být pan Soukromý pojištěn. Roční částka na pojištění 2 500 Kč.

Reklamní náklady

Ve vesnici, kde pan Soukromý bydlí, vždy jednou za čtvrt roku roznáší letáky na propagaci své činnosti. Výroba a tisk těchto letáků na speciální papír jej ročně stojí 4 500 Kč.

Tabulka 18 Výdaje v prokazatelné výši podle §7 za rok 2023

Výdaje v prokazatelné výši	Částka
Pořízení materiálu a cestovní náhrady	695 083 Kč
Mzdové výdaje	58 104 Kč
Palivo pro stroje	81 981 Kč
Nájemné	81 600 Kč
Pojištění odpovědnosti	2 232 Kč
Poplatky	3 000 Kč
Živnost vázaná	**922 000 Kč**
Nářadí	25 000 Kč
Pojištění	2 500 Kč
Reklamní náklady	4 500 Kč
Živnost řemeslná	**32 000 Kč**
∑ Celkem	**954 000 Kč**

Po uplatnění skutečných výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů je subjekt povinen vést daňovou evidenci. V rámci daňové evidence je hlavní povinností pana Soukromého vedení evidence příjmů a výdajů, které jsou vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů za daný časový interval. Tabulka pro poplatníka pana Soukromého je přiložena k práci u daňového přiznání v příloze P I: Daňové přiznání 2023.

Po stanovení skutečných výdajů, které činí dohromady 954 000 Kč, lze stanovit DZD podle §7.

Uplatnění pomocí paušálních výdajů

Pan Soukromý si může také zvolit uplatnění paušálních výdajů. Pro rozlišení živností je nutností rozdělit sazbu uplatnění paušálních výdajů. V oboru specializovaného stavebnictví u živnosti vázané má možnost si uplatnit 60% sazbu výdajů, na rozdíl od živnosti řemeslné, která uplatňuje výdaje ve výši 80 %.

Při využití paušálních výdajů nemusí dokládat žádné doklady o zaplacení, jako je tomu u výdajů skutečných. Pro výpočet použijeme pouze takovou část příjmů, které souvisejí s danou činností, a výši výdajů určíme z ní.

Tabulka 19 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §7 za rok 2023

Pan Soukromý	**Částka**
Výdaje v prokazatelné výši	
Příjmy §7	1 338 684 Kč
Skutečné výdaje	954 000 Kč
DZD §7	**384 684 Kč**
Paušální výdaje	
Příjmy §7	1 338 684 Kč
Paušální výdaje 60 % - vázaná živnost	630 000 Kč
Paušální výdaje 80 % - řemeslná živnost	230 947 Kč
DZD §7	**477 737 Kč**

Podle tab. č. 19 skutečné výdaje dosahují vyšších hodnot než výdaje paušální. Poplatník tedy správně uplatňuje skutečné výdaje v prokazatelné výši, jelikož z nich vychází nižší DZD pro §7.

∑ **Celkem:** **384 684 Kč (DZD §7)**

Podíl jednotlivých živností na DZD §7

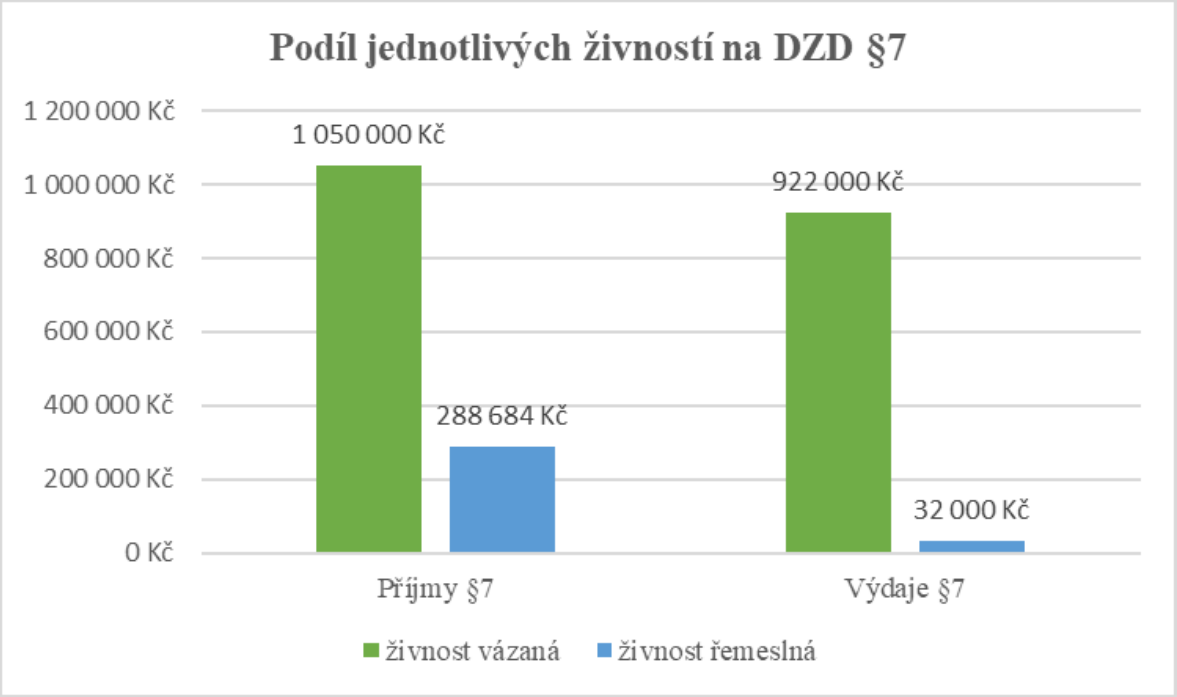

Obrázek 4 Podíl jednotlivých živností na dílčím základu daně §7–2023

Podle obr. č. 4 lze pozorovat, že větší podíl příjmů i výdajů na samostatné činnosti DZD zastupuje živnost vázaná. Příjmy u živnosti vázané dosahují na 1 050 000 Kč a jsou považovány za hlavní příjem samostatně výdělečné činnosti. Živnost řemeslná je v rámci hlavní činnosti zastoupena méně. Naopak z ekonomického pohledu pan Soukromý dosahuje výdajů u živnosti řemeslné ve výši pouze 32 000 Kč, tudíž je pro něj tahle práce méně nákladná. Může ji tedy vykonávat téměř kdykoliv a kdekoliv. Naproti tomu výdaje u vázané živnosti jsou pro podnikatele velmi nákladné, jelikož dosahují na 922 000 Kč.

§8 DZD Příjmy z kapitálového majetku

Podle §8 má pan Soukromý jako osoba podnikající i příjem z kapitálového majetku. Prvním příjmem, který spadá do kapitoly těchto příjmů, je příjem za účet v bance, který vlastní. Souhrnná roční částka výnosových úroků na jeho běžném podnikatelském účtu se rovná 1 200 Kč. Pan Soukromý také vlastní v bance účet nepodnikatelský, kde si měsíčně odkládá část svých finančních prostředků. Souhrnná roční částka výnosových úroků na jeho spořícím účtu se rovná 4 500 Kč. Tento nepodnikatelský účet ale nesmí zahrnout do dílčího základu daně. V neposlední řadě je dalším předmětem takový příjem, kdy poplatník poskytl zápůjčku v peněžní formě začínajícímu podnikateli v hodnotě 420 000 Kč. Celková roční částka dohodnutého úroku, který byl zaplacen, činí 66 000 Kč.

Tabulka 20 Příjmy podle §8 za rok 2023

Příjmy §8	**Částka**
Výnosové úroky	1 200 Kč
Úroky ze zápůjčky	66 000 Kč
∑ Celkem	**67 200 Kč**

Pro tento DZD z §8 nelze uplatnit žádné výdaje spojené s příjmy z kapitálového majetku. Proto v součtu celkový úhrn DZD činí:

∑ Celkem: 67 200 Kč (DZD §8)

§9 DZD Příjmy z nájmu

Pan Soukromý je vlastníkem bytu 1+kk, který získal darem od svého otce. Od roku 2022 byt pronajímá. Za zdaňovací období roku 2023 byl pronajímám od 1. 1. až k poslednímu dni v roce, tedy 31. 12. 2023. Jako pronajímatel bytu si stanovil nájemné v ceně 10 000 Kč, které mu bude nájemce platit měsíčně. Souhrnná částka nájmu činí 120 000 Kč/rok. Hodnota ročního nájemného odpovídá jedinému možnému příjmu, který si může pan Soukromý uplatnit. Byt spadá do kategorie příjmů z nájmu, jelikož není zahrnutý v obchodním majetku.

Tabulka 21 Výdaje v prokazatelné výši podle §9 za rok 2023

Výdaje v prokazatelné výši	**Částka**
Výměna oken	24 000 Kč
∑ Celkem	**24 000 Kč**

Nezbytnou součástí pro výpočet DZD dle §9 je odpočet výdajů od příjmů. Pan Soukromý využívá odpočet skutečných výdajů. V roce 2023 nechal vyměnit část starých oken za nová. Důvodem výměny je zastaralost, špatné těsnění oken, vyšší bezpečí a kvalita zvukové izolace. Výdaje na energie zde zahrnuty nejsou, protože si spotřebu za vodu a energie hradí nájemci sami. Za další možný výdaj je považován odpis, nicméně ten nemůže být uplatněn, jelikož vznikl darem od člena rodiny.

Uplatnění paušálních výdajů

Kromě uplatnění paušálních výdajů u §7 je lze uplatnit i u §9. Pan Soukromý využívá výdaje v prokazatelné výši. V případě, že by výdaje paušální vycházely vyšší než výdaje

prokazatelné, došlo by tak k jisté úspoře na dani. V následujícím výpočtu využijeme 30% sazbu pro výpočet výdajů.

Tabulka 22 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §9 za rok 2023

Pan Soukromý	**Částka**
Výdaje v prokazatelné výši	
Příjmy §9	120 000 Kč
Skutečné výdaje	24 000 Kč
DZD §9	**96 000 Kč**
Paušální výdaje	
Příjmy §9	120 000 Kč
Paušální výdaje 30 %	36 000 Kč
DZD §9	**84 000 Kč**

Paušální výdaje jsou vyčísleny vyšší než výdaje v prokazatelné výši. Zákon o daních z příjmů panu Soukromému umožňuje využití paušálních výdajů v této kombinaci s výdaji u §9.

∑ **Celkem:** **84 000 Kč (DZD §9)**

§10 DZD Ostatní příjmy

Podnikatel Soukromý poskytl výpomoc svému sousedovi, který potřeboval zrenovovat venkovní altán. Za svou výpomoc obdržel od souseda 10 000 Kč. Podle §10 odst. 3 písm. a) jsou příležitostné příjmy pro rok 2023 od daně osvobozeny, jelikož daný příjem nepřesáhl za zdaňovací období 30 000 Kč. V září prodal CP v hodnotě 90 000 Kč, které byly pořízeny v roce 2018 za 60 000 Kč na území České republiky. CP jsou podle §4 odst. 1 písm. u) příjmy z úplatného CP a jsou osvobozeny, jelikož doba nabytí a převodu přesáhla 3 roky. Dále pan Soukromý získal příjem z hazardních her ve výši 51 000 Kč. Tento příjem je pro rok 2023 osvobozen od daně.

Tabulka 23 Příjmy a Výdaje v prokazatelné výši podle §10 za rok 2023

Příjmy a Výdaje v prokazatelné výši	**Částka**
Příležitostný příjem – osvobozeno	10 000 Kč
Příjem z prodeje CP – osvobozeno	30 000 Kč
Příjem z hazardních her – osvobozeno	51 000 Kč
∑ Celkem Příjmy	**0 Kč**
Výdaje v prokazatelné výši	0 Kč
∑ Celkem Výdaje	**0 Kč**

DZD podle §10:

∑ Celkem: **0 Kč (DZD §10)**

Základ daně

Tabulka 24 Výpočet základu daně za rok 2023

Jednotlivé DZD	**Částka**
DZD §7	384 684 Kč
DZD §8	67 200 Kč
DZD §9	84 000 Kč
DZD §10	0 Kč
∑ DZD §7 - §10	**535 884 Kč**
DZD §6	51 800 Kč
Základ daně	**587 684 Kč**

Zpočátku je proveden součet DZD od §7 – §10. V následujícím kroku by bylo možné využít odpočtu daňové ztráty. Pan Soukromý ji ale neodečte, protože ji v předchozích pěti obdobích nevykazoval. Proto tedy k sečtenému DZD podle §7 – §10 přičteme DZD podle §6, jednotlivé DZD byly předvedeny a vypočteny v kapitole 8. Celkový základ daně je vyčíslen na 587 684 Kč.

Účast jednotlivých DZD na celkovém základu daně - 2023

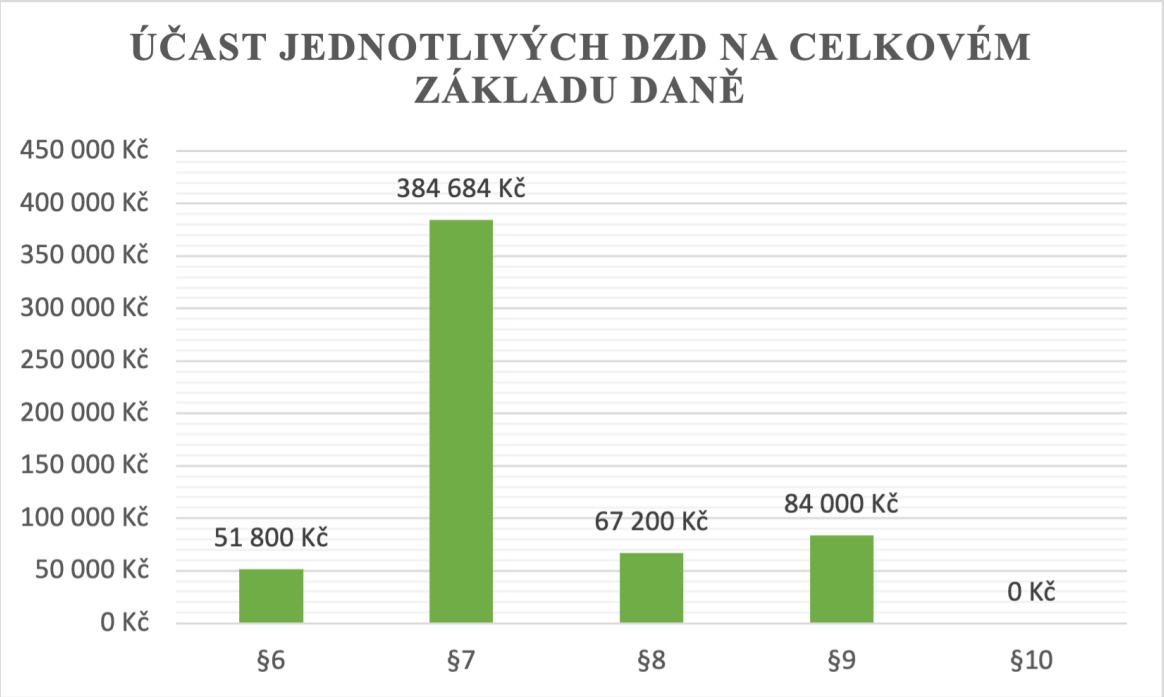

Obrázek 5 Účast jednotlivých DZD na celkovém základu daně 2023

Podle obr. č. 5 jde vidět, že největším zástupcem příjmů pana Soukromého jsou příjmy ze samostatné činnosti, které v procentuálním měřítku zastupují 66 % z celkového základu daně. Druhým nejvyšším zastupitelem jsou příjmy z nájmu, které se podílí na celkovém ZD 14 %.

§15 Nezdanitelné části základu daně

Pan Soukromý si přispíval na penzijní připojištění 2 000 Kč/měsíc, a to spolu se státním příspěvkem. Avšak pan Soukromý si smí snížit základ daně pouze o 12 000 Kč, jelikož může uplatnit pouze takovou měsíční část příspěvku, která bude převyšovat výši, od které mu náleží maximální státní příspěvek. Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění přiložil pan Soukromý k daňovému přiznání. Bezúplatná plnění jsou dále spojená s odběry krve, která jsou ohodnocena 3 000 Kč/odběr. K odběru krve pan Soukromý doložil 3 potvrzení o darování krve. V roce 2023 si dary může odečíst do výše 30 % ze ZD. Pan Soukromý byl darovat krev třikrát, tudíž má nárok na odpočet 9 000 Kč.

Ve zdaňovacím období roku 2022 pan Soukromý prodal za 6 000 000 Kč byt, který vlastnil dlouhých 11 let. Byt nikdy nebyl zařazen v obchodním majetku, a proto splňoval podmínky pro osvobození od daně dle ustanovení v § 4 odst. 1 písm. b). Za peníze z něj získané si pořídil nový a větší byt za 7 000 000 Kč. Zbylou část, tedy 1 000 000 Kč, byl nucen uhradit pomocí hypotečního úvěru. Na hypotéku pan Soukromý dosahoval již od začátku roku 2023.

Souhrnná část ročních úroků činí 50 000 Kč. Úroky z hypotečního úvěru, který mu banka poskytla, si pan Soukromý platí po celou část roku 2023. Potvrzení o zaplacených úrocích z hypotéky poplatník doložil k daňovému přiznání.

Tabulka 25 Nezdanitelné části ZD za rok 2023

Nezdanitelné části	**Částka**
Penzijní připojištění	12 000 Kč
Odběry krve	9 000 Kč
Úroky z hypotečního úvěru	50 000 Kč
∑ Celkem	**71 000 Kč**

Pan Soukromý si může snížit ZD o částku 71 000 Kč.

Základ daně po odečtení nezdanitelných částí ZD je stanoven jako:

Základ daně 587 684 Kč

Nezdanitelné části základu daně 71 000 Kč

Upravený ZD po odečtení NČZD **516 684 Kč**

Upravený základ daně je potřeba zaokrouhlit na 100 Kč dolů:

∑ Celkem: 516 600 Kč (§15 zaokrouhlený)

Výpočet daně z příjmů

Tabulka 26 Výpočet daně z příjmů za rok 2023

Pan Soukromý	**Částka**
Zaokrouhlený ZD	516 600 Kč
Daň z příjmů 15 %	**77 490 Kč**

U výpočtu daně je využita 15% sazba daně. Důvodem je sazba stanovená do výše 48násobku průměrné mzdy. Tahle částka je pro rok 2023 stanovena jako: 40 324×48= **1 935 552 Kč**. Pan Soukromý má základ daně zaokrouhlený v částce 516 600 Kč, tudíž je tato částka do limitu a 23% sazba využita nebude.

Daň z příjmů FO činí:

∑ Celkem: 77 490 Kč (daň z příjmů 15 %)

Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Tabulka 27 Slevy na dani za rok 2023

Druh slevy	Částka
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Sleva na manželku	20 700 Kč
Sleva za umístění dítěte	17 300 Kč
∑ Celkem	**68 840 Kč**

Pan Soukromý je ženatý od 2. 2. 2023, žije v jedné společné domácnosti s manželkou a jednou dcerou. Manželka dosahuje příjmů 60 000 Kč/rok za práci jako kadeřnice, kterou vykonává na vedlejší činnost. Slevu na manželku si může uplatnit až od následujícího měsíce, tedy od března do prosince za celých 10 měsíců. Výše měsíční slevy na manželku činí 2 070 Kč. Pan Soukromý si tedy může odečíst pouze: **10×2 070= 20 700 Kč**. Dcera ve věku 4 let pravidelně navštěvuje mateřskou školu, za kterou pan Soukromý platí 18 000 Kč/rok. Slevu za umístění dítěte je možné uplatnit maximálně do výše minimální mzdy, která je pro rok 2023 stanovena na částku 17 300 Kč. Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyživovaného dítěte přiložil poplatník k daňovému přiznání.

8.2 Celková daňová povinnost FO

Tabulka 28 Daňová povinnost za rok 2023

Pan Soukromý		Částka
=	Daň z příjmů 15 %	77 490 Kč
-	Slevy na dani	68 840 Kč
=	Daň po slevách	8 650 Kč
-	Daňové zvýhodnění	15 204 Kč
=	Daňový bonus	6 554 Kč
-	Zaplacené zálohy/ Vyplacené daňové bonusy	0 Kč
=	**Daňový bonus**	**6 554 Kč**

Daňové zvýhodnění na jedno dítě si může uplatnit pouze jeden z rodičů. Rozhodlo se, že to bude pan Soukromý, jelikož má vyšší příjmy, čímž dosahuje na daňový bonus, který

je ve výši rozdílu mezi uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě a vypočtenou daní z příjmu. Částku daňového zvýhodnění není třeba zkracovat a na jedno dítě ve věku 4 let činí 15 204 Kč/rok. Pro pana Soukromého vzniká záporná hodnota po odpočtu daňového zvýhodnění, které je znázorněním pro daňový bonus. Na daňový bonus má pan Soukromý nárok, jelikož jeho příjmy ze zaměstnání a příjmy ze samostatné činnosti za rok 2023 jsou vyšší než 6násobek minimální mzdy. Částka, kterou musí převýšit, je: 17 300 Kč×6 =**103 800 Kč.** Poplatník má tedy nárok při podání daňového přiznání požádat FÚ o vrácení daňového bonusu ve výši 6 554 Kč. Omezení maximální výše daňového bonusu bylo zrušeno. Daňová povinnost mu v roce 2023 vyměřena nebyla, jelikož na zálohách na daň v roce 2023 nic nezaplatil.

Stanovení záloh na daň

Pan Soukromý v roce 2023 neměl povinnost platit zálohy, neboť za zdaňovací období roku 2022 jeho daňová povinnost nepřesáhla částku 30 000 Kč.

Sestavení daňového přiznání

Pan Soukromý má jako podnikající fyzická osoba zřízenu datovou schránku. Daňové přiznání tedy podává elektronicky do 1. 5. 2024. Daňové přiznání je přiloženo v příloze P I: Daňové přiznání 2023.

8.3 Odvodové zatížení sociálního pojistného

Zálohy za rok 2023 na sociální pojistné

Nedílnou součástí pro pana Soukromého je povinnost platit zálohy, jelikož vykonává hlavní samostatně výdělečnou činnost. Po celý rok 2023 pravidelně platil minimální zálohy na sociální i zdravotní pojištění. Na sociální zabezpečení dosahují minimální zálohy 2 944 Kč/měsíc, celkově 35 328 Kč/rok. Poplatník má povinnost zálohy na sociální zabezpečení zaplatit do konce každého měsíce, za které se pojištění platí. U zdravotního pojištění jsou tyto minimální zálohy stanoveny v hodnotě 2 722 Kč/měsíc a 32 664 Kč/rok. Zálohy na zdravotní pojištění je nutné zaplatit do 8. dne následujícího měsíce. Nemocenské pojištění si pan Soukromý neplatí.

Sociální zabezpečení

Tabulka 29 Výpočet sociálního zabezpečení za rok 2023

Sociální zabezpečení 2023	Částka
DZD §7	384 684 Kč
Vyměřovací základ -50 % DZD §7	192 342 Kč
Minimální roční vyměřovací základ	120 972 Kč
Pojistné 29,2 %	56 164 Kč
Vyplacené zálohy	35 328 Kč
Přeplatek/**Nedoplatek**	**20 836 Kč**

Dílčí základ daně ze samostatné činnosti byl stanoven ve výši 384 684 Kč. Částka je uplatněna celá, jelikož hlavní činnost vykonával po celý rok. Výsledná částka se vydělí dvěma a vyjde skutečný VZ 192 342 Kč. U hlavní samostatně výdělečné činnosti činí minimální měsíční VZ u sociálního zabezpečení 25 % průměrné mzdy. Pro rok 2023 činí částka 40 324/100×25= 10 081 Kč/měsíc. Roční částka odpovídá 120 972 Kč. Pojistné se vypočítá z vyššího stanoveného vyměřovacího základu, tím je pro poplatníka skutečně dosažený VZ. Pojistné vypočtené ze skutečně dosažených příjmů se vynásobí sazbou pro OSVČ, která činí 29,2 %, a to jako 192 342/100×29,2= 56 163,86 Kč. Výsledná částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru 56 164 Kč. Zaplacené zálohy za zdaňovací období roku 2023 činí dohromady 35 328 Kč. S přihlédnutím k zaplaceným zálohám vzniká nedoplatek ve výši 20 836 Kč. Protože tento vznikl, má povinnost v roce 2024 platit vyšší zálohy než minimální. Nedoplatek je poplatník povinen uhradit do 8 dnů od doručení přehledu OSSZ.

Jelikož má poplatník zřízenu datovou schránku a daňové přiznání podal do 1. 5. 2024 za zdaňovací období roku 2023, má povinnost odevzdat Přehledy o příjmech a výdajích OSVČ do 1. 6. 2024. Přehled se odevzdává příslušné OSSZ okresu místa jeho bydliště. Přehled sociálního pojištění pana Soukromého je uveden v příloze P II: Přehled o příjmech a výdajích OSVČ. Zálohy na sociální zabezpečení byly po podání daňového přiznání

a zjištění daňového základu vyměřeny na základě přehledu o příjmech a výdajích ve výši 4 681 Kč/měsíc.

Veřejné zdravotní pojištění

Tabulka 30 Výpočet veřejného zdravotního pojištění za rok 2023

Veřejné zdravotní pojištění 2023	**Částka**
DZD §7	384 684 Kč
Vyměřovací základ - 50 % DZD §7	192 342 Kč
Minimální roční vyměřovací základ	241 944 Kč
Pojistné 13,5 %	32 663 Kč
Vyplacené zálohy	32 664 Kč
Přeplatek/Nedoplatek	**1 Kč**

I pro zdravotní pojištění platí DZD ze samostatné činnosti ve výši 384 684 Kč. Celková hodnota DZD ze samostatné činnosti je stanovena jako polovina skutečného ročního VZ ve výši 192 342 Kč. Hodnota minimálního ročního VZ činí 20 162 Kč a je stanovena z 50 % průměrné mzdy pro rok 2023. Roční hodnota VZ základu tedy činí 20 162 Kč×12 = 241 944 Kč. Jelikož částka, na kterou poplatník skutečně dosahuje, je nižší než hodnota minimálního ročního VZ, pojistné se vypočte z minimálního VZ. Tudíž požadované pojistné v tomto případě je vypočteno jako 241 944 Kč/100×13,5 Kč= 32 662,44 Kč. Následně se částka zaokrouhlí na 32 663 Kč. Zaplacené zálohy za zdaňovací období roku 2023 činí 32 664 Kč. S ohledem na to, že již na zálohách zaplatil minimální stanovenou výši záloh pro rok 2023, vzniká přeplatek na pojistném pouze v hodnotě 1 Kč. Přeplatek na pojistném by mu vrátila OSSZ pouze v případě, pokud by převýšil 200 Kč.

Přehled OSVČ zdravotního pojištění za rok 2023 se odvádí příslušné zdravotní pojišťovně, u které je pan Soukromý pojištěn. Pan Soukromý je pojištěn u České průmyslové zdravotní pojišťovny s kódem 205. Podmínky jsou stanoveny stejně jako u přehledu pro sociální zabezpečení. Přehled zdravotního pojištění pana Soukromého je uveden v příloze P III: Přehled OSVČ. Zálohy se poplatníkovi navyšují, protože se v roce 2024 navýšil minimální VZ. Zálohy pro rok 2024 na zdravotní pojištění činí 2 968 Kč/měsíc.

Celkové odvody poplatníka jsou: - 6 554 Kč + 20 836 Kč – 1 Kč=

∑ Celkem: 14 281 Kč

9 MODELACE DAŇOVÉ POVINNOSTI 2024 – po změnách konsolidačního balíčku

Legislativní úprava po změnách v daňových zákonech se výrazně dotýká právě daně z příjmů fyzických osob. Modelace zmiňuje, jaké budou mít změny na pana Soukromého dopad. Jelikož se jedná o daňovou povinnost za zdaňovací období roku 2024, daňové přiznání bude podáno až v roce 2025. Pro účely této práce je provedena modelace částek pro pana Soukromého pro zdaňovací období roku 2024. Rok 2024 je obohacen o změny a novinky roku 2024 a část změn roku 2023, konkrétně u dohod konaných mimo pracovní poměr. V roce 2024 poplatník využívá také skutečné výdaje a současně vede daňovou evidenci.

9.1 Stanovení základu daně

§6 DZD Příjmy ze závislé činnosti

V rámci §6 od května roku 2024 pan Soukromý začal opět vypomáhat ve stejné nejmenované stavební společnosti s.r.o., u níž pracoval i v roce 2023. Jelikož byl zaměstnavatel s výkonem práce pana Soukromého velmi spokojen, požádal ho o výpomoc i ze začátku roku tohoto roku. Oslovil ho z toho důvodu, že společnost získala velkého klienta a potřebovala pomoci s některými zakázkami. Znovu také podepsal prohlášení k dani z příjmů fyzických osob, aby si mohl uplatnit slevy na dani. Měsíční sleva je ve stejné výši a činí 2 570Kč/měsíc. Hodinovou sazbu mu zaměstnavatel v roce 2024 zvýšil na 220 Kč/hod. Z hlediska dohod konaných mimo pracovní poměr se od 1. 10. 2023 stanovily nové podmínky pro DPP. Zaměstnavatel tedy podle následující tab. č. 31 stanovil 3 dny předem v písemné formě pracovní dobu, se kterou byl pan Soukromý seznámen a souhlasí s ní. Pan Soukromý má také možnost využít nárok na pracovní volno, které využije v únoru, nenáleží mu za něj však náhrada ve formě odměny. Jedná se pouze o to, že existuje možnost využití, která ale zahrnuta do odměny není. Byly splněny podmínky pro DPP, které jsou stanoveny na základě počtu odpracovaných hodin a u nichž limit nepřesáhnul stanovený limit 300 hodin/kalendářní rok. Od ledna roku 2024 má poplatník nově nárok na dovolenou v rámci svého zaměstnání, a to při dodržení dvou podmínek, které dodržel. U jednoho zaměstnavatele pracovní poměr pana Soukromého byl delší než 4 týdny, zároveň odpracoval více než 80 hodin. Týdenní úvazek je stanovený na 20 hodin. Výměra dovolené je stanovena na 4 týdny.

Výpočet dovolené je stanoven jako: 170/20= 8 h a poté 8/52×20×4= 13 h. Poplatník má tedy nárok na dovolenou ve výši 13 hodin. Čerpání dovolené se bude stejně jako u zaměstnanců započítávat do odpracované doby. Pro samotný výpočet je nutné nejprve zjistit průměrný hodinový výdělek, který se stanoví jako součet všech hrubých mezd/součet odpracovaných hodin.

37 400 Kč/170 h= 220 Kč/h

Náhrada dovolené činí: 13 h×220 Kč/h= 2 860 Kč

Jelikož byl poplatník zaměstnán pouze u jednoho zaměstnavatele, pak od 1. 7. 2024 spadá nově do prvního limitu pro dohody konané mimo pracovní poměr, který dosahuje na 25 % průměrného výdělku. Pan Soukromý ani v jednom měsíci stanovenou hranici nepřekročil (pro tento rok 10 500 Kč), a tím pádem nemá povinnost odvádět SP ani ZP.

Tabulka 31 Příjmy podle §6 za rok 2024

Pan Soukromý DPP	**Odpracované hodiny**	**Příjmy §6/2024**
Květen	41	9 020 Kč
Červen	42	9 240 Kč
Červenec	44	9 680 Kč
Srpen	43	9 460 Kč
∑ Celkem	**170**	**37 400 Kč**

Hrubá mzda byla vypočtena jako součin počtu odpracovaných hodin a hodinové sazby. Dále v rámci DZD je připočtena hodnota náhrady dovolené. V rámci §6 nelze odečíst žádné výdaje, a proto DZD podle §6 činí:

∑ Celkem: **40 260Kč (DZD §6 2024)**

§ 7 DZD Příjmy ze samostatné činnosti

Z hlediska příjmů ze samostatné činnosti pro rok 2024 žádné změny nenastaly. Pan Soukromý považuje i nadále za svůj hlavní příjem právě příjmy ze samostatné činnosti. DZD u §7 jsou příjmy ze samostatné činnosti související se specializovanou stavební činností a prováděním přípravných a dokončovacích prací, které jsou snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V první řadě pan Soukromý provozuje živnost vázanou v oboru stavebnictví, dále taktéž živnost řemeslnou v oboru zámečnictví V tab. č. 32 můžeme vidět součet dílčích příjmů podle druhu vykonávané živnosti.

Tabulka 32 Příjmy podle §7 za rok 2024

Příjmy §7	**Částka**
Stavebnictví –vázaná živnost	1 080 000 Kč
Zámečnictví – řemeslná živnost	520 000 Kč
∑ Celkem	**1 600 000 Kč**

Ve spojitosti s těmito příjmy si pan Soukromý vede i evidenci následujících skutečných výdajů, které jsou konkrétně popsány v kapitole 8.1. V roce 2024 jsou analyzovány pouze ty skutečné výdaje, u nichž se změnila částka, ostatní jsou uvedeny pouze v celkovém souhrnu v tab. č. 34.

Výdaje na pořízení materiálu jsou kalkulovány v tab. č. 33 pro jednotlivé měsíce společně s výdaji na dopravu materiálu, díky nimž pan Soukromý využívá cestovní náhrady na místo skladování. I pro letošní rok pan Soukromý využívá nejvíce velkoobchod, který je vzdálený 50 km od místa jeho skladování. Dopravu si zajišťuje pan Soukromý vlastním vozidlem, které nemá zahrnuté v obchodním majetku a využívá ho k podnikatelským účelům.

Rozpočet: Sazba pro osobní automobil vychází v roce 2024 na 5,6 Kč/km na základě vyhlášky č. 398/2023 Sb., která určuje základ změny sazeb pro základní náhrady za používání silničních motorových vozidel, stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024 (Vyhláška č. 398/2023 Sb., 2024). V propočtu je místo skladování pana Soukromého vzdáleno přesně 50 km. Náklady na dopravné tedy vychází celkově na 560 Kč pro cestu tam i zpět. Dále musí být zahrnuta cena PHM. Průměrná cena za 1 litr pohonných hmot je kalkulována na 38,20 Kč pro benzin 95 oktanů podle vyhlášky 398/2023 Sb. Průměrná spotřeba podle technického průkazu vozidla je 10 litrů na 100 km. Za pohonné hmoty tedy zaplatí 382 Kč. Ostatní výdaje spojené s automobilem a časem zaměstnance, který materiál přiveze, vychází na 120 Kč.

Celkový rozpočet na dopravu materiálu na místo skladování je v celkové výši: 1 062 Kč/1 cestu. Tento rozpočet bude měsíčně připočten k výdajům za pořízení materiálu podle toho, kolikrát pro materiál měsíčně jezdil.

Tabulka 33 Výdaje za pořízení a dopravu materiálu podle §7 za rok 2024

Pan Soukromý	Výdaje na pořízení materiálu	Výdaje na dopravu
Leden	96 800 Kč	3 186 Kč
Únor	70 678 Kč	2 124 Kč
Březen	73 380 Kč	2 124 Kč
Duben	72 000 Kč	3 186 Kč
Květen	55 000 Kč	2 124 Kč
Červen	12 000 Kč	1 062 Kč
Červenec	12 000 Kč	1 062 Kč
Srpen	30 000 Kč	1 062 Kč
Září	92 000 Kč	3 186 Kč
Říjen	97 238 Kč	4 248 Kč
Listopad	65 000 Kč	2 124 Kč
Prosinec	104 076 Kč	5 310 Kč
∑ Celkem	**780 172 Kč**	**30 798 Kč**

Jelikož i v roce 2024 pracoval brigádně od května do srpna podle §6, snížily se výrazně jeho výdaje v těchto měsících z toho důvodu, že nemohl práci vykonávat naplno, ale měl spoustu práce i u nejmenované stavební společnosti s.r.o. Rozpočet na dopravu činí v součtu 1 062 Kč/měsíc. Celkový součet tedy činí dle §7 za výdaje na pořízení a dopravu 810 970 Kč.

Cestovní náhrady

Dopravu materiálu na místo výkonu práce si poplatník zajišťuje stejným osobním automobilem se stejnými parametry, které jsou uvedeny výše. Pan Soukromý používal automobil k podnikatelským účelům po celý rok. Za rok 2024 pan Soukromý najel celkově 920 Km. Údaje o najetých kilometrech za zdaňovací období roku 2023 pan Soukromý poskytl na základě údajů z knihy jízd. Na základě výše uvedených hodnot je výpočet cestovních náhrad pro účely cest k zákazníkům stanoven ve výši:

Výpočet základní cestovní náhrady je stanoven ze sazby stanovené pro daný rok, která je pro rok 2024: 5,6×920= 5 152 Kč

Výpočet za spotřebované PHM: 10/100×38,2×920= 3 514 Kč

Celkový součet při využití cestovních náhrad činí:30 798 + 8 666= 39 464 Kč

Paušální výdaje na dopravu

Poplatník má možnost využít i v roce 2024 tzv. paušálních výdajů na dopravu. Paušální výdaje nahrazují veškeré výdaje za PHM i parkovné, pro rok 2024 zůstávají podmínky neměnné. Poplatník využívá automobil stále jak k podnikatelským, tak soukromým účelům, a proto je paušál zkrácen o 80 %, tudíž na 4 000 Kč za kalendářní měsíc.

Paušální výdaj na dopravu tedy za zdaňovací období roku 2024 činí:

4 000 Kč×12= 48 000 Kč

Ve srovnání s cestovními náhradami je v tomto případě výhodnější využít paušálních výdajů na dopravu. Celkový součet tedy činí: 48 000 Kč.

Palivo pro stroje

Výdaje na palivo pro vibrační desku činí 56 000 Kč/rok a pohonné hmoty pro stroj na řezání dlažby 30 148 Kč/rok.

Mzdové výdaje

Pan Soukromý v měsících duben-listopad zaměstnával jednoho brigádníka, který mu s výkonem práce vypomáhal. Je zaměstnán na DPP, na základě, které podepsal prohlášení k dani. Výše jeho odvedené směny je závislá na odpracovaných hodinách v daném měsíci. Ani v jednom měsíci brigádník nepřekročil stanovenou hranici 10 000 Kč, a proto žádná daňová povinnost nevznikla. Pan Soukromý za něj nemusí odvádět SP ani ZP. Celkové mzdové výdaje za všechny měsíce činí 70 666 Kč.

Poplatky s povoleními a regulacemi v tomto odvětví

Poplatky pro výkon činnosti byly sečteny a celková suma činí 2 536 Kč.

Nářadí

Na začátku roku pan Soukromý pořizoval nové nářadí, jímž nahradil to staré opotřebené. Jako zámečník pan Soukromý v roce 2024 pořídil nářadí nezbytné pro výkon své činnosti v hodnotě 62 000 Kč.

Ostatní výdaje u vázané i řemeslné živnosti zůstaly oproti minulému roku neměnné.

Tabulka 34 Výdaje v prokazatelné výši podle §7 za rok 2024

Výdaje v prokazatelné výši	**Částka**
Pořízení materiálu a cestovní náhrady	828 172 Kč
Mzdové výdaje	70 666 Kč
Palivo pro stroje	86 148 Kč
Nájemné	81 600 Kč
Pojištění odpovědnosti	2 232 Kč
Poplatky	2 536 Kč
Živnost vázaná	**1 071 354 Kč**
Nářadí	62 000 Kč
Pojištění	2 500 Kč
Reklamní náklady	4 500 Kč
Živnost řemeslná	**69 000 Kč**
∑ Celkem	**1 140 354 Kč**

Po stanovení skutečných výdajů, které činí dohromady 1 140 354 Kč, lze stanovit DZD podle §7.

Tabulka 35 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §7 za rok 2024

Pan Soukromý	**Částka**
Výdaje v prokazatelné výši	
Příjmy §7	1 600 000 Kč
Skutečné výdaje	1 140 354 Kč
DZD §7	**459 646 Kč**
Paušální výdaje	
Příjmy §7	1 600 000 Kč
Paušální výdaje 60 % - vázaná živnost	648 000 Kč
Paušální výdaje 80 % - řemeslná živnost	416 000 Kč
DZD §7	**536 000 Kč**

Podle tab. č. 35 lze vidět, že skutečné výdaje dosahují vyšších hodnot než výdaje paušální, a proto je výhodnější, že pan Soukromý vede evidenci skutečných výdajů.

A proto celkový DZD podle §7 činí:

∑ Celkem: **459 646 Kč (DZD §7 2024)**

Podíl jednotlivých živností na DZD §7

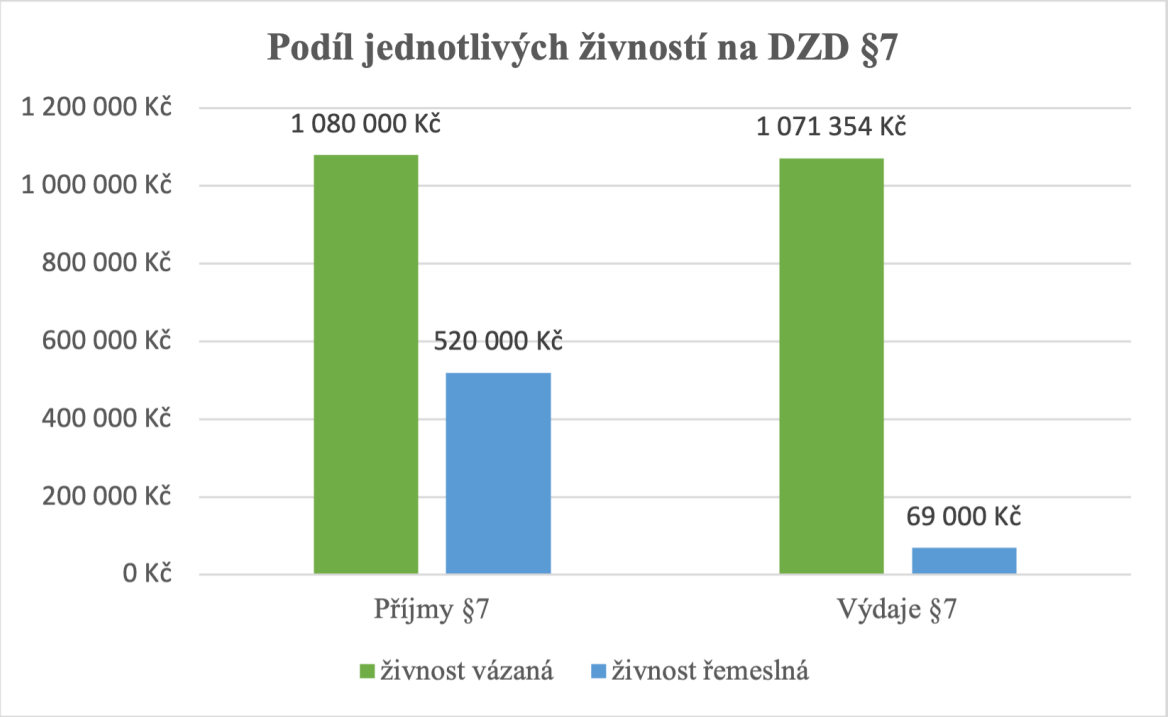

Obrázek 6 Podíl jednotlivých živností na dílčím základu daně §7–2024

Obr. č. 6 popisuje podíl příjmů a výdajů na dílčím základu daně. V porovnání se zdaňovacím obdobím 2023 jsou příjmy podle vázané živnosti poměrně srovnatelné, ale výdaje dosahují podstatně vyšších hodnot než loni, konkrétně o 149 354 Kč. Jednalo-li by se o příjmy a výdaje pouze u vázané živnosti, DZD by byl pouze 8 646 Kč. Pro pana Soukromého jde o živnost, která je pro něj velmi nákladná. Příjmy z řemeslné živnosti jsou také o 231 316 Kč vyšší, což znamená, že měl poplatník více zakázek, které vykonával po celý rok jako zámečník. Výdaje u této živnosti dosahují výše 69 000 Kč, což je o 37 000 Kč více, a to z důvodu pořízení nového nářadí pro výkon činnosti. Pokud by tedy poplatník dosahoval příjmů a výdajů pouze z řemeslné živnosti, poté by DZD činil 451 000 Kč.

§8 DZD Příjmy z kapitálového majetku

Podle §8 má podnikatel na podnikatelském účtu souhrnnou částku ročních úroků vyčíslenou na 2 600Kč. Od roku 2024 je plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem obsaženo v rámci §8, ale pan Soukromý si ho ještě vyplácet nechce a bude si i nadále spořit a uplatňovat pouze u §15.

Tabulka 36 Příjmy z kapitálového majetku za rok 2024

Příjmy §8	**Částka**
Výnosové úroky	2 600 Kč
∑ Celkem	**2 600 Kč**

Výdaje u §8 využít nelze, a proto je DZD pro rok 2024:

∑ Celkem: **2 600 Kč (DZD §8 2024)**

§9 DZD Příjmy z nájmu

Částka měsíčního nájemného se nenavýšila a celková roční částka činí 120 000 Kč, bez hodnoty energií. Energie si platí nájemci sami.

Tabulka 37 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §9 za rok 2024

Pan Soukromý	**Částka**
Výdaje v prokazatelné výši	
Příjmy §9	120 000 Kč
Skutečné výdaje	35 000 Kč
DZD §9	**85 000 Kč**
Paušální výdaje	
Příjmy §9	120 000 Kč
Paušální výdaje 30 %	36 000 Kč
DZD §9	**84 000 Kč**

Jako skutečné výdaje si pan Soukromý uplatňuje výměnu druhé části nových oken. Avšak jako rok předešlý si pan Soukromý uplatní vyšší výdaje (výdaje paušální) kvůli nižšímu základu daně pro stanovení daně z příjmů.

DZD u §9 tedy po odpočtu činí:

∑ Celkem: **84 000 Kč (DZD §9 2024)**

§10 DZD Ostatní příjmy

V únoru roku 2024 soused pana Soukromého potřeboval pomoci s renovací na zahradě. Konkrétně potřeboval provést výkop stavební jámy pro bazén, a proto oslovil pana Soukromého, který se výkopovými pracemi zabývá. Za svou práci obdržel v rámci

příležitostného příjmu 25 000 Kč. Podle §10 odst. 3 písm. a) jsou příležitostné příjmy od daně osvobozeny, jelikož daný příjem nepřesáhl za zdaňovací období 50 000 Kč. Dále v březnu obdržel příjem z kursových sázek ve výši 63 000 Kč u nejmenované sázkové společnosti. Tento příjem v roce 2024 spadá do DZD §10 a je snížen o výši vkladu poplatníka do sázky.

Tabulka 38 Příjmy a Výdaje v prokazatelné výši podle §10 za rok 2024

Příjmy a Výdaje v prokazatelné výši	**Částka**
Příležitostný příjem – osvobozeno	25 000 Kč
Příjem z kursových sázek	63 000 Kč
∑ Celkem Příjmy	**63 000 Kč**
Vklad do sázky	12 000 Kč
∑ Celkem Výdaje	**12 000 Kč**
DZD §10	**51 000 Kč**

DZD podle §10 tedy činí:

∑ Celkem: **51 000 Kč (DZD §10 2024)**

Základ daně

Tabulka 39 Výpočet základu daně za rok 2024

Jednotlivé DZD	**Částka**
DZD §7	459 646 Kč
DZD §8	2 600 Kč
DZD §9	84 000 Kč
DZD §10	51 000Kč
∑ DZD §7 - §10	**597 246 Kč**
DZD §6	40 260 Kč
Základ daně	**637 506 Kč**

Účast jednotlivých DZD na celkovém základu daně – 2024

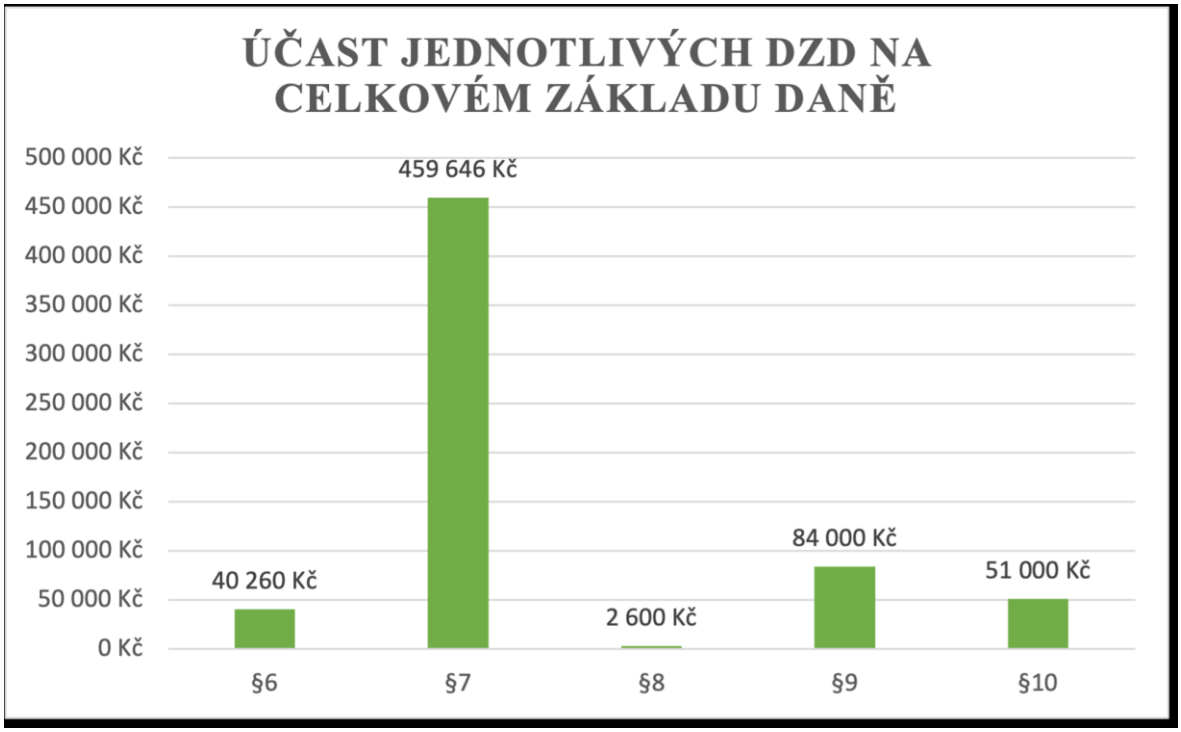

Obrázek 7 Účast jednotlivých DZD na celkovém základu daně 2024

Pro rok 2024 v rámci podílu na celkovém základu daně i nadále zůstává největším zástupcem celkových příjmů §7 se 72 % a druhým nejvyšším je i nadále §9, který dosahuje 13 %. Rozdílem oproti minulému roku je §10, který tento rok dosahuje 8% podílu na celkovém základu daně.

§15 Nezdanitelné části základu daně

Podnikatel byl v tomto roce darovat krev 3x. Daňovou výhodou, kterou podnikatel pro odpočet daně využívá, je platba penzijního připojištění. Od nového roku je maximální částka odpočtu stanovena v souhrnu na 48 000 Kč. Pan Soukromý si platí na penzijní připojištění od začátku roku 3 000 Kč/měsíc. Od 1. 7. 2024 nastává změna u státních příspěvků, kde minimální výše převýšila 1 700 Kč při měsíčním vkladu, což podnikatel splňuje. V celkové výši pro rok 2024 dochází ke snížení daňového základu o 19 800 Kč. Výpočet: 3 000Kč×12=36 000Kč s odpočtem do 1. 7. 1000×6=6 000Kč a od 1. 7. 2024:1 700Kč×6 =10 200 Kč. Daňová 15% úspora činí 2 970 Kč. Prostřednictvím nového odpočtu dlouhodobého investičního produktu si pan Soukromý investoval 19 200 Kč/rok. Dále v roce 2024 i nadále platil úroky z poskytnutého úvěru tak jako v roce 2023 a ve stejné výši 50 000 Kč.

Tabulka 40 Nezdanitelné části základu daně za rok 2024

Nezdanitelné části	Částka
Odběry krve	9 000 Kč
Penzijní připojištění	19 800 Kč
Dlouhodobý investiční produkt	19 200 Kč
Úroky z hypotečního úvěru	50 000 Kč
∑ Celkem	**98 000 Kč**

V souhrnu za zaplacené příspěvky je dodržena maximální hranice odpočtu do výše 48 000 Kč. V roce 2024 mohou bezúplatná plnění (dary) být odečteny maximálně do výše 15 % ze základu daně, což bylo dodrženo.

Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Tabulka 41 Slevy na dani za rok 2024

Druh slevy	Částka
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Sleva na manželku	nelze uplatnit
Sleva za umístění dítěte	zrušeno
∑ Celkem	**30 840 Kč**

Pan Soukromý od roku 2024 již nemůže uplatnit slevu na manželku, jelikož došlo k omezení této slevy. Nově jsou stanoveny dvě podmínky, které musí být dodrženy. První podmínkou jsou příjmy manželky do 68 000Kč/rok, což manželka splňuje, jelikož její příjmy dosahují 62 000 Kč/rok. Druhou podmínkou je, že vyživované dítě, které s nimi žije ve společně hospodařící domácnosti, nesmí mít více jak 3 roky. Jejich dítě ve věku letos již 5 let navštěvuje mateřskou školu, a proto si slevu na manželku letos uplatnit nemůže. Dále došlo i ke zrušení slevy za umístění dítěte. V rámci daňových úlev se situace pro pana Soukromého výrazně zhoršila, jelikož na dani ušetří pouze 30 840 Kč.

9.2 Celková daňová povinnost FO

V roce 2024 se u pana Soukromého projevil dopad změn v rámci nového konsolidačního balíčku, který ukazuje následující tab. č. 42.

Tabulka 42 Daňová povinnost roku 2024

Pan Soukromý		Částka
=	Základ daně	637 506 Kč
-	Nezdanitelné části základu daně	98 000 Kč
=	Základ daně zaokrouhlený	539 500 Kč
=	Daň z příjmů 15 %	80 925 Kč
-	Slevy na dani	30 840 Kč
=	Daň po slevách	50 085 Kč
-	Daňové zvýhodnění	15 204 Kč
=	Daňová povinnost (Výsledná daň)	34 881 Kč
-	Zaplacené zálohy/ Vyplacené daňové bonusy	0 Kč
=	**Výsledná daň**	**34 881 Kč**

Podnikateli vyšla výsledná daň ve výši 34 881 Kč, ale jelikož za zdaňovací období v roce 2023 jeho daňová povinnost nepřevýšila 30 000 Kč, neměl povinnost zálohy platit.

Stanovení záloh na daň

Jelikož má poplatník v základu daně zastoupený i dílčí základ daně ze závislé činnosti, je nutné určit, zda pro něj stanovená výši záloh platí. Částka DZD z §6 činí 40 260 Kč, což neodpovídá 50 % ale 6,3 %, a proto je povinen platit zálohy na daň z celkového základu daně podle odst. 3.

Od roku 2025 tedy bude pan Soukromý povinně platit zálohy na daň z příjmů fyzických osob z toho důvodu, že jeho daňová povinnost převýšila 30 000 Kč. Zálohy na daň jsou ve výši 40 % PZDP. Po zaokrouhlení na 100 Kč nahoru činí 14 000 Kč. První záloha je splatná do 15. 6. a druhá do 15. 12. za dané zdaňovací období.

9.3 Odvodové zatížení sociálního pojistného

Zálohy za rok 2024 na sociální pojistné

V roce 2024 se minimální zálohy pro OSVČ výrazně zvýšily. Pro hlavní činnost na sociální zabezpečení jsou stanoveny minimální zálohy ve výši 3 852 Kč/měsíc a 46 224 Kč/rok. Minimální měsíční vyměřovací základ v roce 2024 vzrostl z 25 % na 30 % průměrné mzdy, tedy 13 191 Kč. U zdravotního pojištění jsou minimální zálohy 2 968 Kč/měsíc a 35 616Kč/rok. Minimální měsíční vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je stanoven na 21 983,5 Kč.

Jelikož u sociálního pojištění vznikl za zdaňovací období roku 2023 nedoplatek na dani, má povinnost v roce 2024 platit vyšší zálohy než minimální. Měsíční nové zálohy na sociální zabezpečení byly panu Soukromému vyměřeny na 4 681 Kč a měsíční vyměřovací základ pro rok 2024 činí 16 029 Kč.

Sociální zabezpečení

Tabulka 43 Výpočet sociálního zabezpečení za rok 2024

Sociální zabezpečení 2024	Částka
DZD §7	459 646 Kč
Vyměřovací základ - 55 % DZD §7	252 806 Kč
Roční vyměřovací základ	192 348 Kč
Pojistné 29,2 %	73 820 Kč
Vyplacené zálohy	56 172 Kč
Přeplatek/**Nedoplatek**	**17 648 Kč**

Pojistné na nemocenské pojištění si pan Soukromý neplatí. Jelikož má poplatník zřízenou datovou schránku, daňové přiznání podá elektronicky do 1. 5. 2025 za zdaňovací období roku 2024. Dále má povinnost odevzdat Přehledy o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2024 do 1. 6. 2025. Přehled o příjmech a výdajích odevzdá příslušné OSSZ okresu místa jeho bydliště. Na základě toho, že v roce 2024 vzniká nedoplatek na pojistném ve výši 17 648 Kč, musí ho do 8 dnů od podání přehledu uhradit OSSZ. Přehled OSVČ odevzdá příští rok na Českou průmyslovou zdravotní pojišťovnou.

Veřejné zdravotní pojištění

Tabulka 44 Výpočet zdravotního pojištění za rok 2024

Veřejné zdravotní pojištění 2024	**Částka**
DZD §7	459 646 Kč
Vyměřovací základ - 55 % DZD §7	252 805 Kč
Minimální roční vyměřovací základ	263 802 Kč
Pojistné 13,5 %	35 613 Kč
Vyplacené zálohy	35 616 Kč
Přeplatek/Nedoplatek	**3 Kč**

Z hlediska zdravotního pojištění vznikl přeplatek v roce 2023, a proto po celý rok 2024 platí minimální zálohy. Minimální zálohy na ZP činí pro rok 2024: 2 968 Kč/měsíc. Pan Soukromý platí minimální zálohy na zdravotní pojištění, tedy doplácet nemusí, neboť mu vznikl přeplatek ve výši 3 Kč.

Celkové odvody poplatníka jsou: 34 881Kč + 17 648 Kč – 3 Kč

∑ Celkem: 52 526 Kč

10 KOMPARACE CELKOVÝCH DAŇOVÝCH POVINNOSTÍ A ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ 2023 A 2024

V rámci daňového konsolidačního balíčku je rok 2024 plný výrazných změn u daně z příjmů fyzické osoby. V roce 2024 došlo k přezkoumání a srovnání daňových změn a povinností s rokem 2023. Na níže uvedených tabulkách jsou předvedeny největší změny a dopady balíčku na pana Soukromého.

10.1 Daňová povinnost

Tabulka 45 Srovnání daňové povinnosti 2023/2024

Pan Soukromý	2023	2024
Základ daně	587 684 Kč	637 506 Kč
Nezdanitelné části základu daně §15	71 000 Kč	98 000 Kč
Základ daně zaokrouhlený	516 600 Kč	539 500 Kč
Daň z příjmů 15 %	77 490 Kč	80 925 Kč
Slevy na dani	68 840 Kč	30 840 Kč
Daň po slevách	8 650 Kč	50 085 Kč
Daňové zvýhodnění	15 204 Kč	15 204 Kč
Daňový bonus/Výsledná daň	**6 554 Kč daňový bonus**	**34 881 Kč výsledná daň**

V roce 2024 došlo k přezkoumání a srovnání daňových změn a povinností s rokem 2023 z pohledu daňové povinnosti poplatníka. Jako první je v tab. č. 45 prozkoumán celkový základ daně z příjmů pana Soukromého. V souvislosti s ním je popsán na obr. č. 5 účast dílčích základů daně na celkovém základu daně s uvedením procentuálního podílu. V letech 2023 i 2024 je největším zástupcem na celkovém základu daně základ daně ze samostatné činnosti. Důvodem je, že pan Soukromý zde dosahuje největších příjmů. Druhým nejvyšším podílem byl stanoven příjem z nájmu. Jednotlivé změny v letech 2024 u všech paragrafů DZD jsou zobrazeny na obr. č. 7. U příjmů ze závislé činnosti je v roce 2024 novinka z hlediska dovolené u DPP, kterou si pan Soukromý nahradil. V rámci příjmů ze samostatné činnosti pan Soukromý využil skutečně vynaložené výdaje, které jsou doplněny paušálními výdaji na dopravu. Z hlediska ostatních příjmů došlo v roce 2024 k úpravám podmínek v rámci osvobození příjmu z kursových sázek pouze do výše 50 000 Kč. DZD je ve výši 51 000 Kč, který v roce 2024 je poplatník povinen zdanit.

Základ daně je tedy letos ve srovnání s rokem 2023 o 49 822 Kč vyšší, neboť se činnost pana Soukromého zvýšila. V roce 2024 se oproti roku 2023 navýšily u poplatníka i daňové odvody. V rámci nezdanitelných částí základu daně je zaznamenáno značné zvýšení odpočtu možných příspěvků a daňových úlev, což vedlo ke snížení konečného základu daně o 98 000 Kč. Oproti roku 2023 je nárůst na nezdanitelných částech základu daně o 27 000 Kč.

Zaokrouhlený základ daně je v roce 2024 o 22 900 Kč vyšší a také i daň z příjmů fyzických osob je vyšší o 3 435 Kč. V rámci konsolidačního balíčku vláda dále ustanovila spoustu změn, které se výrazně dotýkají slev na dani. Pan Soukromý uplatňoval v roce 2023 slevu na poplatníka, manželku a slevu za umístění dítěte. Od daně si mohl odečíst celkově 68 840 Kč. V roce 2024 dochází k poklesu o 38 000 Kč. Co se týká daňového zvýhodnění, v roce 2024 nenastala žádná změna. V roce 2023 po celkovém výpočtu vzniká daňový bonus, který bude FÚ podnikateli vracet. V rámci záloh na daň z příjmů fyzické osoby poplatníkovi v roce 2023 nevzniká povinnost platby zálohy na daň. Díky letošním změnám však pan Soukromý za zdaňovací období roku 2024 daňovou povinnost má, a to v podobě výsledné daně ve výši 34 881 Kč. Nejen, že bude muset celou částku doplatit, protože na daních v roce 2023 zálohy neplatil, nýbrž mu navíc po překročení hranice 30 000 Kč vzniká nárok platit příští rok pololetní zálohy ve výši 14 000 Kč.

10.2 Odvodová povinnost sociálního pojistného

Tabulka 46 Srovnání – sociální pojistné 2023/2024

Pan Soukromý	**2023**	**2024**
Sociální zabezpečení		
VZ	192 342 Kč (50 %)	252 805 Kč (55 %)
Minimální roční VZ	120 972 Kč	158 292 Kč
Pojistné 29,2 %	56 164 Kč	73 820 Kč
Vyplacené zálohy	35 328 Kč	56 172 Kč
Nedoplatek na pojistném	**20 836 Kč**	**17 648 Kč**
Veřejné zdravotní pojištění		
Minimální roční VZ	241 944 Kč	263 802 Kč
Pojistné 13,5 %	32 663 Kč	35 613 Kč
Vyplacené zálohy	32 664 Kč	35 616 Kč
Přeplatek na pojistném	**1 Kč**	**3 Kč**

S platností nového konsolidačního balíčku nastala v roce 2024 změna u výpočtu záloh na sociální (důchodové) pojištění. Současně se také zvýšilo pojistné pro OSVČ z původních 50 % na 55 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti. Skutečný vyměřovací základ je v roce 2024 vyšší o 60 463 Kč. Minimální roční vyměřovací základ SP pro rok 2024 se navýšil o 37 320 Kč, pro ZP pak o 21 858 Kč. Od roku 2024 do roku 2026 bude docházet k pravidelnému nárůstu minimálních VZ z 25 % na 40 % průměrného výdělku. OSVČ ve srovnání se zaměstnanci odvádějí minimální částku na SP, s čímž stát nesouhlasí, a proto odvody zvyšuje. V rámci SP se dále nemocenské pojištění zvýšilo na 2,7 %, které se pana Soukromého nedotýká, jelikož si ho dobrovolně neplatí.

Pojistné se u SP navýšilo o 17 656 Kč, u ZP také došlo k nárůstu o 2 950 Kč. Dále můžeme pozorovat markantní skok u odvodů pro pana Soukromého. U výpočtu SP pro hlavní činnost totiž letošní odvody vzrostly panu Soukromému ze 2 944 Kč na 4 681 Kč. Zálohy na SP jsou v roce 2024 pro pana Soukromého navýšeny o 20 844 Kč, neboť měl vyšší reálný vyměřovací základ. Tím, že platil zálohy po celý rok 2024, má sice menší nedoplatek o 3 188 Kč, ale je povinen platit vyšší zálohy. Měl tedy větší roční odvodovou zátěž. V rámci zdravotního pojištění se pana Soukromého odvodová zátěž nedotýká, ale zálohy v roce 2024 se navýšily, ale ne tak markantně jako u sociálního zabezpečení.

10.3 Závěrečné shrnutí

Konsolidační balíček přišel v platnost s plánovanou úsporou na státním rozpočtu ve výši 94 mld. Kč pro rok 2024 a pro následující dva roky na 147,5 mld. Kč (Vládní balíček opatření 2024: Aktuální obsah po změnách, 2024). Balíček se z pohledu fyzických osob dotýká především vysokopříjmových poplatníků. Celkový pohled na vládní balíček stanovuje na výdajové straně náklady na zaměstnance státu. Na příjmové straně v rámci fyzických osob dochází ke snížení nebo úplnému zrušení slev na dani a jiných odpočtů na dani. V rámci odvodů na sociální pojistné dochází ke zvýšení odvodů pro OSVČ.

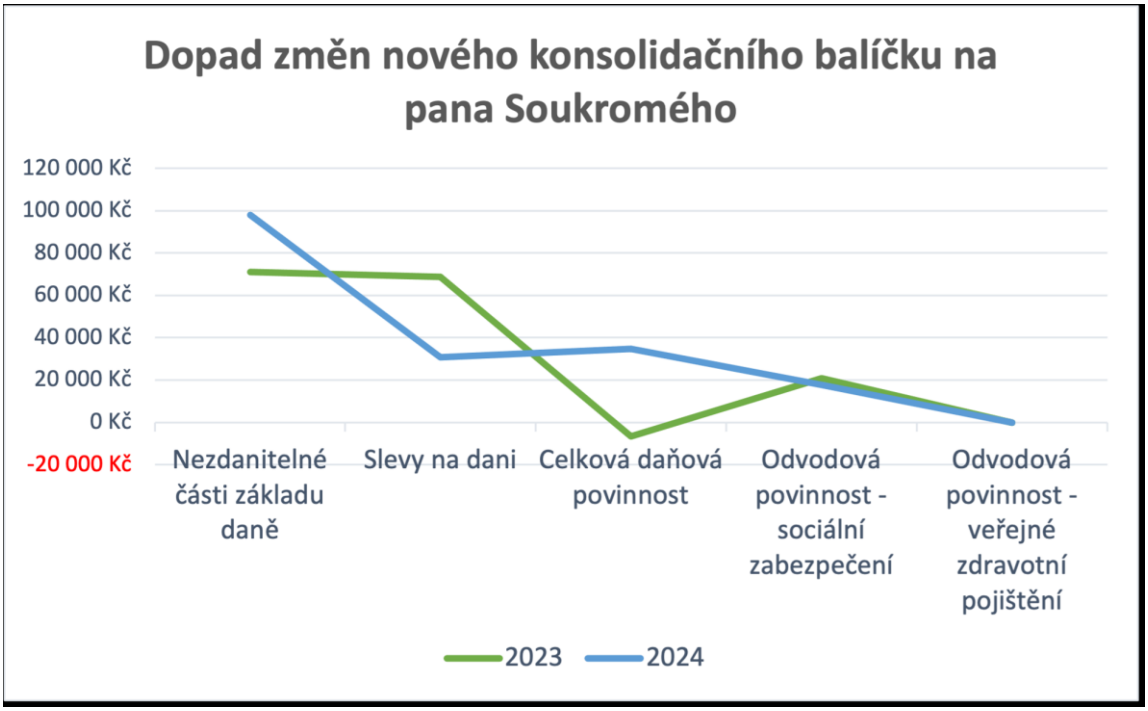

Obrázek 8 Dopad změn nového konsolidačního balíčku na pana Soukromého

Ve výsledku je tedy nutné podotknout, že pan Soukromý je právě tím, kterého se balíček dotkl. Panu Soukromému se výrazně změní jeho daň z příjmů. Oproti roku 2023 čelí nárůstu na nezdanitelných částech základu daně. Snížení ze 30 % na 15 % uplatnění darů se pana Soukromého nedotkla, jelikož si mohl plnou část darů uplatnit v obou letech. Daňová úspora vzniká u penzijního připojištění a dlouhodobého investičního produktu ve formě příspěvků. V roce 2024 si mohl poplatník uplatnit poměrně vyšší část příspěvků s odečteným maximálním státním příspěvkem do výše 48 000 Kč, což je oproti loňskému roku dvojnásobek. Od 1. 7. 2024 se navýšila částka maximálního státního příspěvku na 1 700 Kč. Nově také mohl využít formu investic do tzv. dlouhodobého investičního produktu. Tato investice představuje nový typ finančního investičního produktu.

V roce 2024 přichází u slev na dani o velkou částku, která pro něj představovala významnou daňovou úlevu. V rámci slevy na manželku pan Soukromý přichází o částku 20 700 Kč. Z hlediska slevy na manžela/manželku vláda ČR poukazuje na to, že omezení této slevy nastává z toho důvodu, že za stávajících podmínek odrazovala poplatníky od vstupu na trh práce. Další slevou, která je zrušena, je sleva za umístění dítěte kvůli tomu, že nízkopříjmoví poplatníci na slevu díky nízkému základem daně ani nedosahovali. V důsledku zrušení této slevy přichází poplatník o slevu ve výši 17 300 Kč. Pokud by tato sleva v tomto roce zrušena nebyla, činila by maximální výše odpočtu 18 900 Kč, tedy hodnotu představující minimální mzdu pro rok 2024. Oproti roku 2023 veškeré slevy

na dani, o které pan Soukromý přišel, v roce 2024 vyznačují velký propad. V rámci těchto změn vzniká poplatníkovi daňová povinnost, díky které má povinnost platit zálohy na daň z příjmů. V roce 2024 tedy poplatníkovi vzniká celková daňová povinnost ve výši 34 881 Kč, oproti tomu v roce 2023 daňovou povinnost neměl, ale dosahoval na daňový bonus. Odvodová povinnost u SP a ZP na obr. č. 8 ukazuje, že téměř žádná změna nenastala. Pan Soukromý měl v roce 2024 vyšší dílčí základ daně z §7. Pojistné na SP je vyměřeno v obou zdaňovacích obdobích ze skutečného VZ. Pan Soukromý měl vyšší zaplacené zálohy na SP o 20 844 Kč, měl tím pádem vyšší daňovou povinnost v průběhu zdaňovacího období roku 2024. Celkový nedoplatek na SP ale je ve výsledku nižší než ve zdaňovacím období roku 2023, tedy o 3 188 Kč. V rámci ZP se pana Soukromého odvodová zátěž nedotýká, ale zálohy v roce 2024 jsou o 2 952 Kč vyšší než loni, ne však tak markantně jako u SP.

Doporučením pro pana Soukromého je snížit pro další zdaňovací období dílčí základ daně z §7 na základě efektivního plánování příjmů a výdajů tak, aby měl pan Soukromý nižší vyměřovací základ pro stanovení důchodového pojištění a záloh. Dále se může doporučit využití vyšších odpočtů, které by daňovou povinnost snížily, což by vedlo k výsledné minimalizaci daně.

ZÁVĚR

Účelem této práce bylo za pomocí nových legislativních daňových zákonů v rámci daně z příjmů fyzické osoby provést analýzu dopadu změn nového konsolidačního balíčku pro vybraného podnikatele, který byl pro účely práce oslovován jako pan Soukromý.

Za účelem seznámení čtenáře s danou problematikou byla v teoretické části provedena literární rešerše, která zpracovávala charakteristické prvky daně. Byla provedena analýza a struktura daňového systému v České republice a popis základních prvků optimalizačního zdanění. Teoretická část kladla největší důraz na shrnutí poznatků z oblasti daně z příjmů fyzické osoby. Podnikatel z pohledu příjmů a výdajů využíval skutečných prokazatelných výdajů, jejichž způsob použití byl v rámci podkapitol vysvětlen také společně s možností uplatnění paušálních výdajů. V této práci byla dále popisována správa daně, která uváděla podkapitolu daňového přiznání, které bylo přiloženo v praktické části pro účely stanovení daňové povinnosti. V závěrečném bodu se práce zabývala systémem sociálního pojistného ze strany zaměstnanců, zaměstnavatelů i osob samostatně výdělečně činných. Prostudování dané problematiky bylo komplexní, ale pro korektní stanovení odvodové povinnosti bylo klíčové.

V prvním bodu praktické části byl charakterizován pan Soukromý společně s jeho dílčími příjmy a výdaji, které získal za zdaňovací období v oblasti daní z příjmů fyzických osob. Následně byly představeny odpočty a slevy na dani, které si mohl poplatník v rámci daňových úlev uplatnit. Dále byla na základě stanovených dílčích základů daně vypočtena daňová povinnost za zdaňovací období roku 2023 a modelace roku 2024. Rok 2024 byl obohacen o změny v konsolidačním balíčku, které se dané oblasti daní dotýkaly. V rámci dílčích základů daně ze samostatné činnosti a z nájmu byla stanovena možnost uplatnění jak skutečných prokazatelných výdajů, tak i výdajů paušálních. V rámci optimalizačního zdanění byla vybrána správná varianta pro jejich uplatnění. Příjmy ze samostatné činnosti byly pro obě zdaňovací období sníženy o výdaje skutečně prokazatelné. Naopak příjmy z nájmů byly zredukovány o paušální výdaje. Dále z hlediska příjmů ze samostatné činnosti bylo předvedeno srovnání cestovních náhrad s paušálními výdaji na dopravu. V souvislosti s daňovou povinností byla provedena kalkulace odvodové povinnosti na sociální zabezpečení a veřejném zdravotním pojištění, z čehož byla na konci výpočtu stanovena celková odvodová povinnost. Ta byla předvedena na daňovém přiznání, které bylo přiloženo k práci společně s přehledy o příjmech a výdajích OSVČ pro OSSZ a zdravotní pojišťovnu.

Posledním stanoveným cílem této práce bylo provedení celkového dopadu konsolidačního balíčku na daň z příjmů fyzické osoby za zdaňovací období roku 2023 ve srovnání s rokem 2024. Komparace dvou let poukazovala na dílčí změny týkající se pana Soukromého, který změnám konsolidačního balíčku podlehl. Konsolidační balíček měl vliv především na nezdanitelné částí základu daně, slevy na dani a odvody na sociální zabezpečení. V souvislosti se změnami byla panu Soukromému v roce 2024 vypočtena daňová povinnost, s vysokou výslednou daní oproti minulému zdaňovacímu období, ve kterém dosahoval na daňový bonus. Odvodová povinnost na sociální zabezpečení byla stanovena sice nižší, ale s tím, že poplatník v roce 2024 platil podstatně vyšší zálohy po celý rok.

Doporučením pro pana Soukromého bylo redukovat dílčí základ daně ze samostatné činnosti z důvodu nižšího vyměřovacího základu pro sociální zabezpečení a snažit se využít co nejvyšších daňových úlev. Celkový dopad pro rok 2024 byl stanoven a pro fyzickou osobu se zhodnocuje v záporném znění oproti roku 2023.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AGIANNI, Vasiliki; ALVARADO, Mery; COTRUT, Madalina; DE LILLO, Francesco; KRAJCUSKA, Filip et al. (ed.). [2022]. European tax handbook 2022. Thirty-third edition. Global tax series. Amsterdam: IBFD. ISBN 978-90-8722-760-9.

ČESKO, 1991. Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání ze dne 2. října 1991. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455.

ČESKO, 1992. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ze dne 20. listopadu 1992. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589.

ČESKO, 1992. Zákon České národní rady č. 592/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. In: Sbírka zákonů České republiky. [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592.

ČESKO, 1992. Zákon č. 586/1992 o daních z příjmů ze dne 20. listopadu 1992. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586.

ČESKO, 1997. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů ze dne 28. března 1997. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48.

ČESKO, 2022. Zákon č. 128/2022 Sb. o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace ze dne 27.5.2022. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-128.

ČESKO, 2022. Vyhláška č. 467/2022 Sb. o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2023. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-467.

ČESKO, 2023. Vyhláška č. 398/2023 Sb. o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot

pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2024. In: Sbírka zákonů České republiky [online]. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2023-398.

Daňové zákony, 2023. Online. TURBO.CDV.TUL.CZ. 2023. Dostupné z: https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5978&chapterid=6328. [cit. 2023-11-23].

Důchodové pojištění, 2020. Online. Mpsv.cz. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/duchodove-pojisteni. [cit. 2024-03-20].

Důležité změny v dohodách o provedení práce od roku 2024, 2023. Online. Infoprolekare.cz. Dostupné z: https://www.infoprolekare.cz/dulezite-zmeny-v-dohodach-o-provedeni-prace-od-roku-2024. [cit. 2024-03-20].

DVOŘÁKOVÁ, Veronika; PITTERLING, Marcel a SKALICKÁ, Hana, 2016-. Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob ... Daně (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-315-2.

HNÁTEK, Miloslav, 2023. Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory: více vědět, více získat. 7. vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-907398-8-8.

HNÁTEK, Miloslav, 2024. Zcela legální daňové triky ...: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory. Praha: ESAP. ISBN 978-80-908801-1-5.

ILLETŠKO, Kateřina; DĚRGEL, Martin a PELCL, Luděk, 2022. Daňová přiznání: roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění: bez chyb, pokut a penále ... Český Těšín: Poradce. ISBN 9788073654665.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. Daňová optimalizace. 2. aktualizované vydání. Právo a management. Praha: Ústav práva a právní vědy. ISBN 9788087974179.

KRAJŇÁK, Michal, 2022. Daň z příjmů fyzických osob v České republice. Brno: CERM. ISBN 978-80-7623-086-6.

Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany, 2024. Online. Mfcr.cz. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/prehledne-ktere-zmeny-prinese-rok-2024-nejen-pro-o-54178.[cit. 2024-02-08].

MACHÁČEK, Ivan, [2019]. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň. Daně (ANAG). Olomouc: ANAG. ISBN 9788075541956.

MACHÁČEK, Ivan, 2021. Fyzické osoby a daň z příjmů, 4. aktualizované a rozšířené vydání. ISBN 978-80-7676-075-2.

Minimální mzda, 2024. Online, Mpsv.cz. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/minimalni-mzda. [cit. 2024-02-28].

NOVÁKOVÁ, Lenka a KRÁLOVÁ, Daniela, 2021. Daň z příjmů fyzických osob v mezinárodním kontextu. Daně (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-233-6.

OSVČ, 2024. Online. Cssz.cz. Dostupné z: https://www.cssz.cz/osvc-snadne-a-prehledne. [cit. 2024-03-19].

OSVČ – minimální výše záloh, 2023. Online. Vzp.cz. Dostupné z: https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh. [cit. 2024-03-19].

Platby zdravotního pojištění v roce 2024, 2024. Online. Vzp.cz. Dostupné z: https://www.vzp.cz/o-nas/tiskove-centrum/otazky-tydne/platby-zdravotniho-pojisteni-v-roce-2024. [cit. 2024-03-25].

Průměrná mzda 2024, 2023. Online. Běhounek. Dostupné z: https://www.behounek.eu/l/prumerna-mzda/.[cit. 2024-01-28].

PTÁČKOVÁ MÍSAŘOVÁ, Petra a OTAVOVÁ, Milena, 2018. Daň z příjmů srozumitelně. 2. aktualizované vydání. Ekonomie (Key Publishing). Ostrava: Key Publishing. ISBN 9788074182952.

Sociální pojištění v roce 2024, 2024. Online. Mpsv.cz. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni. [cit. 2024-04-21].

Solidární daň a progresivní daň: jaký je mezi tím rozdíl? 2024. Online. Pruvodcepodnikanim.cz.
Dostupné z: https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/solidarni-dan-progresivni-dan. [cit. 2024-04-21].

Srážková daň 2024, 2024. Online. Kurzy.cz. Dostupné z: https://www.kurzy.cz/dane-danova-priznani/dan-z-prijmu-vybirana-srazkou.htm. [cit. 2024-04-22].

ŠIROKÝ, Jan a KRAJŇÁK, Michal, 2015. Základy daňové teorie: cvičebnice. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 9788074789274

ŠUBRT, Bořivoj; SVĚRČINOVÁ, Eva; PŘÍHODOVÁ, Věra; SKOUMALOVÁ, Alena; DANĚK, Antonín et al., 2023. Abeceda mzdové účetní 2023. 33. aktualizované vydání. Práce, mzdy, pojištění (ANAG). Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-380-6.

TEPPEROVÁ, Jana, 2019. Daň z příjmů a pojistné na sociální zabezpečení: souvislosti a kolize v národním i mezinárodním kontextu. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE. ISBN 9788024523248.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. Daně v podnikání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-359-3.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. Daňový systém ČR. 2022. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-362-3.

Vládní balíček opatření 2024: Aktuální obsah po změnách, 2024. Online. E15.cz. Dostupné z: https://www.e15.cz/konsolidacni-balicek-vlady-2023-obsah. [cit.2024-04-20].

Vládní konsolidační balíček 2024, 2024. Online. Pwc.cz. Dostupné z: https://www.pwc.com/cz/cs/emailing/konsolidacni_balicek_CZ_16102023.pdf. [cit.2024-01-17].

Změna výše minimálních záloh OSVČ v roce 2024, 2024. Online. Cssz.cz. Dostupné z: https://www.cssz.cz/zmena-vyse-minimalnich-zaloh-osvc-v-roce-2024. [cit. 2024-03-19].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

%	Procento
§	Paragraf
CP	Cenné papíry
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
DIP	Dlouhodobý investiční produkt
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPP	Dohoda o provedení práce
DZD	Dílčí základ daně
EU	Evropská unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FO	Fyzická osoba
FÚ	Finanční úřad
NČZD	Nezdanitelné části základu daně
Obr.	Obrázek
Odst.	Odstavec
OP	Opravná položka
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PHM	Pohonné hmoty
Písm.	Písmeno
PZDP	Poslední známá daňová povinnost
Sb.	Sbírky
SP	Sociální zabezpečení
SZD	Samostatný základ daně

Tab. Tabulka

VZ Vyměřovací základ

ZD Základ daně

ZDP Zákon o daních z příjmů

ZP Veřejné zdravotní pojištění

ZTP Zvlášť těžké postižení

ZTP/P Zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Daňová soustava ČR 14
Obrázek 2 Způsoby uplatňování výdajů u příjmů ze samostatné činnosti 20
Obrázek 3 Systém sociálního pojistného v České republice 35
Obrázek 4 Podíl jednotlivých živností na dílčím základu daně §7–2023 53
Obrázek 5 Účast jednotlivých DZD na celkovém základu daně 2023 57
Obrázek 6 Podíl jednotlivých živností na dílčím základu daně §7–2024 69
Obrázek 7 Účast jednotlivých DZD na celkovém základu daně 2024 72
Obrázek 8 Dopad změn nového konsolidačního balíčku na pana Soukromého 80

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Souhrn dílčích základů daně pro celkový základ daně 18
Tabulka 2 Paušální výdaje §7 a §9 21
Tabulka 3 Osvobozené příjmy §10 – změna 2023 a 2024 23
Tabulka 4 §15 Nezdanitelné části základu – změna 2023 a 2024 28
Tabulka 5 Slevy na dani – změna 2023 a 2024 30
Tabulka 6 Daňové zvýhodnění 31
Tabulka 7 Minimální mzda 2023 a 2024 31
Tabulka 8 Průměrná mzda 2023 a 2024 32
Tabulka 9 Platba záloh na základě poslední známé daňové povinnosti 33
Tabulka 10 Sazby pro pojistné na sociální zabezpečení – změna 2023 a 2024 36
Tabulka 11 Minimální zálohy pro OSVČ – změna 2023 a 2024 38
Tabulka 12 Sociální zabezpečení – změna 2023 a 2024 39
Tabulka 13 Sazby pro pojistné na veřejné zdravotní pojištění pro rok 2023 40
Tabulka 14 Veřejné zdravotní pojištění – změna 2023 a 2024 41
Tabulka 15 Příjmy podle §6 za rok 2023 45
Tabulka 16 Příjmy podle §7 za rok 2023 46
Tabulka 17 Výdaje za pořízení a dopravu materiálu podle §7 za rok 2023 48
Tabulka 18 Výdaje v prokazatelné výši podle §7 za rok 2023 51
Tabulka 19 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §7 za rok 2023 52
Tabulka 20 Příjmy podle §8 za rok 2023 54
Tabulka 21 Výdaje v prokazatelné výši podle §9 za rok 2023 54
Tabulka 22 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §9 za rok 2023 55
Tabulka 23 Příjmy a Výdaje v prokazatelné výši podle §10 za rok 2023 56
Tabulka 24 Výpočet základu daně za rok 2023 56
Tabulka 25 Nezdanitelné části ZD za rok 2023 58
Tabulka 26 Výpočet daně z příjmů za rok 2023 58
Tabulka 27 Slevy na dani za rok 2023 59
Tabulka 28 Daňová povinnost za rok 2023 59
Tabulka 29 Výpočet sociálního zabezpečení za rok 2023 61
Tabulka 30 Výpočet veřejného zdravotního pojištění za rok 2023 62
Tabulka 31 Příjmy podle §6 za rok 2024 64
Tabulka 32 Příjmy podle §7 za rok 2024 65
Tabulka 33 Výdaje za pořízení a dopravu materiálu podle §7 za rok 2024 66
Tabulka 34 Výdaje v prokazatelné výši podle §7 za rok 2024 68

Tabulka 35 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §7 za rok 2024 68
Tabulka 36 Příjmy z kapitálového majetku za rok 2024 70
Tabulka 37 Srovnání výdajů v prokazatelné výši s paušálními výdaji u §9 za rok 2024 70
Tabulka 38 Příjmy a Výdaje v prokazatelné výši podle §10 za rok 2024 71
Tabulka 39 Výpočet základu daně za rok 2024 71
Tabulka 40 Nezdanitelné části základu daně za rok 2024 73
Tabulka 41 Slevy na dani za rok 2024 73
Tabulka 42 Daňová povinnost roku 2024 74
Tabulka 43 Výpočet sociálního zabezpečení za rok 2024 75
Tabulka 44 Výpočet zdravotního pojištění za rok 2024 76
Tabulka 45 Srovnání daňové povinnosti 2023/2024 77
Tabulka 46 Srovnání – sociální pojistné 2023/2024 78

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Daňové přiznání 2023

Příloha P II: Přehled o příjmech a výdajích OSVČ

Příloha P III: Přehled OSVČ

PŘÍLOHA P I: DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ 2023

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu
Zlínský kraj

Územnímu pracovišti v, ve, pro
Zlíně

Vytištěno aplikací **EPO**

01 Daňové identifikační číslo
CZ

02 Rodné číslo
750919/4462

Otisk podacího razítka finančního úřadu

03 DAP[1])
řádné XXX | opravné | dodatečné

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

04 Kód rozlišení typu DAP[2])

Datum

05 DAP podává poradce na základě plné moci k zastupování — ano | ne XXX

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem[1]) — ano | ne XXX

PŘIZNÁNÍ
k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

za zdaňovací období (kalendářní rok) 2023 **nebo jeho část[2]) od** 01.01.2023 **do** 31.12.2023

dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení	07 Rodné příjmení*)	08 Jméno(-a)
Soukromý		Pan
09 Titul*)	**10 Státní příslušnost**	**11 Číslo pasu**
	ČR	

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec	13 Ulice / část obce	14 Číslo popisné/orientační
Zlín	Dlouhá	/12
15 PSČ	**16 Telefon / mobilní telefon*)**	**17 E-mail*)**	**18 Stát**
76001	777025125	pansoukromy@seznam.cz	ČESKÁ REPUBLIKA

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje
Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné/orientační	22 PSČ

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval
Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné/orientační
26 PSČ	**27 Telefon / mobilní telefon*)**	**28 E-mail*)**

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident | 29a Výše celosvětových příjmů | Kč

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami[1]) — ano | ne XXX

25 5405 MFin 5405 vzor č. 28

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

		poplatník	finanční úřad
31	Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	51 800	
32	(neobsazeno)		
33	Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34	Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 – ř. 33)	51 800	
35	Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí podle § 6 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36	Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)	51 800	
37	Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)	384 684	
38	Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona	67 200	
39	Dílčí základ daně nebo ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)	84 000	
40	Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)		
41	Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).	535 884	
42	Základ daně (36 + kladná hodnota z ř. 41)	587 684	
43	(neobsazeno)		
44	Uplatňovaná výše pravomocně stanovené ztráty (maximálně do výše ř. 41)		
45	Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 – ř. 44)	587 684	

3. ODDÍL – Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15		Počet měsíců		Počet měsíců	
46	Odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného plnění – daru/darů)		9 000		
47	Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)	12	50 000		
48	Odst. 5 zákona (penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření)		12 000		
49	Odst. 6 zákona (soukromé životní pojištění)				
50	Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)				
51	Odst. 8 zákona (úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání)				
52	§ 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)				
53	§ 34 odst. 4 (odpočet na podporu odborného vzdělávání)				

54	Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř. 46 + ř. 47 + ř. 48 + + ř. 49 + ř. 50 + ř. 51 + ř. 52 + ř. 53)	71 000	
55	Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř. 45 – ř. 54)	516 684	
56	Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	516 600	
57	Daň podle § 16 zákona	77 490,00	

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58	Daň podle § 16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	77 490,00	
59	(neobsazeno)		
60	Daň zaokrouhlená **na celé Kč** nahoru	77 490	
61	Daňová ztráta – zaokrouhlená **na celé Kč** nahoru **bez znaménka minus**	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62	Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
62a	Sleva za zastavenou exekuci podle § 35 odst. 4 zákona		
63	Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul*) manželky (manžela)	Sourkomá Paní	Rodné číslo	7558035188 / 03.08.1975

Částka podle § 35ba odst. 1		Počet měsíců		Počet měsíců	
64	písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		30 840		
65a)	písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)	10	20 700		
65b)	písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)				
66	písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)				
67	písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)				
68	písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)				
69	písm. f) zákona (sleva na studenta)				
69a	písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte)		17 300		
69b	(neobsazeno)				
70	Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + 62a + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69 + ř. 69a)		68 840		
71	Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 – ř. 70)		8 650		

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH S POPLATNÍKEM VE SPOLEČNĚ HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno	Rodné číslo	Počet měsíců ve výši na jedno dítě		Počet měsíců ve výši na druhé dítě		Počet měsíců ve výši na třetí a další dítě	
			bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
	1	2	3		4		5	
1	Soukromá Slečna	2157049356 / 04.07.2021	12					
2								
3								
4								
	Celkem		12					

72	Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	15 204	
73	Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	8 650	
74	Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 – ř. 73)	0	
74a	Daň ze samostatného základu daně podle § 16a zákona (částka z ř. 414 přílohy č. 4 DAP)		

75	Daň celkem (ř. 74 + ř. 74a)	0	
76	Daňový bonus (ř. 72 – ř. 73)	6 554	
77	Daň celkem po úpravě o daňový bonus (ř. 75 – ř. 76), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	0	
77a	Daňový bonus po odpočtu daně (ř. 76 – ř. 75), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	6 554	

6. ODDÍL – Dodatečné DAP

78	Poslední známá daň		
79	Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 77 nebo ř. 77a)		
80	Rozdíl řádků (ř. 79 – ř. 78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (–) částka daně se snižuje		
81	Poslední známá daň – daňová ztráta podle § 5 zákona		
82	Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 61)		
83	Rozdíl řádků (ř. 82 – ř. 81): zvýšení (+) – daňová ztráta se zvyšuje, snížení (–) daňová ztráta se snižuje		

7. ODDÍL – Placení daně

84	Úhrn sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na dani)	7 700	
85	Na zbývajících zálohách zaplaceno poplatníkem celkem		
86	Úhrn záloh podle § 38lk zaplacených poplatníkem v paušálním režimu		
87	Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona		
87a	Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
88	Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona		
89	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)	7 700	
90	Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona		
91	Zbývá doplatit (ř. 77 – ř. 77a – ř. 84 – ř. 85 – ř. 86 – ř. 87 – ř. 87a – ř. 88 + ř. 89 – ř. 90) : (+) zbývá doplatit, (–) zaplaceno více	-6 554	

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)"	1
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)"	1
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)" včetně Samostatných listů	
Příloha č. 4 – „Výpočet daně ze samostatného základu daně podle § 16a zákona"	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění" za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	1
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daru)	1
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši zaplacených úroků z tohoto úvěru	1
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	1
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	
Usnesení o zastavení exekuce	
Potvrzení o úhradě za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	
Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyživovaného dítěte	1
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené dani	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující odčitatelnou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	7

Údaje o podepisující osobě[3]): Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou), **s uvedením vztahu k právnické osobě** (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / Osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk razítka

Vlastnoruční podpis daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

[1]) Označte křížkem odpovídající variantu.
[2]) Údaj vyplňte, **pouze** máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 239b, § 239c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.
[3]) Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracováno a podáno osobou odlišnou od daňového subjektu.
*) Označené údaje jsou nepovinné.

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155b zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:

přeplatku na dani z příjmů fyzických osob ..... 6 554 Kč.

Přeplatek zašlete na adresu: Pan Soukromý, Dlouhá /12, 76001 Zlín

nebo vraťte na účet vedený u ..... č. .....

kód banky ..... specifický symbol .....

Vlastník účtu ..... měna, ve které je účet veden .....

V ..... dne ..... Podpis daňového subjektu (podepisující osoby[3])) .....

PŘÍLOHA č. 1

Rodné číslo: 7 5 0 9 1 9 / 4 4 6 2

je součástí tiskopisu PŘIZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2023 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“)

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřípustné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci[1])	XXXX	Vedu účetnictví[1])		Uplatňuji výdaje procentem z příjmů[1])	

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	1 338 684	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	954 000	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	384 684	
105 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující – uveďte úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
106 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující – uveďte úhrn částek snižujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (–)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 + ř. 112)	384 684	

2. Doplňující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obratu a odpisech

Roční úhrn čistého obratu	Uplatněné odpisy celkem	Z toho odpisy nemovitých věcí

B. Druh činnosti [2])

Název hlavní (převažující) činnosti	Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje	CZ - NACE
SPECIALIZOVANÉ STAVEBNÍ ČINNOSTI				

Název dalších činností

OSTATNÍ SPECIALIZOVANÉ STAVEBNÍ ČINNOSTI				
Celkem				

C. Údaje o samostatné činnosti

Datum zahájení činnosti	Datum přerušení činnosti	Datum ukončení činnosti	Datum obnovení činnosti	Počet měsíců činnosti

D. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vyplňte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vyplňte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek	0	0
2. Peněžní prostředky v hotovosti*)	0	0
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech*)	190 000	194 496
4. Zásoby	601 000	706 800
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček	0	0
6. Ostatní majetek*)	0	0
7. Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček	0	0
8. Rezervy	0	0

9. Mzdy	57 104,0

*) Označené údaje jsou nepovinné.

E. Úpravy podle § 5, § 23 zákona [2])

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona **zvyšující** výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona **snižující** výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

F. Údaje o společnících společnosti [2])

Jste-li společníkem společnosti, která není právnickou osobou, vyplňte údaje o ostatních společnících společnosti

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech v %	Podíl na výdajích v %
1.					
2.					
3.					

G. Údaje o spolupracující osobě [2])

Jste-li osoba, která rozděluje příjmy a výdaje podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o spolupracující osobě

	Jména	Příjmení	DIČ (RČ)	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				
2.				

H. Údaje o osobě, která rozděluje příjmy a výdaje

Jste-li spolupracující osoba podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o osobě, která na Vás rozdělila příjmy a výdaje

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				

I. Údaje o veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti [2])

Daňové identifikační číslo veřejné obchodní společnosti, kde jste společníkem, nebo komanditní společnosti, kde jste komplementářem, a výše Vašeho podílu v procentech	DIČ	%

[1]) Z předtištěných možností v rámečku vyberte odpovídající variantu a označte křížkem.

[2]) Údaje, pro které nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volný list a přiložte k tiskopisu.

Rodné číslo: 7 5 0 9 1 9 / 4 4 6 2

PŘÍLOHA č. 2

je součástí tiskopisu PŘIZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2023 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP")

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřípustné.

Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy ze zdrojů v zahraničí

Uplatňuji výdaje procentem z příjmů (30 %)[1]	XXX	Dosáhl jsem příjmů ze společného jmění manželů[1]	

	poplatník	finanční úřad
201 Příjmy podle § 9 zákona celkem	120 000	
201a Příjmy podle § 9 zákona pouze z nájmu nemovitých věcí (z ř. 201)	120 000	
202 Výdaje podle § 9 zákona	36 000	
203 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 201 – ř. 202) nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)	84 000	
204 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
205 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
206 Dílčí základ daně, daňová ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 203 + ř. 204 – ř. 205)	84 000	

Rezervy na začátku zdaňovacího období		Rezervy na konci zdaňovacího období	

2. Výpočet dílčího základu daně z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Druh příjmů podle § 10 odst. 1 zákona		Příjmy	Výdaje	Rozdíl (sloupec 2 – sloupec 3)	Kód[2]
1		2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
Úhrn **kladných** rozdílů jednotlivých druhů příjmů					

Číslo rozhodnutí katastrálního úřadu	

	poplatník	finanční úřad
207 Příjmy podle § 10 zákona		
208 Výdaje podle § 10 zákona (maximálně do výše příjmů)		
209 Dílčí základ daně připadající na ostatní příjmy podle § 10 zákona (ř. 207 – ř. 208)		

[1]) Označte křížkem odpovídající variantu.

[2]) Pokud jste uplatnil výdaje procentem z příjmů (týká se pouze zemědělské výroby), uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „p". Pokud příjmy plynou z majetku, který je ve společném jmění manželů, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „s". Pokud příjmy plynou ze zdrojů v zahraničí, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „z". Pokud je v tabulce uveden bezúplatný příjem a jedná se o nemovitou věc, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „n".

Ostatní příloha

k přiznání k dani z příjmu fyzických osob

za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část

od 01.01.2023 do 31.12.2023

Daňový subjekt	Pan Soukromý
IČ / RČ / DIČ	7509194462
Sídlo / Bydliště nebo Místo podnikání	Dlouhá /12, 76001 Zlín

Tabulka pro zadání údajů o příjmech podle § 6 zákona v členění dle jednotlivých zaměstnavatelů

č.ř.	Název zaměstnavatele	Úhrn příjmů ze závislé činnosti	Sražená záloha na daň v úhrnné výši	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d ZDP	Sražená daň podle § 36 odst. 6 ZDP	Sražená daň podle § 36 odst. 7 ZDP
1		51 800	7 700	7 700		

PŘÍLOHA P II: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH OSVČ

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2023

podle § 15 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

ČSSZ

řádný [X] opravný [ ]

OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno: OSSZ Zlín

Variabilní symbol důchodového pojištění (DP): 84566544

A. Základní identifikace

1. Příjmení	2. Jméno	3. Titul	4. Rodné číslo
Soukromý	Pan		7509194462

5. Datum narození	6. Ulice	7. Číslo domu	8. Obec
19.9.1975	Dlouhá	12	Zlín

9. PSČ	10. Stát	11. ID datové schránky/E-mail	12. Telefon
76001	Česká republika	2m4L45d/pansoukromy@seznam.cz	777025125

B. Údaje o výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ)

13. V roce 2023 jsem vykonával/a SVČ: [X] jen hlavní [ ] jen vedlejší [ ] hlavní i vedlejší

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1-12
Hlavní SVČ jsem vykonával/a v měsících	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[X]
Vedlejší SVČ jsem vykonával/a v měsících	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]
Měsíce, v nichž po celý měsíc trval nárok na výplatu nemocenského/PPM nebo dlouh. ošetřovného	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]	[ ]

C. Důvod výkonu vedlejší SVČ podle ustanovení § 9 odst. 6 písm. a) – d) zákona č. 155/1995 Sb.

14. Zaměstnání	[ ]	15. Nárok na výplatu invalidního nebo přiznání starobního důchodu	[ ]
16. Nárok na rodičovský příspěvek	[ ]	17. Nárok na PPM nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu z NP zaměstnanců	[ ]
18. Osobní péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby	[ ]	19. Nezaopatřenost dítěte (studium)	[ ]

D. Údaje o daňovém základu OSVČ za rok 2023 a další údaje podle ustanovení § 15 zákona č. 589/1992 Sb.

		Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Údaje OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno: Hlavní	Údaje OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno: Vedlejší
20. Daňový základ	384 684,00 Kč				
21. Počet měsíců, v nichž je SVČ považována za		12 Hlavní	[ ] Vedlejší	[ ] Hlavní	[ ] Vedlejší
22. Počet měsíců, v nichž jsem vykonával/a SVČ aspoň po část měsíce		12 Hlavní	[ ] Vedlejší	[ ] Hlavní	[ ] Vedlejší
23. Průměrný měsíční daňový základ	32 057,00 Kč				
24. Rozdělení daňového základu	0,00 Kč	0,00 Kč			
25. Vypočtený vyměřovací základ	192 342 Kč	0 Kč			
26. Dílčí vyměřovací základ	0 Kč	0 Kč			
27. Minimální vyměřovací základ	192 342 Kč				
28. Určený vyměřovací základ	192 342,00 Kč				
29. Vyměřovací základ ze zaměstnání	Kč				
30. Součet řádků 28 a 29	192 342 Kč				
31. Vyměřovací základ ze SVČ	192 342,00 Kč				
32. Pojistné na DP	56 164,00 Kč				
33. Úhrn zaplacených záloh na DP	35 328,00 Kč				
34. Výsledný Doplatek/Přeplatek (rozdíl mezi řádky 32 a 33)	20 836,00 Kč				

Poznámka: Řádky 24. a 26. se vyplňují pouze v případě, byla-li vykonávána hlavní i vedlejší činnost (čtěte pokyny).

E. Vedlejší SVČ – přihláška k účasti na DP OSVČ v roce 2023

Vzhledem k tomu, že jsem v roce 2023 nedosáhl/a z výkonu vedlejší SVČ zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění OSVČ, přihlašuji se k této účasti dnem podání tohoto přehledu: ano [ ] ne [ ]

3743596029

ČSSZ - 89 324 23 1/2024

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2023 - 2. strana

Rodné číslo OSVČ: 7509194462

ČSSZ

F. Výše zálohy na důchodové pojištění (DP) a pojistného na nemocenské pojištění (NP) na rok 2024

V roce 2024 vykonávám/budu vykonávat SVČ Hlavní [X] Vedlejší [ ] V roce 2024 jsem/budu poplatníkem v paušálním režimu [ ]

35. Měsíční vyměřovací základ 16 029 ,00 Kč 36. Měsíční záloha na DP 4 681 ,00 Kč 37. Měsíční pojistné na NP 433 ,00 Kč

G. Způsob použití přeplatku

Přeplatek (část přeplatku) ve výši 0,00 Kč **použijte na úhradu záloh na pojistné na měsíce roku 2024** [ ]

Přeplatek (zbývající část přeplatku) ve vyšší výši než 99 Kč

a) [ ] Vraťte na účet:

IBAN (mezinárodní číslo účtu použijte při platbě do ciziny) | Předčíslí účtu | Číslo účtu | Kód banky | Variabilní symbol | Specifický symbol

b) [ ] Pošlete poštovní poukázkou (zpoplatněno) na adresu trvalého pobytu nebo na uvedenou adresu:

Ulice | Číslo domu | Obec | PSČ | Stát

H. Údaje o daňovém přiznání a paušálním režimu

38. V roce 2023 jsem byl/a poplatníkem v paušálním režimu, přesto mám povinnost podávat daňové přiznání z důvodu *(viz pokyny)*: a) [ ] b) [ ] c) [ ] d) [ ] e) [ ] f) [ ] g) [ ] h) [ ]

39. Povinnost podávat daňové přiznání ano [X] ne [ ] 40. Daňové přiznání podáno po 1.4.2024 elektronicky ano [X] ne [ ]

41. Daňové přiznání podává po 1.4.2024 daňový poradce ano [ ] ne [X] 42. Lhůta pro předložení daňového přiznání byla rozhodnutím FÚ prodloužena do dne

I. Údaje o opravném přehledu

Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ | Důvod předložení opravného přehledu

J. Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce

Příjmení | Jméno | Titul | Rodné číslo | Datum narození

Ulice | Číslo domu | Obec | PSČ | Stát

K. Prohlášení

Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto přehledu jsou pravdivé a že příslušné správě sociálního zabezpečení ohlásím změny údajů, které by vedly ke zvýšení vyměřovacího základu za rok 2023, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.

[X] Za účelem zajištění plné a transparentní informovanosti a efektivnější vzájemné komunikace v agendě sociálního pojištění OSVČ uděluji ČSSZ a OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno souhlas se zpracováním svého telefonního čísla a své e-mailové adresy uvedené výše. O svých právech v souvislosti se zpracováním osobních údajů jsem byl/a poučen/a. Více informací naleznete na https://www.cssz.cz/cz/gdpr.htm.

L. Podpisy a přílohy

Plná moc přílohou ano [ ] ne [ ] Jiné přílohy ano [ ] ne [X] Počet příloh: 0

Sdělení: Na ePortálu ČSSZ je pro OSVČ spuštěna nová online služba, v níž bude po přihlášení možné kdykoliv zjistit stav splatných závazků na důchodovém pojištění OSVČ. V té souvislosti ČSSZ informuje, že od 1. 1. 2024 již nerozesílá *Vyúčtování záloh na pojistné na důchodové pojištění za rok 2023 a následující* po podání přehledu či opravného přehledu.

Datum vyplnění: 4.4.2024

Podpis (a razítko) OSVČ

Podpis a razítko OSSZ

Datum přijetí

Za OSSZ zpracoval/a

6001080566

ČSSZ - 89 324 23
I/2024

PŘÍLOHA P III: PŘEHLED OSVČ

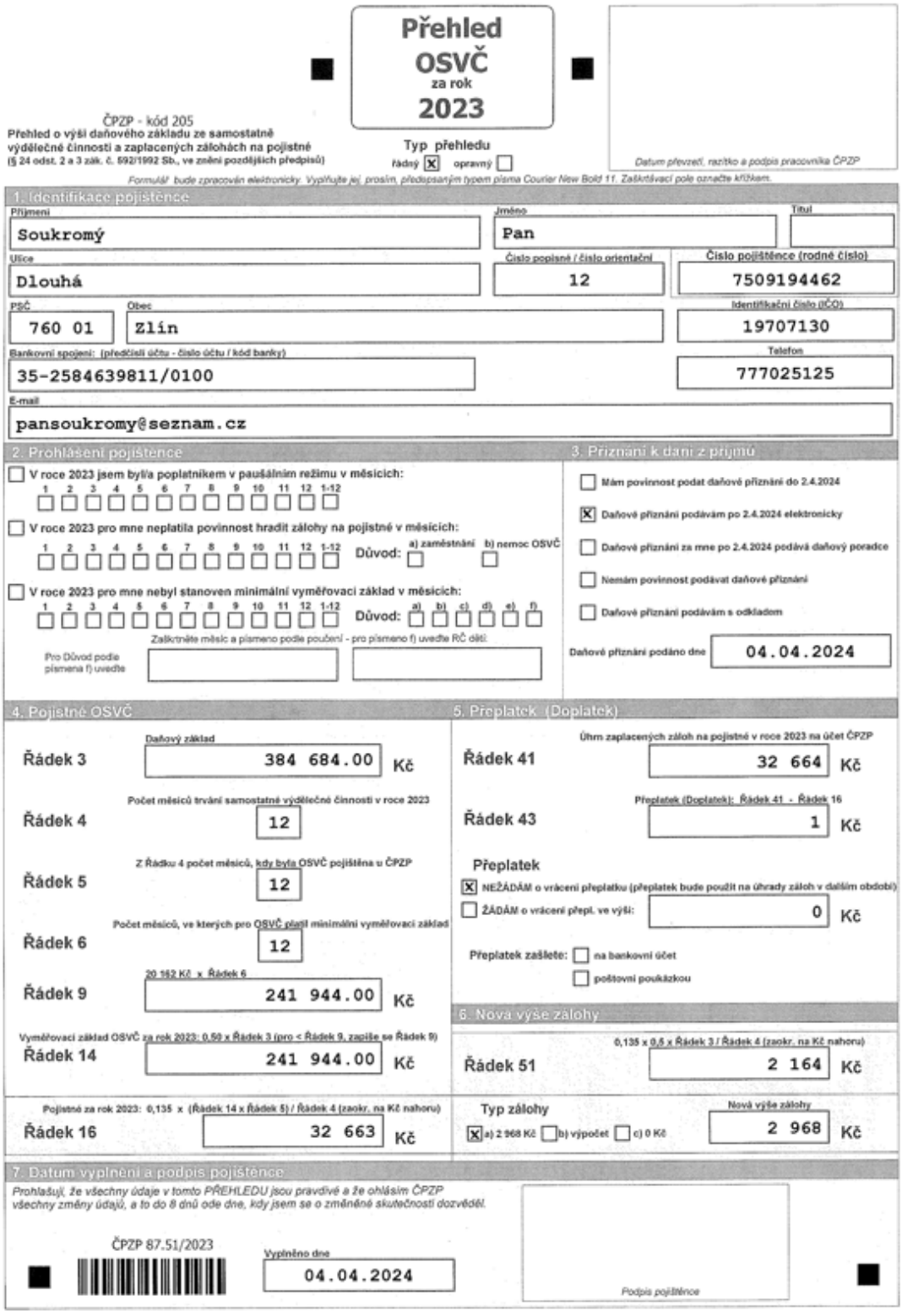

Přehled OSVČ za rok 2023

ČPZP - kód 205

Přehled o výši daňového základu ze samostatné výdělečné činnosti a zaplacených zálohách na pojistné (§ 24 odst. 2 a 3 zák. č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Typ přehledu: řádný [X] opravný [ ]

Datum převzetí, razítko a podpis pracovníka ČPZP

Formulář bude zpracován elektronicky. Vyplňujte jej, prosím, předepsaným typem písma Courier New Bold 11. Zaškrtávací pole označte křížkem.

1. Identifikace pojištěnce

Příjmení	Jméno	Titul
Soukromý	Pan	

Ulice	Číslo popisné / číslo orientační	Číslo pojištěnce (rodné číslo)
Dlouhá	12	7509194462

PSČ	Obec	Identifikační číslo (IČO)
760 01	Zlín	19707130

Bankovní spojení: (předčíslí účtu - číslo účtu / kód banky): 35-2584639811/0100

Telefon: 777025125

E-mail: pansoukromy@seznam.cz

2. Prohlášení pojištěnce

[ ] V roce 2023 jsem byl/a poplatníkem v paušálním režimu v měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

[ ] V roce 2023 pro mne neplatila povinnost hradit zálohy na pojistné v měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12 Důvod: a) zaměstnání [ ] b) nemoc OSVČ [ ]

[ ] V roce 2023 pro mne nebyl stanoven minimální vyměřovací základ v měsících: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12 Důvod: a) [ ] b) [ ] c) [ ] d) [ ] e) [ ] f) [ ]

Zaškrtněte měsíc a písmeno podle poučení - pro písmeno f) uveďte RČ dítě:

Pro Důvod podle písmena f) uveďte:

3. Přiznání k dani z příjmů

[ ] Mám povinnost podat daňové přiznání do 2.4.2024

[X] Daňové přiznání podávám po 2.4.2024 elektronicky

[ ] Daňové přiznání za mne po 2.4.2024 podává daňový poradce

[ ] Nemám povinnost podávat daňové přiznání

[ ] Daňové přiznání podávám s odkladem

Daňové přiznání podáno dne: 04.04.2024

4. Pojistné OSVČ

Řádek 3	Daňový základ	384 684.00 Kč
Řádek 4	Počet měsíců trvání samostatné výdělečné činnosti v roce 2023	12
Řádek 5	Z Řádku 4 počet měsíců, kdy byla OSVČ pojištěna u ČPZP	12
Řádek 6	Počet měsíců, ve kterých pro OSVČ platil minimální vyměřovací základ	12
Řádek 9	20 182 Kč x Řádek 6	241 944.00 Kč
Řádek 14	Vyměřovací základ OSVČ za rok 2023: 0,50 x Řádek 3 (pro < Řádek 9, zapíše se Řádek 9)	241 944.00 Kč
Řádek 16	Pojistné za rok 2023: 0,135 x (Řádek 14 x Řádek 5) / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru)	32 663 Kč

5. Přeplatek (Doplatek)

Řádek 41	Úhrn zaplacených záloh na pojistné v roce 2023 na účet ČPZP	32 664 Kč
Řádek 43	Přeplatek (Doplatek): Řádek 41 - Řádek 16	1 Kč

Přeplatek

[X] NEŽÁDÁM o vrácení přeplatku (přeplatek bude použit na úhrady záloh v dalším období)

[ ] ŽÁDÁM o vrácení přepl. ve výši: 0 Kč

Přeplatek zašlete: [ ] na bankovní účet [ ] poštovní poukázkou

6. Nová výše zálohy

Řádek 51	0,135 x 0,5 x Řádek 3 / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru)	2 164 Kč

Typ zálohy: [X] a) 2 968 Kč [ ] b) výpočet [ ] c) 0 Kč

Nová výše zálohy: 2 968 Kč

7. Datum vyplnění a podpis pojištěnce

Prohlašuji, že všechny údaje v tomto PŘEHLEDU jsou pravdivé a že ohlásím ČPZP všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o změněné skutečnosti dozvěděl.

ČPZP 87.51/2023

Vyplněno dne: 04.04.2024

Podpis pojištěnce